

З В І Т
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ПРО ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2023 РІК

Зміст

Безпека життєдіяльності та цивільний захист.....	3
Відновлення інфраструктури та житлове будівництво	5
Розвиток дорожнього господарства.....	11
Якісна освіта для всіх	14
Розвиток медичної галузі.....	20
Соціальний захист населення.....	26
Підтримка дітей та сім'ї.....	29
Розвиток фізичної культури та спорту	33
Розвиток культурного та духовного середовища, туристичного потенціалу.....	34
Розвиток молодіжної інфраструктури, підтримка соціальних проєктів з розвитку молоді, її національно-патріотичного виховання.....	39
Забезпечення населення якісними комунальними послугами. Підвищення рівня енергоефективності.....	42
Надання якісних послуг з перевезення пасажирів	47
Цифрова трансформація	48
Удосконалення системи надання адміністративних послуг.....	51
Розвиток ринку праці для підвищення рівня зайнятості населення.....	55
Розвиток промислового потенціалу та інноваційно-орієнтованих галузей економіки.....	58
Розвиток високотехнологічного сільськогосподарського виробництва	658
Створення умов для розвитку малого та середнього підприємництва та збільшення інвестицій в економіку області	68
Надходження до бюджетів усіх рівнів	76
Розвиток міжнародного співробітництва.....	77
Містобудівна діяльність.....	82
Екологічна безпека, удосконалення системи поводження з твердими побутовими відходами.....	85

Додатки 1, 2

Безпека життєдіяльності та цивільний захист

У 2023 році в області вживалися заходи щодо ефективної реалізації державної політики у сфері безпеки і правопорядку, створення належних умов для ефективної реалізації завдань цивільного захисту.

За інформацією Головного управління Національної поліції в Київській області, за 2023 рік зареєстровано 26 643 кримінальних правопорушення, з яких розкрито 12 584 злочини. Скеровано до суду 12 651 кримінальне провадження (з урахуванням злочинів минулих років), що на 65 % більше, ніж у 2022 році.

Обліковано 6 047 осіб, яким повідомлено про підозру за вчинення злочинів на території Київської області. Застосовано запобіжні заходи стосовно 1 235 осіб, з них щодо 400 осіб – тримання під ватрою, 392 осіб – домашній арешт, 410 осіб – особисте зобов'язання, 29 осіб – застава.

Внаслідок уведення на території держави правового режиму воєнного стану та у зв'язку з жорсткими обмеженнями для громадян та активного проведення антидиверсійної діяльності вдалося знизити кількість окремих видів злочинів: умисних вбивств – на 26,7 %, тяжких тілесних ушкоджень – на 17,2 %, розбійних нападів – на 4,2 %, грабунків – на 4,8 %, незаконних заволодінь транспортних засобів – на 9,1 %.

За 2023 рік установлена сума завданих матеріальних збитків у закінчених кримінальних провадженнях становить 298 826,0 тис. грн, відшкодовано збитків на суму 57 070,0 тис. грн, накладено арешт на суму 108 187,0 тис. грн, сума позовних вимог становила 120 746,0 тис. гривень.

На виконання завдань **Обласної комплексної програми забезпечення правопорядку та публічної безпеки у Київській області на 2022-2024 роки «Безпечна Київщина»** (затверджена рішенням Київської обласної ради від 12 травня 2022 року № 254-10-VIII) на 2023 рік передбачено кошти обласного бюджету у сумі 247 350,0 тис. грн, затверджено у сумі 209 776,0 тис. грн., та проведені видатки у сумі майже 209 739,0 тис. грн. За рахунок вказаних коштів проведено модернізацію Інтегрованої системи відеоспостереження та відеоаналітики Київської області, її обслуговування та поточний ремонт, а також з метою здійснення заходів щодо підвищення загального рівня правопорядку і безпеки, зменшення кількості правопорушень, смертності і травматизму, створення системи соціальної профілактики правопорушень, належних умов для ефективної роботи правоохоронних органів на уповноважених одержувачів перераховано субвенцію у сумі 56 998,7 тис. гривень.

У 2023 році продовжувалася реалізація **Програми організації територіальної оборони у Київській області на 2021-2023 роки**, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 10 червня 2021 року № 066-04-VIII. Обсяг фінансування її заходів на 2023 рік з обласного бюджету передбачено у сумі 202 648,8 тис. гривень. Затверджений обсяг фінансування з обласного бюджету становив 48 919,3 тис. гривень. Станом на 01.01.2024 профінансовано та використано з обласного бюджету кошти у сумі 47 887,8 тис. гривень. У рамках Програми виконані заходи, спрямовані на забезпечення та нарощення

засобів для виконання завдань національного спротиву та додаткового забезпечення оборони державного кордону і повітряного простору Київської області.

З метою дотримання принципу всеохоплюючої оборони, стійкого опору та відсічі агресії на території України, зокрема в Київській області, розроблено **Обласну цільову програму оперативного та сталого забезпечення формувань, що забезпечують обороноздатність держави на території Київської області на 2023-2025 роки**, яка затверджена рішенням Київської обласної ради від 25 серпня 2023 року № 619-20-VIII. На 2023 рік на її фінансування передбачено кошти у сумі 1 500 000,0 тис. грн, з них кошти обласного бюджету – 225 000,0 тис. грн, місцевих бюджетів – 1 275 000,0 тис. гривень. Затверджено з обласного бюджету кошти у сумі 68 471,8 тис. грн, проведені видатки з обласного бюджету станом на 01.01.2024 становили 31 935,4 тис. гривень. Зазначені кошти спрямовані на забезпечення першочергових потреб, отриманих від військових формувань.

Значна увага приділялась поліпшенню діяльності у сфері цивільного захисту, зокрема, підвищенню рівня безпеки населення під час бойових дій та ракетних обстрілів, а також від наслідків виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

У 2023 році проведено 39 засідань Київської обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, на яких розглянуто 63 питання у сфері цивільного захисту щодо планування діяльності органів управління та сил цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту і її ланок та організації роботи з виконання вимог законів та інших нормативно-правових актів з питань цивільного захисту Київської області.

В області забезпечено цілодобовий та безперешкодний доступ до наявного фонду захисних споруд цивільного захисту придатного до використання за призначенням. Постійно здійснюється контроль робочими групами при районних державних адміністраціях області, які оглядають фонд захисних споруд територіальних громад.

На території регіону розташовано 147 сховищ, 439 протирадіаційних укриттів, 6 споруд подвійного призначення із відповідними захисними властивостями та 1 572 найпростіших укриття. Загальна кількість фонду захисних споруд цивільного захисту області складає 2 164 споруд.

У звітному році проводились комплексні перевірки та щоденне технічне обслуговування обласної системи оповіщення (Сигнал ВО).

Населенню надано онлайн-доступ до оновленої інформації про наявні захисні споруди цивільного захисту Київської області за посиланням: <https://koda.gov.ua/gromadskosti/vidkryti-dani/ukryttya/>. Утворено кол-центри при районних державних адміністраціях (районних військових адміністраціях) та відповідні центри для прийому, обробки та оперативного реагування на звернення громадян щодо існуючих захисних споруд цивільного захисту при виконавчих комітетах сільських, селищних та міських рад Київської області.

У 2023 році план комплектування навчання керівного складу і фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією та здійсненням заходів з питань цивільного захисту, виконано на 100 %. Усього пройшли навчання 750 осіб, з них 101 державний службовець, 649 посадових осіб місцевого самоврядування. Проведені 613 спеціальних об'єктових навчань і тренувань.

Продовжувалася реалізація **Обласної цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2018-2023 роки**, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 27 квітня 2018 року № 401-21-VII. На реалізацію заходів вказаної Програми у 2023 році передбачено кошти у сумі 1 108 256,2 тис. грн, з них кошти обласного бюджету – 772 830,00 тис. грн, місцевих бюджетів – 332 676,2 тис. грн та небюджетних джерел – 2 750,0 тис. гривень. Станом на 01.01.2024 проведені видатки з обласного бюджету у сумі 134 274,7 тис. гривень.

У рамках Програми виконані заходи з координації, супроводу та забезпечення заходів захисту об'єктів критичної інфраструктури, зокрема створення, налагодження та підготовка функціонування ефективної системи інженерної, фізичної безпеки об'єктів критичної інфраструктури; забезпечення функціонування регіональної системи централізованого оповіщення в Київській області; створення матеріального резерву для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків всіх рівнів; модернізація системи рухомого радіозв'язку DMR (придбання, монтаж, налагодження додаткових вузлів тощо), будівництво захисних споруд цивільного захисту у населених пунктах Київської області.

Відновлення інфраструктури та житлове будівництво

У січні-вересні 2023 року в області продовжувалася реалізація заходів, спрямованих на відновлення пошкодженої інфраструктури. Відповідно до порядку використання коштів з рахунка «Фонд відновлення зруйнованого майна та інфраструктури» (далі – кошти Фонду), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 2022 року № 879 (United 24), погоджено фінансування за кошти Фонду 18 пошкоджених багатоквартирних житлових будинків Київської області.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 січня 2023 року № 20-р «Про передачу коштів з рахунка «Фонд відновлення зруйнованого майна та інфраструктури» для відновлення пошкоджених багатоквартирних житлових будинків у Київській області» здійснено передачу коштів з рахунка Фонду, відкритого в Національному банку, у сумі майже 638 935,4 тис. грн Київській обласній державній адміністрації (Київській обласній військовій адміністрації). У 2023 році в області продовжувалася реалізація заходів, спрямованих на відновлення пошкодженої інфраструктури. Відповідно до Порядку використання коштів з рахунка «Фонд відновлення зруйнованого майна та інфраструктури», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 липня 2022 року № 879 (United 24), погоджено

фінансування за рахунок коштів Фонду 18 пошкоджених багатоквартирних житлових будинків Київської області.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 січня 2023 року № 20-р «Про передачу коштів з рахунка «Фонд відновлення зруйнованого майна та інфраструктури» для відновлення пошкоджених багатоквартирних житлових будинків у Київській області» здійснено передачу коштів з рахунка Фонду, відкритого в Національному банку, у сумі майже 638 935,4 тис. грн Київській обласній державній адміністрації (для Київської обласної військової адміністрації) на нову бюджетну програму (видатки розвитку) для відновлення у 2023-2024 роках пошкоджених багатоквартирних житлових будинків у Київській області. Установлено, що головним розпорядником коштів державного бюджету та відповідальним виконавцем бюджетної програми, на яку передаються кошти, є Київська обласна державна адміністрація (Київська обласна військова адміністрація), а розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня – Департамент регіонального розвитку Київської обласної державної адміністрації. Уточнено обсяги фінансування та перелік об'єктів, які підлягають відновленню за рахунок коштів Фонду, по 18 об'єктам укладені договори на виконання робіт. Станом на 01 січня 2024 року профінансовано відновлювальних робіт на суму 364 131,7 тис. гривень.

Крім цього, Київська обласна державна адміністрація (Київська обласна військова адміністрація) направила звернення до Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України щодо розподілу та передачі коштів Фонду для проведення капітального ремонту центрального міського стадіону «Чемпіон» по вул. Соборній, 183-б у м. Ірпінь Бучанського району, пошкодженого внаслідок збройної агресії російської федерації проти України, після чого протоколом засідання Міжвідомчої комісії з розгляду звернень та підготовки пропозицій щодо розподілу та/або передачі коштів Фонду відновлення зруйнованого майна та інфраструктури від 11 жовтня 2023 року № 6, за об'єктами, що підлягають відновленню Київській обласній державній адміністрації (Київській обласній військовій адміністрації), погоджено кошти в розмірі 13,0 млн гривень.

З метою відновлення приватних будинків громадян у населених пунктах Київщини, що постраждали від ворожих обстрілів та бомбардувань, продовжується виконання заходів **Програми відновлення приватних будинків, зруйнованих внаслідок бойових дій на території Київської області на 2022-2024 роки**, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 23 червня 2022 року № 258-11-VIII. На виконання цієї Програми на 2023 рік передбачені кошти у сумі 615 950,0 тис. грн, з них кошти обласного бюджету – 435 950,0 тис. грн, місцевих бюджетів – 150 000,0 тис. грн, небюджетних джерел – 30 000,0 тис. гривень. Фактично затверджено кошти з обласного бюджету у сумі 432 714,8 тис. грн, з яких станом на 01 січня 2024 року профінансовано 132 256,9 тис. грн на погашення кредиторської заборгованості та відновлювальні роботи.

Комісією з питань надання та відновлення житла, зруйнованого внаслідок бойових дій на території Київської області Протоколом від 24.05.2023 № 5 було затверджено перелік 93 об'єктів, які увійшли до вказаної Програми. Водночас Протоколами від 15.08.2023 № 7 та від 26.09.2023 № 10 з переліку Програми виключено 2 об'єкти з причини невідповідності вимогам Програми, а Протоколом від 29.08.2023 № 9 до переліку Програми включено 1 зруйнований будинок. Наразі в рамках Програми відновлюється 92 зруйнованих будинки, з яких по 91 проводяться будівельні роботи.

Відповідно до Порядку використання коштів Фонду ліквідації наслідків збройної агресії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 лютого 2023 року № 118, Київською обласною державною адміністрацією (Київською обласною військовою адміністрацією) у травні та червні 2023 року подано до Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України сформовані переліки пріоритетних об'єктів, що потребують відновлення та можуть фінансуватись у 2023 році за кошти Фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

По Переліку, який поданий у травні, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 червня 2023 року № 534-р у рамках відповідної субвенції на безповоротній основі передбачено надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проєктів (об'єктів, заходів), спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії, до обласного бюджету Київської області в розмірі 934 030,4 тис. грн на 56 об'єктів Київської області, з яких 30 житлового та 26 громадського призначення. Головним розпорядником коштів по даним об'єктам визначено Київську обласну державну адміністрацію (Київську обласну військову адміністрацію). Заклучено 50 договорів та профінансовано підрядним організаціям кошти у сумі 579 510,9 тис. грн за виконання відновлювальних робіт.

Крім цього, до фінансування за рахунок Програми з відновлення України (кошти Європейського інвестиційного банку – ЄІБ) від Київської області відібрано 31 проєкт, з них: 23 заклади освіти, 2 адміністративні будівлі, 1 центр реабілітації дітей, 1 лікарня, 4 об'єкти критичної інфраструктури. Із зазначених проєктів Київська обласна державна адміністрація (Київська обласна військова адміністрація) подала 14 об'єктів (11 закладів освіти, 1 адміністративна будівля, 1 центр реабілітації дітей, 1 лікарня) та органи місцевого самоврядування – 17 об'єктів (12 закладів освіти, 1 адміністративна будівля, 4 об'єкти критичної інфраструктури).

По 12 об'єктам виготовлена проєктно-кошторисна документація на загальну суму 1 069 648,9 тис. грн та плануються заходи щодо подальшої реалізації після доведення відповідного фінансування, по 3 об'єктам проєктно-кошторисна документація знаходиться на стадії виготовлення.

Обласному бюджету Київської області виділено кошти у сумі 602 816,9 тис. грн на реалізацію проєктів у рамках Програми з відновлення України (наказ про розподіл пооб'єктно знаходиться на стадії погодження).

Розпорядженням Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 29 червня 2023 року № 565 внесено зміни до Переліку об'єктів соціального призначення, на спорудження (будівництво) яких спрямовуються кошти в обсязі 10 відсотків загальної кошторисної вартості будівництва Централізованого сховища для зберігання відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій, затвердженого розпорядженням Київської обласної державної адміністрації від 22 березня 2018 року № 169, до якого включено 61 об'єкт, що планується до реалізації. Це дасть можливість спрямовувати кошти в обсязі 10 % загальної кошторисної вартості будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій на спорудження об'єктів соціального призначення у місті Славутичі, Іванківському та Поліському районах Київської області.

На засіданні робочої групи з питань ефективного використання коштів обсягом 10 відсотків загальної кошторисної вартості будівництва централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива реакторів типу ВВЕР вітчизняних атомних електростанцій на спорудження об'єктів соціального призначення у місті Славутичі, Іванківському і Поліському районах Київської області Протоколом від 03.10.2023 №1 з заявок № 4 та № 5 виключено по 7 неактуальних об'єктів, водночас у ці ж заявки включені 2 актуальні об'єкти соціального призначення.

З метою забезпечення виконання пріоритетних завдань економічного й соціального розвитку Київської області шляхом будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів соціальної інфраструктури реалізується **Програма будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів інфраструктури Київської області на 2021-2025 роки**, затверджена рішенням Київської обласної ради від 24 грудня 2020 року № 038-01-VIII.

У рамках Програми на 2023 рік передбачалася реалізація 45 заходів на загальну суму 184 000,0 тис. грн з обласного бюджету. Затверджено кошти з обласного бюджету у сумі 66 077,4 тис. гривень. За вказані кошти заплановано виконання заходів, спрямованих на будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт 16 закладів освіти, 1 закладу соціального захисту, 2 об'єктів житлово-комунального господарства, а також будівництво дитячого садка-школи в с. Бобриця Бучанського району, що фінансується за рахунок залишку коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію інфраструктурних проєктів та розвиток об'єктів соціально-культурної сфери. У звітному періоді на розроблення проєктно-кошторисної документації та роботи з будівництва 14 закладів освіти, розроблення проєктно-кошторисної документації 1 об'єкту житлово-комунального господарства та 1 об'єкту соціального захисту витрачено кошти обласного бюджету у сумі 21 181,7 тис. гривень.

З метою забезпечення населення житлом у сільській місцевості на території Київської області діє **Київська обласна програма індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» до 2023 року**, затверджена рішенням Київської обласної ради від 28 липня 2005 року № 269-25-IV. На

виконання заходів вказаної Програми у 2023 році передбачено кошти у сумі 41 700,0 тис. грн, у тому числі з державного бюджету – 18 200 тис. грн, з обласного бюджету – 14 200,0 тис. грн та кошти місцевих бюджетів у сумі 9 300,0 тис. гривень. Затверджено кошти обласного бюджету у сумі 1 100,0 тис. грн для надання кредитів на будівництво (добудову), купівлю та підведення інженерних мереж під три відсотки річних та кошти державного бюджету у сумі 1 730,0 тис. гривень.

У 2023 році надано пільгових кредитів на суму 1 730,0 тис. грн за рахунок коштів державного бюджету для 7 сімей, з них 6 сімей отримали кредити на будівництво, добудову та реконструкцію житла, 1 сім'я – на купівлю житла. З обласного бюджету кошти не надходили. Протягом 2023 року введено в експлуатацію 5 житлових будинків загальною площею 0,63 тис. м².

Крім цього, для забезпечення житлом осіб, житло яких знищене внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації, та відновлення якого є неможливим шляхом поточного або капітального ремонту чи реконструкції або є економічно недоцільним, продовжується реалізація **Програми «Нова оселя» на 2022-2025 роки**, яка затверджена рішенням Київської обласної ради від 23 червня 2022 року № 259-11-VIII. На виконання цієї Програми на 2023 рік передбачені та затверджені кошти у сумі 50 000,0 тис. грн з обласного бюджету. Станом на 01 січня 2024 року касові видатки на фінансування Програми становили 41 698,1 тис. гривень.

У рамках вказаної Програми за рахунок коштів обласного бюджету придбано 20 квартир для сімей, житло яких знищене внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації, на загальну суму 41 698 124,1 гривень. Житлом забезпечено 20 родин з 5 громад Київської області: Бородянська громада – 7 сімей, Гостомельська громада – 3 сім'ї, Ірпінська громада – 1 сім'я, Макарівська громада – 2 сім'ї, Фастівська громада – 7 сімей.

Рішенням Київської обласної ради від 21 березня 2023 року № 536-16-VIII затверджена **Програма відбудови багатоквартирних житлових будинків в Київській області на 2023-2025 роки**, метою якої є фінансування проектування, будівництва, реконструкції та капітального ремонту багатоповерхових житлових будинків, пошкоджених та зруйнованих внаслідок військової агресії російської федерації проти України, що постраждали від ворожих обстрілів та бомбардувань починаючи з 24 лютого 2022 року. На виконання цієї Програми на 2023 рік передбачені кошти у сумі 296 818,0 тис. грн, з них кошти обласного бюджету – 200 890,0 тис. грн, небюджетних джерел – 95 928,0 тис. гривень. Фактично затверджено кошти з обласного бюджету у сумі 30 000,0 тис. гривень. Станом на 01 січня 2023 року фактичне фінансування заходів Програми становило 23 006,9 тис. грн з обласного бюджету.

У рамках реалізації Програми та на виконання розпорядження Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 28 вересня 2023 року № 1004 «Про внесення змін до розпорядження

Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 27 червня 2023 року № 545 «Про визначення об'єктів для розроблення проектно-кошторисної документації», за пропозиціями органів місцевого самоврядування визначено пріоритетними 69 багатоквартирних житлових будинків для розроблення проектно-кошторисної документації. Заключено 19 договорів на розроблення проектно-кошторисної документації з нового будівництва та капітального ремонту багатоквартирних житлових будинків. Станом на 31.12.2023 вже розроблено, проведено експертизу та затверджено проектно-кошторисну документацію на 16 багатоквартирних житлових будинків на загальну суму 22 908 922,1 гривень. Затверджена проектна документація передана до Департаменту регіонального розвитку Київської обласної державної адміністрації для подальшої реалізації.

Для висвітлення інформації про необхідні ресурси для відновлення житлового фонду Київщини, оприлюднення пропозицій, намірів та проектних рішень щодо намічених до відбудови багатоквартирних житлових будинків, а також для оприлюднення всіх етапів відновлення створено web-сайт «Відбудуємо нашу домівку разом». З метою акумулювання коштів від зацікавлених донорів, міжнародних організацій та благодійних фондів, для реалізації поданих на сайті проектів та заходів утворено цільовий фонд обласного бюджету.

Програма будівництва (придбання) доступного житла в Київській області на 2019-2023 роки, затверджена рішенням Київської обласної ради від 30 травня 2019 року № 562-28-VII, не реалізувалася через відсутність фінансування.

Відповідно до Закону України «Про компенсацію за пошкодження та знищення окремих категорій об'єктів нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України, та Державний реєстр майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України», Порядку надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкоджених внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації, з використанням електронної публічної послуги «Відновлення», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2023 року № 381, Порядку надання компенсації за знищені об'єкти нерухомого майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 травня 2023 року № 600, проводиться надання компенсації для відновлення окремих категорій об'єктів нерухомого майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією російської федерації, з використанням електронної публічної послуги «Відновлення».

Починаючи з 10.05.2023, подано 12 026 заявок про надання компенсації за пошкоджене та 2 806 заявок за зруйноване майно. Заявки про надання компенсації подані по 53 територіальним громадам. Створено 69 комісій з розгляду питань

щодо надання компенсації за пошкоджені об'єкти нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією Російської Федерації проти України. Погоджено надання допомоги за 8 312 пошкоджених об'єктів на загальну суму 934 382,8 тис. грн, а також за 757 об'єктів зруйнованого житла на загальну суму 2 366 490,7 тис. грн, у тому числі використано 14 сертифікатів для придбання житла на суму 42 242,0 тис. гривень.

За останніми статистичними даними, підприємствами будівельного комплексу області у січні-вересні 2023 року виконано будівельних робіт на суму 5 204,9 млн гривень. Індекс будівельної продукції у порівнянні з 9 місяцями 2022 року становив 138,5 %. Обсяг робіт з будівництва будівель збільшився на 13,1 %, у тому числі житлових – на 7,5 %, нежитлових – на 19,0 %. Обсяг будівництва інженерних споруд збільшився в 2,0 раза.

За видами будівельної продукції найбільше виконано робіт на будівництві будівель на суму 2 929,6 млн грн (56,3 % від загального обсягу), з них обсяги будівництва житлових будівель склали 1 450,4 млн грн та нежитлових – 1 479,2 млн грн (відповідно 27,9 % та 28,4 % від загального обсягу). На будівництві інженерних споруд виконано робіт на суму 2 275,3 млн грн, їх частка складала 43,7 % від загального обсягу по області.

Нове будівництво становило 29,0 % від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 35,0 %, реконструкція та технічне переоснащення – 36,0 %.

За останніми статистичними даними, за рахунок усіх джерел фінансування за січень-вересень 2023 року прийнято в експлуатацію 1 007,7 тис. м² загальної площі житла (по Україні – 1 місце), що на 10,1 % більше у порівнянні з аналогічним періодом 2022 року. Загальна площа введеного в експлуатацію житла у міських поселеннях становила 388,2 тис. м² (на 9,0 % менше порівняно з січнем-вереснем 2022 року), у сільській місцевості – 619,5 тис. м² (на 26,9 % більше).

Розвиток дорожнього господарства

Протягом 2023 року в Київській області вживалися заходи, спрямовані на підвищення рівня безпеки дорожнього руху та утримання мережі автодоріг загального користування місцевого значення. Зазначені заходи реалізовувались в межах **Програми розвитку автомобільних доріг у Київській області на 2020-2024 роки**, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 15 жовтня 2020 року № 908-36-VII.

Фінансування заходів зазначеної Програми здійснювалось в основному за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам за бюджетною програмою 3131090 на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах.

На фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності в населених пунктах Київської області у 2023 році передбачено кошти з державного бюджету у сумі 1 065 227,9 тис. грн, обласного бюджету – 100 000,0 тис. грн, місцевих бюджетів – 72 462,5 тис. грн, а саме:

- на будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення та штучних споруд – 567 876,5 тис. грн з державного бюджету, 72 462,5 тис. грн – обласного бюджету, 72 462,5 тис. грн – місцевих бюджетів;

- на поточний середній ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення – 4 169,1 тис. грн з державного бюджету;

- на будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах – 181 089,5 тис. грн з державного бюджету;

- на експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення (6 326,50 км) – 312 092,75 тис. грн з державного бюджету, 100 000,0 тис. грн – обласного бюджету.

Розпорядженням Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 24 лютого 2023 року № 118 затверджено Перелік об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам за бюджетною програмою 3131090 у 2023 році (у редакції розпорядження Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 30 листопада 2023 року № 1351).

Залишок коштів за минулі роки субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам за бюджетною програмою 3131090 складає 291 179,2 тис. грн, з них планувалося використати на будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт автомобільних доріг загального користування місцевого значення та штучних споруд кошти на загальну суму 71 727,0 тис. грн, на будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах – 58 000,0 тис. грн, на експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення – майже 161 452,2 тис. грн.

Станом на 01 січня 2024 року касові видатки на виконання заходів Програми розвитку автомобільних доріг у Київській області на 2020-2024 роки 1 113 140,4 тис. грн, у тому числі кошти державного бюджету – 971 425,4 тис. грн, обласного бюджету – 99 611,4 тис. грн, місцевих бюджетів – 42 103,6 тис. гривень.

За рахунок вказаних коштів введено в дію 4 мостові споруди загальною протяжністю 96 погонних метрів, проведено капітальний ремонт дорожнього покриття по вул. Кленова у с. Гатне Фастівського району. Крім цього, виконані роботи з експлуатаційного утримання автомобільних доріг загального

користування місцевого значення, а саме: ліквідовано 275 540 кв. м² вибоїн асфальтобетонного покриття, сплановано 3 148 км узбіч, проведено кронування 19 067 дерев, вирізано порослі на площі 788 237 кв. м², встановлено та замінено 2 113 дорожніх знаків.

З метою забезпечення перебіжнього та комфортного проїзду по дорогам загального користування державного значення Службою відновлення та розвитку інфраструктури у Київській області забезпечується виконання комплексу дорожніх робіт. За рахунок коштів державного бюджету на поточний дрібний ремонт та експлуатаційне утримання автодоріг у 2023 році були заплановані кошти у сумі 766,2 млн гривень. Фактично за 2023 рік виконано та профінансовано дорожні роботи у сумі 743,9 млн гривень.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2023 року № 255 затверджено Перелік об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення у 2023 році та обсяги бюджетних коштів для їх фінансування за рахунок спеціального фонду державного бюджету на загальну суму 985,3 млн грн, з яких капітальні видатки – 520,5 млн грн, поточні видатки – 464,8 млн гривень. Фактично за 2023 рік виконано робіт і профінансовано у сумі 850,1 млн гривень.

Крім цього, постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня 2023 року № 619 затверджено Перелік об'єктів нового будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення та обсяги бюджетних коштів для їх фінансування за рахунок залишків спеціального фонду державного бюджету на загальну суму 2 172,6 млн грн, з яких капітальні видатки – 2 085,6 млн грн, реставрація – 67,0 млн гривень. Фактично станом на 01 січня 2024 року виконано робіт і профінансовано на загальну суму 703,6 млн гривень.

Враховуючи значний обсяг робіт з відновлення пошкоджених під час бойових дій автомобільних доріг загального користування державного значення у Київській області, постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2023 року № 770 «Про виділення коштів з фонду ліквідації наслідків збройної агресії» затверджено Перелік проєктів (об'єктів, заходів), які фінансуються за рахунок коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії, та обсяги бюджетних коштів для їх фінансового забезпечення, які становлять 860,1 млн гривень. За рахунок вказаних коштів виконано і профінансовано робіт на загальну суму 257,3 млн гривень. Крім цього, постановою Кабінету Міністрів України від 04 серпня 2023 року № 823 «Про виділення коштів з фонду ліквідації наслідків збройної агресії на реалізацію експериментального проєкту щодо відновлення населених пунктів, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації» затверджено Перелік проєктів для відновлення населених пунктів на загальну суму 1 775,8 млн грн, з яких профінансовано 120,7 млн гривень.

З метою покращення безпеки дорожнього руху та зниження аварійності на автомобільних дорогах загального користування державного значення у Київській області протягом 2023 року підрядними організаціями виконано робіт

на загальну суму 53,9 млн гривень. За рахунок вказаних коштів встановлено та замінено 4 450 дорожніх знаків, 663 напрямних стовпчики, відремонтовано 12 130 пог. м бар'єрного огороження, поновлено 568,1 км дорожньої розмітки та розмітку 916 пішохідних переходів, видалено порослі, сухостійних дерев впродовж доріг протяжністю 178,1 км, відремонтовано 3 світлофорних об'єкти. Проведено роботи з ліквідації ямковості загальною площею 143 тис. м², вартість яких становила 115,1 млн гривень.

Якісна освіта для всіх

Протягом 2023 року продовжувалася реалізація стратегічних завдань функціонування системи освіти Київщини, найважливішими серед яких є створення єдиного інформаційного простору, продовження шкільної реформи, забезпечення дітей з особливими потребами якісними освітніми послугами, розширення мережі закладів дошкільної освіти і створення додаткових місць для дітей дошкільного віку, запровадження якісних змін у професійний розвиток учителів, реформування системи шкільного харчування.

Станом на 01.01.2024 в області функціонувало 784 заклади дошкільної освіти (далі – ЗДО) (у 2022 році – 808 ЗДО), де навчалася і виховувалося 58,8 тис. дітей (у 2022 році – 67,8 тис. дітей). Кількість ЗДО зменшилася у зв'язку із закриттям приватних закладів дошкільної освіти.

Протягом 2023 року створено 2 525 додаткових місць для дітей дошкільного віку за рахунок відкриття модульного садочка у с. Загальці Бородянської селищної територіальної громади (55 місць), завершення відновлювальних робіт та відкриття ЗДО «Каштан» Бишівської сільської територіальної громади (100 місць), відновлення ЗДО «Червона калина», «Рута» Ірпінської міської територіальної громади (590 місць), «Перлинка» Бучанської міської територіальної громади (120 місць), завершення реконструкції ЗДО «Берізка» Гірської сільської територіальної громади (40 місць), передачі в комунальну власність ЗДО «Левенятко» Борщагівської сільської територіальної громади (120 місць), створення дошкільного відділення у Лосятинській гімназії Гребінківської селищної територіальної громади (70 місць) та Калинівській гімназії Калинівської громади Фастівського району (110 місць), видачі ліцензії на провадження освітньої діяльності за рівнем дошкільної освіти 9 приватним ЗДО (920 місць) та 6 ФОП (400 місць).

Мережа закладів загальної середньої освіти області (далі – ЗЗСО) станом на 01.01.2024 складається з 627 шкіл, що на 25 од. більше, ніж станом на початок 2023 року. У ЗЗСО у 2023/2024 навчальному році навчається понад 238,0 тис. учнів, що на 4,0 тис. учнів більше в порівнянні з їх кількістю у 2022/2023 навчальному році.

У Київській області функціонує 92 опорних заклади освіти, де навчається близько 52,0 тис. учнів, що на 8,4 тис. осіб більше, ніж у 2022/2023 навчальному році.

На Київщині поза межами пішохідної доступності до закладів освіти проживають і потребують підвезення понад 33,0 тис. школярів. Організованим підвезенням забезпечено 100 % дітей, з них: 69,9 % дітей підвозяться шкільними автобусами, 9,9 % учнів – найманими або орендованими транспортними засобами, 20,2 % дітей – маршрутним транспортом.

Станом на початок 2023 року загальна потреба у додаткових шкільних автобусах становила 85 одиниць. У 2023 році парк шкільних автобусів поповнився 83 шкільними автобусами. Територіальними громадами закуплено 8 шкільних автобусів, ще 30 автобусів передано громадам області від іноземних партнерів. У співфінансуванні з державного та місцевих бюджетів в області закуплено 45 автобусів. Для організації підвезення учнів сільської місцевості до закладів освіти задіяно 389 шкільних автобусів.

У Київській області триває робота з розбудови мережі інклюзивно-ресурсних центрів (далі – ІРЦ). Так, у 2023 році створено 4 ІРЦ: у Калинівській селищній територіальній громаді Фастівського району, Дмитрівській сільській, Гребінківській та Димерській селищних територіальних громадах. Таким чином, станом на 01.01.2024 функціонує 55 ІРЦ та 2 їх філії (станом на аналогічну дату 2023 року – 51 ІРЦ і 2 філії).

На Київщині функціонує 822 заклади освіти з інклюзивним навчанням та вихованням (у 2022 році – 648 таких закладів), з них 575 ЗЗСО та 247 ЗДО. Інклюзивною освітою охоплено 4 874 дитини, що на 1 563 дітей більше порівняно з їх кількістю у 2022/2023 навчальному році, з них понад 2,6 тис. дітей шкільного віку та близько 2,2 тис. дітей дошкільного віку.

Питання розбудови безпечного освітнього середовища, формування здатності учнів, учителів, батьків впоратись із складними життєвими ситуаціями, збереження ментального здоров'я обговорені у рамках сесії «Безпека та ментальне здоров'я в освітньому процесі» для директорів і фахівців ІРЦ у рамках проведення серпневого освітнього форсайту «Київщина: розвиток освіти у воєнний час та після перемоги».

Із метою поширення досвіду роботи закладів освіти з інклюзивним навчанням та популяризації авторських методичних систем для директорів ІРЦ та працівників відділів освіти, відповідальних за діяльність психологічної служби в закладах освіти області, проведено вебінар «Ментальне здоров'я. Розвиток резильєнтності в педагогічних працівників».

У 2023 році в рамках реалізації обласного проєкту «Безпека та ментальне здоров'я населення громади», що впроваджується у межах ініціативи першої леді Олени Зеленської із побудови Національної програми психічного здоров'я, на заняттях для педагогів ЗЗСО та ЗДО, фахівців ІРЦ з 15 територіальних громад Київщини розглянуто питання створення мобільних груп психосоціальної підтримки населення безпосередньо в кожній територіальній громаді.

Алгоритм складання плану підтримки сім'ї, проведення скринінгу розвитку дитини відпрацьовано під час семінарів «Психічне здоров'я дитини раннього віку. Підтримка родини. План супроводу розвитку» та «Послуга раннього

втручання як складова діяльності ІРЦ», які проведено БФ «Інститут раннього втручання» для директорів та фахівців ІРЦ.

Актуальні питання щодо формування безбар'єрного освітнього середовища, допомоги сім'ям із дітьми раннього віку, цифровізації, впровадження послуги раннього втручання, послуг внутрішньо переміщеним особам, організації психологічного супроводу в громадах обговорені під час форуму «Розвиток освіти Київщини сьогодні: інклюзивний кластер», організований за сприяння КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» та БФ «Інститут раннього втручання».

Станом на 01.01.2024 у гуртках і творчих об'єднаннях 89 закладів позашкільної освіти, що функціонують в області, за різними напрямками навчаються понад 68,0 тис. дітей. Протягом звітного року проведено 147 заходів за участі понад 71,0 тис. дітей та учнівської молоді.

Освітні послуги в сфері професійної (професійно-технічної) освіти надають 27 закладів, серед них: 24 заклади професійної (професійно-технічної) (далі – ЗП(ПТ)О) та 3 заклади фахової передвищої освіти (Білоцерківський фаховий коледж сервісу та дизайну, Білоцерківський механіко-енергетичний фаховий коледж, Ржищівський індустріально-педагогічний фаховий коледж).

Контингент здобувачів освіти у вказаних закладах становить 8,8 тис. осіб, що відповідає показникам аналогічного періоду 2022 року. Упродовж 2023 року підготовлено 4,4 тис. кваліфікованих робітників, з них: 2,9 тис. – за кошти обласного бюджету, 1,5 тис. – за кошти юридичних та фізичних осіб.

Значна увага приділялась професійному навчанню дорослого населення. Протягом 2023 року перепідготовлено та підвищено кваліфікацію понад 1,5 тис. осіб з-поміж працюючого та незайнятого населення.

На базі Бориспільського та Білоцерківського професійних ліцеїв у рамках реалізації проекту «Освітній ХАБ Київщини» професійне навчання за професією «кухар» пройшли 1 504 працівники харчоблоків закладів середньої освіти. Також на базі вказаних закладів мікронавички з окремих професій будівельного профілю (штукатур, монтажник санітарно-технічних систем і устаткування, лицювальник-плиточник, маляр) за короткотерміновими програмами отримали 38 осіб.

Для підготовки робітничих кадрів у ЗП(ПТ)О обладнано 486 кабінетів, 150 навчальних лабораторій та 151 навчально-виробнича майстерня. У всіх ЗП(ПТ)О облаштовані укриття. У 19 ЗП(ПТ)О є гуртожитки для проживання іногородніх здобувачів освіти.

У Київській області підготовку фахівців з вищою освітою здійснюють 6 закладів вищої освіти, серед яких 3 університети, 1 академія, 2 інститути та 22 заклади фахової передвищої освіти. У грудні 2023 року реорганізовано КЗ КОР «Стрітівський педагогічний фаховий коледж кобзарського мистецтва».

Підготовка фахівців за освітніми ступенями молодший спеціаліст, фаховий молодший бакалавр, бакалавр, магістр здійснюється за 20 галузями знань.

У 2023/2024 учбовому році в закладах вищої та фахової передвищої освіти навчається 27 697 студентів (у 2022/2023 році – 27 349 осіб), з них за державним (регіональним) замовленням здобувають фахову освіту 14 236 осіб (у 2022/2023 році – 14 107 особи), за кошти фізичних та юридичних осіб – 13 461 особа (у 2022/2023 році – 13 242 особи).

Студенти та викладачі закладів вищої освіти є активними учасниками всеукраїнських, міжнародних та регіональних науково-практичних конференцій, круглих столів, семінарів, виставок, зокрема 53 міжнародних, 66 всеукраїнських та 48 регіональних.

У 2023 році закладами фахової передвищої освіти було укладено 3 міжнародні партнерські угоди та налагоджено співпрацю з 92 іншими освітніми закладами, організаціями та підприємствами.

Одним з важливих напрямів роботи у сфері освіти у 2023 році було формування безпечного й комфортного освітнього середовища завдяки відновленню (побудові) об'єктів цивільного захисту у закладах освіти, а також оснащення таких укриттів засобами життєзабезпечення. З метою збереження життя і здоров'я учасників освітнього процесу в закладах освіти усіх типів та форм власності облаштовано 1 262 об'єкти цивільного захисту, більшість з яких – найпростіші укриття. З метою приведення об'єктів фонду захисних споруд до використання за призначенням комісіями районних військових адміністрацій обстежено усі заклади освіти (100 %). Продовжується робота зі створення класів безпеки у закладах освіти Київської області.

На Київщині реалізується **Програма розвитку системи освіти Київської області на 2022-2026 роки**, затверджена рішенням Київської обласної ради від 23 червня 2022 року № 260-11-VIII. У 2023 році на фінансування Програми було передбачено 86 573,2 тис. грн з обласного бюджету. Фактично було затверджено кошти з обласного бюджету в сумі 35 573,2 тис. грн, касові видатки станом на кінець 2023 року склали 28 391,1 тис. грн, які спрямовано на погашення кредиторської заборгованості, що утворилася станом на 01 січня 2023 року, та на виплату стипендій учням – переможцям олімпіад та конкурсів.

На Київщині активно впроваджується реформа шкільного харчування, ініційована першою леді Оленою Зеленською. В області вибудовуються нові моделі організації харчування та розпочато роботу за моделлю «опорна кухня» у Білогородській, Згурівській, Обухівській та Борщагівській громадах. У Бучанській міській територіальній громаді збудовано фабрику-кухня, яка з січня 2024 року забезпечує гарячим харчуванням заклади освіти трьох навколишніх громад (Бучанську, Немішаївську та Бородянську) – понад 2,5 тис. учнів та вихованців освітніх закладів.

Київська область – перша серед областей в Україні, в якій з січня 2023 року в 58 опорних закладах загальної середньої освіти (у вересні кількість закладів збільшено до 81) розпочато пілотування Програми шкільного харчування, ініційованою Всесвітньою продуктовою програмою ООН. Основною метою вказаної Програми є покращення харчування учнів шкіл за рахунок додаткового донорського фінансування харчування.

Крім цього, з метою підвищення професійної майстерності персоналу харчоблоків у рамках реалізації напряму «Освіта дорослих» створено Кулінарні хаби (навчально-практичні центри) у закладах професійно-технічної освіти: ДПТНЗ «Бориспільський професійний ліцеї» та ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу». Тренери розпочали навчання шкільних команд, до яких входять керівники, працівники харчоблоків, дієтсестри. Розроблено програми, які мають різну тривалість (1-3 дні). Протягом 2023 року пройшли навчання 1 260 осіб: кухарі, медичні сестри з дієтичного харчування, відповідальні за організацію харчування в школах.

У системі освіти Київщини сформовано ефективний сучасний багаторівневий освітній простір, в структурі якого функціонує 74 відділення Малої академії наук: 69 міських, селищних і сільських територіальних відділень та 5 локальних відділень – на базі закладів освіти обласної комунальної власності. У структурі 6 ліцеїв області функціонують відділення Малої академії наук дослідницько-експериментального напряму.

Пріоритетами розвитку Київського обласного комунального позашкільного навчального закладу «Мала академія наук учнівської молоді» та трансформації науково-освітнього простору Київського обласного територіального відділення МАН України у 2023 році визначено патріотизм, безпеку, безбар'єрність, якість.

Протягом 2023 року до різнорівневої та багатоваріантної науково-дослідницької діяльності у структурі Київського обласного територіального відділення Малої академії наук України залучено близько 35 тис. учнів.

Розширено мережу гуртків та секцій Малої академії наук, в яких позашкільну освіту отримують близько 6 000 учнів закладів освіти Київщини, здобуваючи освіту у 322 гуртках за 12 науковими відділеннями.

Активною і результативною була участь учнів-членів Київського обласного територіального відділення МАН України у всеукраїнських та міжнародних конкурсах, виставках, змаганнях, конференціях науково-дослідницького спрямування, учасниками яких стали близько 4,0 тис. учнів, 1,5 тис. з яких вибороли призові місця.

Реалізовано низку науково-освітніх проєктів, орієнтованих на формування у здобувачів освіти компетентностей безпечної поведінки («Клас безпеки», «Центр практичної психології»). Так, відкрито Клас безпеки в КЗ КОР «Мала академія наук учнівської молоді», на базі якого близько 300 учнів-членів Київського обласного територіального відділення МАН України пройшли навчання на експрес-курсах, що були проведені спільно з представниками Білоцерківського районного управління ДСНС України в Київській області та ювенальної превенції Білоцерківського районного управління Національної поліції України.

Створено та функціонує освітній онлайн-сервіс «Віртуальний клас безпеки», освітнім контентом якого скористалися близько 1 000 здобувачів освіти. Також відкрито науково-освітній Центр практичної психології та запроваджено на його базі циклу психологічних занять, тренінгів, інтерактивних експрес-курсів, учасниками яких стали близько 700 учнів.

Протягом 2023 року КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (далі – КНЗ КОР «КОПОПК») відповідно до запитів територіальних громад області проведено 333 курси підвищення фахової кваліфікації для педагогічних працівників закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти за різними формами навчання. Загалом 6 986 осіб розпочали та пройшли навчання.

КНЗ КОР «КОПОПК» здійснюється на системній основі підготовка педагогів ЗЗСО до реалізації Концепції «Нова українська школа». У 2023 році навчання за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти» з метою підвищення методичного і практичного рівнів професійної компетентності пройшли 65 тренерів-педагогів, 5 739 учителів, 553 директори та 530 заступників директорів ЗЗСО, 192 учителя.

Проведено 2 Всеукраїнські науково-практичні інтернет-конференції (спільно з Житомирським, Закарпатським, Івано-Франківським Інститутом післядипломної педагогічної освіти; МОН України, Інститутом проблем виховання НАПН України), 45 обласних семінарів, тренінгів, творчих зустрічей, вебінарів, івентів («Особистісний саморозвиток педагога в реалізації основних засад професійного стандарту», «Діяльнісний підхід до формування дослідницьких умінь в учнів на уроках географії», «Освітні втрати та розриви: розвиток освіти Київщини після перемоги» тощо) з метою підготовки керівників, учителів закладів ЗСО до впровадження Державного стандарту базової середньої освіти.

Протягом 2023 року понад 550 педагогів англійської мови взяли участь у міжнародних навчально-методичних заходах та онлайн навчанні, організованому в Україні британськими видавництвами Macmillan, MMRPublications, Oxford University Press, Cambridge University Press, National Geographic, а також у міжнародних семінарах-практикумах, вебінарах, тренінгах та онлайн конференціях, які сприяли поліпшенню професійних навичок та майстерності вчителів.

У межах реалізації міжнародного проєкту The LEGO Foundation (Данія) пройшли навчання 160 учителів, в австрійсько-українських проєктах OeAD в Україні «Цифровізація викладання» і «#Safe Space#» пройшли навчання 2 ментори та 946 учителів математики, біології, української мови та літератури.

У 2023 році продовжувалась підготовка учителів до реалізації STEM-освіти. Розроблено положення про Обласний фестиваль творчих робіт «STEM-ПРОЄКТ «PRO ЇЖУ» для педагогічних працівників та здобувачів освіти закладів освіти Київської області, спрямований на презентацію й популяризацію кращих зразків використання STEM-технологій за напрямом формування культури здорового харчування, інтеграції нових цифрових та здоров'язберезувальних технологій. На базі інституту відкрито STEM лабораторію здорового харчування, де розпочато навчання педагогів області методиці формування в учнів здорових харчових звичок засобами STEM-технології. Проведено курси підвищення фахової кваліфікації з теми «STEM-

технології в освітньому процесі». Працювали обласні педагогічні студії з тем: «Робототехніка як форма реалізації STEM-освіти (з використанням платформи Arduino)», «STEAM-освіта на уроках інформатики», «STEM-освіта у закладі загальної середньої освіти», «Науково-дослідницька діяльність учнів – основа сучасної STEM-освіти» (73 педагогічні працівники пройшли навчання за зазначеними програми).

У закладах освіти області наразі створено і функціонує 16 центрів/лабораторій STEM-освіти. КНЗ КОР «КОПОПК» та 5 закладів освіти області брали участь в інноваційному освітньому проєкті за темою «Організаційні та науково-методичні умови створення STEM-центрів».

У лютому 2023 року розпочав роботу соціально-гуманітарний проєкт «Освітній хаб Київщини», що реалізується за сприяння ГО «Асоціація інноваційної та цифрової освіти» та БФ «Фонд освітніх ініціатив». Основна мета хабу – створення освітнього середовища, де можна розвинути м'які навички (soft skills), реалізувати своє право на навчання упродовж життя, набутти актуальних компетентностей і знань, необхідних для життя в сучасному світі, отримати допомогу у професійному самовизначенні тощо. Протягом 2023 року розроблено програми за 7 напрямками, проведено 109 тренінгів, курсів, семінарів. Всього охоплено навчанням 1 963 особи.

Розвиток медичної галузі

Станом на початок 2024 року структура медичної галузі Київщини складалася з 127 медичних закладів. У структурі закладів сімейної медицини працює 336 амбулаторій загальної практики сімейної медицини та 456 фельдшерських і фельдшерсько-акушерських пунктів. У вказаних закладах медичні послуги населенню надавали 5 259 лікарів та 9 256 працівників середнього медичного персоналу.

На виконання Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» в Київській області на сьогодні з лікарями укладено 1,7 млн декларацій на медичне обслуговування, що становить 97,9 % від зареєстрованого населення області. За кількістю зареєстрованих декларацій і за відсотком укладених декларацій до зареєстрованого населення Київська область посідає 1 місце серед регіонів України.

За погодженням з Міністерством охорони здоров'я України у 2023 році розпорядженням Київської обласної державної адміністрації від 28 вересня 2023 року № 1010 було затверджено Перелік закладів охорони здоров'я спроможної мережі та План розвитку на 2023-2025 роки Київського обласного госпітального округу. Відповідно до переліку у складі спроможної мережі Київської області визначено:

- Надкластерні заклади охорони здоров'я (7 закладів);
- Кластерні заклади охорони здоров'я (10 закладів);
- Загальні заклади охорони здоров'я (16 закладів);

- Надавачі медичних послуг, які надають первинну медичну допомогу (52 заклади);
- Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (1 заклад).

У Київській області у 2023 році реалізовувалась **Київська обласна програма «Здоров'я Київщини» на 2021-2023 роки**, затверджена рішенням Київської обласної ради від 24 грудня 2020 року № 044-01-VII. Вказаною Програмою на 2023 рік передбачено кошти у сумі 1 339 453,2 тис. грн, з них кошти державного бюджету – 30 000,0 тис. грн, обласного бюджету – 964 144,9 тис. грн, місцевих бюджетів – 62 232,0 тис. грн, небюджетних джерел – 283 076,4 тис. гривень. Затверджено з обласного бюджету кошти у сумі 183 650,6 тис. гривень.

У рамках цієї Програми протягом 2023 року профінансовано з обласного бюджету заходи у сумі 180 023,2 тис. грн, з них надано фінансову підтримку закладам охорони здоров'я області на суму 107 994,0 тис. грн, придбано обладнання на суму 988,8 тис. грн, проведено реконструкцію і капітальні ремонти закладів охорони здоров'я на суму 52 240,9 тис. грн, закуплено лікарські засоби, харчування та вироби медичного призначення на суму 18 799,5 тис. гривень.

Крім цього, в рамках цієї Програми, проведено закупівлю продуктів лікувального харчування для дітей хворих на орфанні захворювання (фенілкетонурія, лейциноз, гомоцистинурія) та лікарських засобів для хворих на орфанні захворювання, розсіяний склероз, для лікування дихальних розладів у передчасно народжених дітей, для лікування онкологічних хворих. Проведено закупівлю медичних виробів для задоволення потреб осіб з інвалідністю, які потребують забезпечення в стаціонарних умовах штучними суглобами (ендопротези кульшового та колінного суглобу), та забезпечення осіб з інвалідністю засобами догляду та реабілітації, які потребують використання в амбулаторних умовах.

У 2023 році в рамках проєкту ЮНІСЕФ для 4 закладів первинної медичної допомоги отримано 4 автомобілі в якості гуманітарної допомоги. За кошти Глобального фонду для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією в Україні закуплено 2 системи моніторингу фізіологічних показників (ЕКГ, ЧД, ЧСС, пульсометрія), 7 рентгенівських діагностичних мобільних систем МАС, 8 аналізаторів газів крові та електролітів (Blood Gazand Chemistry Analyzer), 14 неінвазивних вентиляторів для серцево-легеневої реанімації (Hospital BiPAP Noninvasive ventilator with HFNC Solution), один апарат штучної вентиляції легенів (Bellavista 1000 intensive care ventilators).

Від Міністерства охорони здоров'я України отримано 43 бензинові електрогенераторні установки Rolf TOP-9500, одну бензинову електрогенераторну установку Edon PT 15000 та один апарат безперебійного живлення. Київською обласною державною адміністрацією (Київською обласною військовою адміністрацією) для закладів охорони здоров'я області розподілено 181 генератор.

На сьогодні 16 закладів охорони здоров'я Київської області розпочали впроваджувати цифровізовану електронну систему охорони здоров'я відповідно до сучасних вимог.

З метою протидії поширенню інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики, постійно вживаються заходи реагування для охоплення населення Київської області профілактичними щепленнями. За 2023 рік охоплення рутинними щепленнями дитячого населення Київської області є наступним: проти туберкульозу (БЦЖ) віком до 1 року – 76,8 %, проти поліомієліту віком до 1 року – 85,8 % та вакциною АКДП – 85,7 %, діти старше 1 року охоплені АКДП на 77,4% та проти поліомієліту – на 82,2 %. Охоплення щепленнями проти кору, паротиту, краснухи (КПК) дітей віком до 1 року – 92,6 %, ревакциновано КПК дітей у 6 років – 84,3 %.

Для покращення охоплення населення Київської області профілактичними щепленнями у 2023 році на території Київської області проведено catch-up (наздоганяючу) кампанію з вакцинації проти кору, епідемічного паротиту та краснухи серед дитячого населення Київської області. У рамках цієї кампанії щеплення отримали 83,9 % дітей від запланованих по області.

Крім цього, з метою посилення заходів з підвищення рівнів охоплення щепленнями відповідно до Календаря профілактичних щеплень, запобіганню поширення вакцинокерованих інфекцій, а також задля профілактики захворюваності та промоції здорового способу життя наказом Департаменту охорони здоров'я Київської обласної державної адміністрації від 28 грудня 2023 року № 1723-адм затверджено План заходів щодо покращення виконання обсягів профілактичних щеплень у 2024 році на території Київської області.

Розпорядженням Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 22 грудня 2023 року № 1448 затверджено Стратегію розвитку імунопрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом проведення імунопрофілактики в Київській області на період до 2030 року та Операційний план з її реалізації у 2023-2025 роках.

На сьогодні заклади охорони здоров'я області забезпечені необхідними імунобіологічними препаратами. Протягом 2023 року в області від початку вакцинальної кампанії проти COVID-19 щеплено 1 929 510 осіб (один з найкращих показників по Україні).

У травні 2023 року в Київській області розпочато тренінги для патронажних медсестер з питань доступності у допомозі батькам по догляду за немовлятами та дітьми до 3 років. Патронажні медсестри відіграють важливу роль у підтримці імунізації, грудного вигодовування, позитивного батьківська, у ранньому виявленні та попередженні вад розвитку тощо. Завдяки партнерству з Дитячим Фондом ООН ЮНІСЕФ у листопаді 2023 року відкрито оновлену частину амбулаторії та кабінет щеплень Бучанського центру первинної медико-санітарної допомоги, де обслуговуються діти до року. Цей заклад бере активну участь у проєкті патронажних візитів до родин з маленькими дітьми.

Програму домашніх візитів вже протестовано та реалізовано в багатьох областях, у тому числі і в Київській області. Програму впроваджено ЮНІСЕФ спільно з Міністерством охорони здоров'я України за підтримки Генерального Директората EU Civil Protection & Humanitarian Aid.

У листопаді 2023 року у Комунальному некомерційному підприємстві Київської обласної ради «Київський обласний перинатальний центр» після реконструкції відкрили нову реанімацію для новонароджених. Нове реанімаційне відділення розраховане на 10 маленьких пацієнтів. Тут медики матимуть можливість не лише рятувати немовлят із малою вагою. Новонароджені зможуть перебувати на штучній вентиляції легень більш тривалий час. Усе відповідає сучасним умовам перебування пацієнтів: температура, освітлення, кондиціонування, киснева система. Проєкт реалізовано за фінансової підтримки від Credit Agricole SA та активного сприяння благодійного фонду «Твоя опора».

Закладами охорони здоров'я Київської області законтрактовано 290 пакетів з Національною службою здоров'я України (надалі – НСЗУ). Договори з НСЗУ уклав 151 заклад охорони здоров'я Київської області, з яких 102 – комунальні заклади охорони здоров'я, 35 – фізичні особи-підприємці, 13 – приватні підприємці.

Медична допомога у закладах охорони здоров'я Київської області згідно з укладеними договорами та пакетами з Національною службою здоров'я України на 2023 рік надається за наступними напрямками: медична допомога при гострому мозковому інсульті – 12 закладів охорони здоров'я, медична допомога при гострому інфаркті міокарда – 3 заклади, пакет «Профілактика, діагностика, спостереження лікування в амбулаторних умовах» – 51 закладів, пакет «Стационарна психіатрична допомога» – 5 закладів.

Крім цього, пакет «Медична реабілітація немовлят, які народилися передчасно та/або хворими, протягом перших трьох років життя» підписали 2 заклади охорони здоров'я, пакет «Реабілітаційна допомога дорослим та дітям у стаціонарних умовах» – 6 закладів, пакет «Реабілітаційна допомога дорослим та дітям в амбулаторних умовах» – 11 закладів.

Одним із пріоритетів для Київської області є лікування, реабілітація та післяреабілітаційна інтегрована допомога військовослужбовців та ветеранів війни, а також членів їх родин. На базі комунального некомерційного підприємства Київської обласної ради «Київський обласний реабілітаційний центр» у травні 2023 року розпочав роботу інноваційний реабілітаційний центр національної мережі RECOVERY, в якому функціонує 12 інклюзивних палат на 30 ліжках, а також додатково 20 ліжок для надання паліативної допомоги. Центр облаштований з урахуванням принципу інклюзивності. Комплексна стаціонарна реабілітація військових надається за Програмою медичних гарантій Національної служби здоров'я України. З моменту відкриття центру реабілітаційні процедури отримали 223 військових.

З метою ефективної реалізації Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», ініційованої першою леді України Оленою Зеленською, в

Київській області створена програма «Ментальне здоров'я – нейромережа Київщини», яка реалізується за 4 напрямками, а саме за: освітнім, соціальним, правовим та охорони здоров'я.

У рамках реалізації цієї програми у жовтні 2023 року за участю керівництва Київської обласної державної адміністрації, голів громад Київщини та представників неурядових організацій була проведена дискусійна панель, серед тем якої: Київщина під час війни. Ментальне здоров'я мешканців в окупації та після. Сьогодення і поточні виклики в психосоціальній сфері. Ментальне здоров'я Київщини – погляд в майбутнє.

У Білій Церкві в дендрологічному парку «Олександрія», а також в інших громадах Київщини відбувся інтерактивний вуличний івент «Стежка ментального здоров'я». Усі охочі могли відвідати тематичні локації, присвячені піклуванню про свій психологічний та фізичний стан, пройти тестування на визначення свого ментального стану, опанувати техніки самопомоги, а також пройти обстеження фізичного стану в автобусі здоров'я, організованому Київським обласним центром контролю та профілактики хвороб.

Станом на початок 2024 року в 69 громадах наявні 3 354 формальних організацій та установ, які надають психосоціальну допомогу для ментального здоров'я. Серед них є 338 закладів первинної медичної допомоги, в яких близько 7 тис. лікарів та 1 тис. медичних сестер пройшли навчання з подолання прогалин у сфері психічного здоров'я.

Ключовим елементом системи підтримки ментального здоров'я мешканців Київщини є Київський обласний центр ментального здоров'я (сmt Ворзель) – спеціалізований заклад з надання стаціонарної та амбулаторної допомоги пацієнтам, що страждають на розлади психічного здоров'я. Центр включено до реєстру закладів охорони здоров'я, що надають послуги із психологічної реабілітації постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції, осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії російської федерації у Донецькій та Луганській областях, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) таких осіб.

Для подальшої реалізації Всеукраїнської програми ментального здоров'я Київська обласна державна адміністрація за участю Міжнародної неприбуткової організації Pact Inc. надає підтримку діяльності мобільних медичних (мультидисциплінарних) команд на території Тетіївської та Баришівської громад Київської області.

Комунікаційна кампанія «Ти як?» реалізується за підтримки проєкту USAID Ukraine – USAID Україна «Розбудова стійкої системи громадського здоров'я» в Київській області. Налагоджена активна співпраця координатора Київської області з впровадження Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?» з фахівцями структурних підрозділів Київської обласної державної адміністрації, які спільно з координатором з ментального здоров'я проєкту USAID Україна проводять промоцію психічного здоров'я з метою подолання стигми, впровадження нових сервісів з психосоціальної підтримки,

покращення доступності послуг на рівні громад Київщини. Залучені лідери думок, активні громадські організації, представники бізнесу.

Представники Київської обласної державної адміністрації та Міжнародного Медичного Корпусу (International Medical Corps) підписали Меморандум про співпрацю. Сторони домовилися про спільну реалізацію проектів із соціального та економічного розвитку Київщини. Так, Міжнародний Медичний Корпус від початку повномасштабного вторгнення надає допомогу 11 медичним закладам Київщини. Також організація підтримує реабілітаційні відділення пристоличного регіону, де отримують відновлювальне лікування військовослужбовці, зокрема, Київський обласний центр ментального здоров'я у смт Ворзель та Броварську багатопрофільну лікарню інтенсивного лікування.

Київщина продовжує надавати всебічну допомогу внутрішньо переміщеним особам щодо розміщення і забезпечення їх послугами медичної допомоги. Також у закладах охорони здоров'я сформований необхідний резерв ліжок для забезпечення потреб у госпіталізації евакуйованих. Станом на кінець 2023 року за період з початку військових дій закладами охорони здоров'я Київської області внутрішньо переміщеним особам надано 200 126 медичних послуг, зокрема, на первинному рівні надано 87 712 медичних послуг, на вторинному рівні – 112 414 медичних послуг.

Для розвитку навчальних закладів медичної сфери важливим є вжиття заходів щодо їх наближення до вимог міжнародних стандартів та ефективного використання матеріально-технічного потенціалу закладу. У першу чергу це стосується медичних фахових коледжів Київської області. Перед викладацьким складом коледжів поставлено завдання формування готовності студентів медичних коледжів Київської області до постійного професійного самовдосконалення шляхом їх залучення до проведення заходів, спрямованих на підвищення рівня володіння практичними навичками та оволодіння новими медичними технологіями, у тому числі в Центрі симуляційних методів навчання імені Андрія Ткаченка НУОЗ України імені П. Л. Шупика під час їхнього навчання за відповідними освітніми програмами. Для реалізації поставлених завдань коледжами розпочато створення сучасних симуляційних класів для підготовки молодшого медичного персоналу.

З метою створення умов для безпечного перебування хворих у Комунальному некомерційному підприємстві Київської обласної ради «Київський обласний онкологічний диспансер» у жовтні 2023 року облаштовано укриття площею 700 кв. м², в якому одночасно можуть перебувати понад 200 пацієнтів. В укритті є приміщення для кожного відділення терапевтичного корпусу. Зокрема, кімнати з ліжками, три маніпуляційні, санітарні кімнати, приміщення для зберігання запасу лікарських засобів, запасів води і продуктів харчування. Проект реалізовано за власні кошти лікарні.

Соціальний захист населення

За умов повномасштабної військової агресії Російської Федерації проти України, яка завдає та продовжує завдавати непоправної шкоди соціальній безпеці України, на особливу увагу з боку органів державної влади заслуговує питання надання підтримки соціально вразливим верствам населення та удосконалення наявного переліку соціальних послуг.

У сфері соціального захисту населення Київської області функціонує 11 будинків-інтернатів (3 будинки-інтернати загального профілю, 7 будинків-інтернатів психоневрологічного профілю та 1 дитячий будинок-інтернат), в яких станом на 01.01.2024 на повному державному утриманні перебувало 1 746 осіб. В установах психоневрологічного профілю проживало 1 361 особа, геріатричного профілю – 331 особа, дитячого профілю – 54 особи.

Крім цього, в Київській області функціонують 22 територіальних центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг) та 21 центр надання соціальних послуг, які надають послуги денного перебування, адресної натуральної допомоги, соціальної допомоги бездомним особам, особам, звільненим з місць позбавлення волі, тощо. Загальна кількість обслуговуваних громадян становить 47,5 тис. осіб (у 2022 році – майже 37,0 тис. осіб), зокрема 32,3 тис. осіб похилого віку (у 2022 році – 25,5 тис. осіб).

У зв'язку з продовженням активних бойових дій у низці регіонів України загалом на Київщині станом на 01.01.2024 обліковано 332,4 тис. внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО), з них: 12,6 тис. осіб з інвалідністю, 63,5 тис. пенсіонерів, 79,0 тис. дітей.

З метою підвищення якості життя ВПО шляхом посилення їх спроможності та соціальної стійкості, стимулювання економічної активності, забезпечення реалізації їх прав та основоположних свобод в області розроблено та затверджено рішенням Київської обласної ради від 09 червня 2023 року № 553-18-VIII **Київську обласну цільову програму «Підтримка внутрішньо переміщених осіб на 2023-2025 роки»**. На 2023 рік на її реалізацію передбачено кошти у сумі 277,2 млн грн, з них з обласного бюджету – у сумі 208,7 млн грн, місцевих бюджетів – у сумі 68,5 млн гривень. Станом на 01.01.2024 фінансування заходів цієї Програми не здійснювалося.

Нагальною проблемою забезпечення прав ВПО є забезпечення людей житлом. У рамках запровадженої на державному рівні Урядової соціальної програми «Прихисток», яка передбачає виплату компенсацій на сплату комунальних послуг власникам помешкань, які безкоштовно прихистили у себе ВПО, компенсації отримують власники 4 969 помешкань з Київщини, в яких проживає 9 844 особи з числа ВПО.

Київською обласною державною адміністрацією (Київською обласною військовою адміністрацією) створено реєстр місць тимчасового розміщення ВПО, що потребують розселення, який нараховує 32 місця компактного проживання (затверджено розпорядженням Київської обласної державної адміністрації від 31 жовтня 2023 року № 1218 «Про затвердження Переліку

місць тимчасово проживання Київської області» як комунальної, так і приватної форми власності). У місцях компактного проживання мешкають 4 449 ВПО, кількість вільних місць – 261. Проводиться постійний моніторинг потреб в затверджених місцях тимчасового проживання, вивчення проблемних питань та проведення заходів щодо їх вирішення і покращення умов проживання внутрішньо переміщених осіб.

На території Київської області розгорнуто 17 модульних містечок, основну частину мешканців яких складають громадяни з відповідних громад, житло яких було зруйноване або пошкоджено внаслідок збройної агресії.

У 2023 році за кошти з державного бюджету забезпечено виплату державних соціальних допомог таким категоріям населення:

- виплати сім'ям з дітьми – 37 тис. сімей на суму майже 668,2 млн гривень;
- допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю – 23 140 осіб на суму 814 282,0 тис гривень;
- виплати малозабезпеченим сім'ям – 3 710 сімей на суму 250 531,5 тис гривень;
- допомога по догляду за особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу – 1 497 осіб на суму 44 407,6 тис гривень.

У рамках Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України та Управлінням Організації Об'єднаних Націй з обслуговування проєктів і Дитячим фондом Організації Об'єднаних Націй у 2023 році отримано 1 533 «пакунки малюка», які видано матерям новонароджених дітей через пологові будинки та управління соціального захисту органів місцевого самоврядування. Грошову компенсацію вартості одноразової натуральної допомоги «пакунок малюка» на дітей, які не були забезпечені вказаним пакунком, виплачено 11 234 особам на суму 76,5 млн гривень.

Ще одним видом соціальної допомоги для батьків є відшкодування вартості послуги «муніципальна няня» – щомісячна адресна компенсаційна виплата одному з батьків (усиновлювачів) або опікуну дитини до трьох років. Протягом 2023 року вказаним видом допомоги скористалися 260 осіб на загальну суму 5,2 млн гривень.

Станом на 01.01.2024 відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення реабілітації дітей з інвалідністю, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 березня 2019 року № 309, за бюджетною програмою КПКВК 2507100 забезпечено реабілітаційними послугами 916 дітей на суму 17,9 млн грн (станом на аналогічну дату 2023 року – 586 дітей на суму 1,4 млн гривень).

На реалізацію заходів **Київської обласної цільової Програми «Турбота» на 2021-2025 роки**, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 24 грудня 2020 року № 040-01-VIII, на 2023 рік передбачено кошти у сумі 193,6 млн грн, фактично затверджено кошти обласного бюджету у сумі майже 173,2 млн гривень. Станом на 01 січня 2024 року проведені касові видатки становили понад 147,8 млн гривень.

У рамках зазначеної Програми здійснено виплату адресної грошової допомоги сім'ям з інвалідністю, дітям з інвалідністю на загальну суму 4,8 млн гривень. Також відповідно до цієї Програми протягом 2023 року матеріальну допомогу за кошти обласного бюджету виплачено 1 523 учасникам АТО/ООС та членам їх сімей на загальну суму 57,5 млн гривень.

Протягом 2023 року органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування Київщини проводилася робота з метою допомоги учасникам бойових дій з числа учасників АТО/ООС, Революції Гідності, а також членам сімей загиблих військовослужбовців з питання забезпечення їх житлом за рахунок субвенції з державного бюджету. Так, у 2023 році виплачено грошові компенсації на придбання житла 271 особі вказаних категорій на загальну суму 608,0 млн гривень.

Протягом 2023 року укладено 76 договорів на професійну адаптацію учасників бойових дій та членів їх сімей на суму 1,2 млн грн (у 2022 році – 10 договорів на суму 98,4 тис. грн). Фактично у звітному році послугами з професійної адаптації скористалися 76 осіб вказаних категорій.

Станом на 01.01.2024 фактично надано послуг з санаторно-курортного оздоровлення і лікування (особи з інвалідністю загального захворювання та спинального профілю) 489 особам пільгових категорій громадян на суму майже 5,7 млн гривень.

На території Київської області станом на 01.01.2024 проживає 541,6 тис. осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, у тому числі 26,7 тис. осіб з інвалідністю першої категорії, з числа учасників ліквідації та потерпілих, захворювання яких пов'язано з наслідками Чорнобильської катастрофи; 18,6 тис. учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС; 496,4 тис. потерпілих від Чорнобильської катастрофи, з них майже 63,0 тис. дітей (у тому числі 74 дитини з інвалідністю); 9,8 тис. дружин/чоловіків, опікунів дітей померлого громадянина, смерть якого пов'язана з Чорнобильською катастрофою.

Протягом 2023 року проведено 16 засідань комісії Київської обласної державної адміністрації з визначення статусу осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та інших категорій громадян, на яких розглянуто 3 319 особових справ. За результатами розгляду вперше визначено статус «Учасник ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС» першої категорії 239 особам; «Потерпілий від Чорнобильської катастрофи» першої категорії – 1 050 особам; підтверджено статус постраждалого внаслідок Чорнобильської катастрофи першої категорії – 1 297 особам.

За результатами розгляду рішень Регіональної комісії Київською обласною державною адміністрацією видано 2 817 посвідчень постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи відповідних категорій.

Також протягом 2023 року проведено 5 засідань комісії Київської обласної державної адміністрації з вирішення спірних питань щодо визначення статусу осіб, які брали участь у проведенні робіт з евакуації людей і майна із зони відчуження, а також евакуйованих із зони відчуження в 1986 році та щодо

встановлення факту участі громадян у ліквідації ядерних аварій, у ядерних випробуваннях, у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї, на яких розглянуто 7 особових справ.

Дію пункту 4 частини першої статті 20 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» в частині щорічного безплатного забезпечення санаторно-курортними путівками призупинено на 2023 рік згідно із Законом України від 03 листопада 2022 року № 2710-IX «Про Державний бюджет України на 2023 рік».

Підтримка дітей та сім'ї

Збройна агресія російської федерації проти України спричинила стрімке загострення у соціальній сфері, зокрема, розпад сімей, загибель рідних, появу великої кількості біженців та переселенців, системне порушення їх фундаментальних законних прав (на життя, на гідність, на вільний доступ до освіти, на вільний національний розвиток, на здоров'я, на відпочинок тощо).

Станом на 31.12.2023 на обліку дітей, залишених без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, служб у справах дітей та сім'ї області перебувало 3 312 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування (станом на відповідну дату 2022 року – 3 363 дитини).

Протягом 2023 року статус дитини-сироти, дитини позбавленої батьківського піклування, надано 489 дітям (за 2022 рік – 506 дітям).

Пріоритетною формою влаштування дітей вказаних категорій є усиновлення, проте, внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації частину закладів, в яких виховуються діти, що можуть бути усиновлені, переміщено з Київської області на більш безпечні території, переважно за межі України, що унеможлиблює направлення кандидатів на усиновлення на знайомство з дітьми.

Проте, внесення змін до законодавства України навесні 2023 року сприяло значному зростанню показників щодо усиновлення. Київська область – лідер серед регіонів України щодо усиновлення дітей. Так, протягом 2023 року усиновлено 82 дитини (у 2022 році – 49 дітей).

Станом на 01.01.2024 на Київщині функціонує 57 дитячих будинків сімейного типу, в яких виховується 409 вихованців (станом на відповідну дату 2023 року – 64 дитячих будинки сімейного типу, в яких виховувалося 427 вихованців), а також 83 прийомні сім'ї, в яких виховується 162 дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування, осіб з їх числа (станом на 01.01.2023 – 84 прийомні сім'ї, в яких виховувалося 174 дитини).

Загалом протягом 2023 року заходи **Обласної комплексної програми підтримки сім'ї та забезпечення прав дітей «Щаслива родина – успішна країна» до 2023 року**, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 27 квітня 2018 року № 402-21-VII, профінансовано у сумі 9805,1 тис. гривень.

Всього Програмою на 2023 рік було передбачено кошти у сумі 87 358,9 тис. грн, з яких 10 829,7 тис. грн затверджено обласним бюджетом. У рамках цієї Програми придбано та передано у користування дитячим будинкам сімейного типу 6 автомобілів (TOYOTA Proace Citi Verso 2023 року випуску) для покращення соціально-побутових умов вихованців дитячих будинків сімейного типу, вжиті заходи щодо забезпечення транспортними послугами дітей, які направлялися на оздоровлення та відпочинок за кордон, придбання та розміщення інформаційної продукції з питань протидії торгівлі людьми, спрямованої на поширення серед населення інформації щодо ризиків потрапляння в ситуації торгівлі людьми, а також проведення святкових заходів до святкування Дня захисту дітей.

На території Київської області функціонує 5 Київських обласних центрів соціально-психологічної реабілітації дітей для надання комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової та інших видів допомоги дітям віком від 3 до 18 років, які опинились у складних життєвих обставинах. Станом на 31.12.2023 у вказаних Центрах за межами України перебувають 146 дітей.

У Центрах «Сезенків», «Оберіг» та «Переяслав» за місцем розташування на території Київської області перебуває 64 дитини. Протягом 2023 року до Центрів зараховано 108 дітей, 46 з яких – діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування. Відраховано з Центрів за місцем розташування 71 дитину, з них до сімейних форм виховання влаштовано 25 дітей, 21 – повернуто до біологічної сім'ї, 9 – влаштовано під опіку, 12 – влаштовано на повне державне утримання до професійно-технічних навчальних закладів, 4 дитини усиновлено.

Протягом 2023 року проводилось систематичне навчання для представників служб у справах дітей та сім'ї та керівників, працівників закладів соціального захисту дітей (центрів соціально-психологічної реабілітації дітей, притулків для дітей служб у справах дітей, центрів підтримки дітей та сімей) з метою забезпечення найкращих інтересів дітей-громадян України, яких наразі переміщено (евакуйовано) до безпечних місць України та за кордон, а також для забезпечення ефективної взаємодії в інтересах дітей з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ). Зокрема, в рамках проекту «Моніторинг та підтримка дітей в умовах війни», що реалізується МБО «Партнерство «Кожній дитині», Нацсоцслужбою запроваджено проведення у 2023 році систематичних навчальних заходів із закладами інституційного догляду та виховання для працівників закладів.

У рамках співпраці служби у справах дітей та сім'ї Київської обласної державної адміністрації з БО «Надія і житло для дітей» організовано триденний навчальний тренінг для спеціалістів служб у справах дітей (та сім'ї) Київської області на тему «Захист прав та законних інтересів дітей у територіальній громаді» з метою підвищення їх професійних якостей під час реалізації державної політики у сфері захисту дітей.

З метою забезпечення дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки (постраждалі внаслідок військової агресії, діти, що залишилися без

батьківського піклування, діти захисників України та внутрішньо переміщених осіб), послугами з оздоровлення, відпочинку і реабілітації за сприяння ГО «Мрія дітей України» у липні-серпні 2023 року забезпечено 91 дитину (71 дитину оздоровлено у ДОЗ «Наталія» (с. Білин Рахівського району Закарпатської області), 20 дітей – у ДОЗ «Прага» (м. Іршава Хустського району Закарпатської області).

На запрошення Федерального міністерства у справах сім'ї, людей похилого віку, жінок та молоді Федеративної Республіки Німеччина організовано поїздки 200 дітей до відпочинкового табору поблизу міста Берлін. До Турецької Республіки в туристичну подорож їздили 33 дитини, до Республіки Азербайджан – 59 дітей, в Республіку Чехія – 93 дитини із сімей військовослужбовців Збройних Сил України та дітей, які опинились в складних життєвих обставинах, до Великої Британії – 14 дітей із сімей загиблих військовослужбовців, військовополонених, зниклих безвісти та військовослужбовців, які проходять службу в Збройних Силах України.

У 2023 році за кошти державного бюджету в ДПУ МДЦ «Артек» (м. Київ, Пуца-Водиця, 14 лінія) оздоровилось 297 дітей з Київщини, в ДПУ «МДЦ «Артек» (Закарпатська область, Свалявський район, с. Березняки) – 302 дитини.

З метою попередження дитячої бездоглядності та безпритульності, попередження правопорушень серед неповнолітніх, створення належних умов для забезпечення реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї у 2023 році працівниками служб у справах дітей (сім'ї) проведено 1 766 профілактичних рейдів «Діти вулиці», за результатами яких виявлено 1 528 дітей. Також виявлено 94 порушень торгівлі тютюновими та спиртними виробами, а ще попереджено 42 посадові особи, які продавали тютюнові вироби та алкогольні напої неповнолітнім особам.

З початком повномасштабної війни ризик домашнього і гендерно зумовленого насильства суттєво підвищився у зв'язку зі стрімкими змінами, підвищеним психоемоційним напруженням, невизначеністю, переживаннями щодо майбутнього, втратою економічних можливостей, вимушеним переїздом чи обмеженням руху.

У Київській області створена система заходів, спрямованих на запобігання та допомогу особам, які зазнали будь яких форм домашнього насильства. Так, станом на 01.01.2024 на Київщині функціонують 2 притулки для постраждалих осіб при Київському обласному центрі соціально-психологічної допомоги (далі – КОЦСПД), який надає соціальні послуги особам, які внаслідок стихійного лиха, збройних конфліктів, домашнього насильства та насильства за ознакою статі або реальної загрози їх вчинення тощо перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самотійно їх подолати.

КОЦСПД також надає послуги особам, які опинилися у складних життєвих обставинах внаслідок торгівлі людьми (громадянам України, іноземцям та особам без громадянства) та отримують соціальну допомогу відповідно до законодавства у сфері протидії торгівлі людьми на безоплатній основі та незалежно від місця їх проживання. Окрім притулків функціонують і інші

спеціалізовані служби підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства, такі як денні центри, в тому числі 5 – з кризовою кімнатою, консультативні служби та 17 мобільних бригад соціально-психологічної допомоги та підтримки. За підсумками 2023 року спеціалізованими службами надано майже 5 000 послуг, серед яких є психологічні та юридичні консультації, соціально-психологічна допомога та соціально-побутові послуги.

На офіційному вебсайті Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації), а також на сторінках в соціальних мережах Служби у справах дітей та сім'ї Київської обласної державної адміністрації розміщено інформацію щодо можливості безоплатного отримання належних послуг для осіб, які були використані у збройному конфлікті або перебували в полоні (куди звертатися жертвам у разі настання злочину торгівлі людьми, як отримати довідку про встановлення статусу жертви торгівлі людьми, які послуги можна отримати, телефони гарячих ліній для осіб, які були використані у збройному конфлікті або перебували в полоні тощо), постраждали від домашнього насильства та гендерно зумовленого насильства.

На сторінках соціальних мереж служб у справах дітей та сім'ї районних державних (військових) адміністрацій, селищних, сільських, міських рад розміщено просвітницьку кампанію щодо протидії торгівлі людьми та домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі. При наданні дозволу на виїзд за кордон сім'ям опікунів та особам, які супроводжують дитину за кордон, надається інформаційний буклет «Як не стати жертвою торгівлі людьми», який містить відомості про найпоширеніші шахрайські схеми експлуатації дорослої та дитячої праці, можливі наслідки та заходи безпеки у повсякденному житті.

Фахівцями Київської обласної та районних державних (військових) адміністрацій, селищних, сільських, міських рад, що здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, пройдено навчальний курс, розроблений Національною соціальною сервісною службою України у рамках співпраці з Міжнародною організацією з питань міграції. Також проведено інформаційно-просвітницькі заходи до Європейського дня боротьби з торгівлею людьми.

Завдяки проведеним заходам розширено співпрацю з міжнародними та громадськими організаціями (координатори проектів ОБСЄ в Україні, Посольства Канади в Україні, Посольства США в Україні; Міжнародна організація з міграції/International Organization for Migration/; ГО «Фундація Гармонізоване суспільство»; ГО «ла Страда-Україна»; ГО «А - 21») у сфері протидії торгівлі людьми, підвищено рівень компетентності фахівців територіальних громад та районів, покращено співпрацю правоохоронних органів, служб у справах дітей та сім'ї, центрів соціальних служб.

Службами у справах дітей та сім'ї, іншими структурними підрозділами, відповідальними за реалізацію державної політики у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків, постійно проводиться інформаційно-просвітницька робота щодо підвищення рівня обізнаності населення про

попередження дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань на робочому місці.

Здійснюються заходи щодо підвищення обізнаності жінок, у тому числі сільських жінок, жінок національних меншин, про їхні права та підвищення рівня їх правової грамотності в усіх питаннях, які охоплюються Конвенцією ООН, про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок.

Інформація щодо запобігання та протидії дискримінації, дискримінації у сфері праці та дискримінації за ознакою інвалідності міститься на офіційному вебсайті Київської обласної державної адміністрації.

За період з 01.01.2023 по 31.12.2023 на території Київщини осіб, які постраждали від дискримінації за ознакою статі, не виявлено.

Розвиток фізичної культури та спорту

З метою поліпшення матеріально-технічної бази галузі фізичної культури та спорту, забезпечення розвитку спорту вищих досягнень та резервного спорту, створення умов для фізичного виховання та залучення широких верств населення до занять спортом у звітному періоді на Київщині реалізовувалися заходи **Київської обласної програми розвитку фізичної культури та спорту «Київщина спортивна» на 2022-2025 роки** (затверджена рішенням Київської обласної ради від 16 лютого 2022 року № 211-09-VIII). На фінансування заходів Програми у 2023 році було передбачено з обласного бюджету кошти у сумі 165 050,0 тис. гривень. Видатки з обласного бюджету затверджено у сумі 100 941,1 тис. гривень. Станом на 01 січня 2024 року касові видатки з обласного бюджету становили 100 819,9 тис. грн, значна частина яких спрямована на фінансування утримання спортивних комунальних закладів Київської обласної ради.

У Київській області станом на 01 січня 2024 року функціонує 52 дитячо-юнацькі спортивні школи (далі – ДЮСШ), в яких вдосконалюють свою спортивну майстерність понад 19 390 дітей та підлітків. У ДЮСШ за 2023 рік заняття проводилися у 320 відділеннях з 68 видів спорту, з них 11 відділень у ДЮСШ для спортсменів з особливими потребами. Навчально-тренувальну роботу проводять 812 тренерів-викладачів, з них 500 штатних тренерів.

В області реалізується соціальний проєкт «Активні парки – локації здорової України». У 2023 році функціонувало 70 локацій Активних парків, в яких працював 101 координатор (серед них 6 учасників бойових дій). Координаторами проведено 5 065 заходів, до участі в них залучено 71 514 осіб, з яких 4 012 – внутрішньо переміщені особи, 932 – ветерани війни.

Вперше було проведено фестиваль «Родина координаторів Активних парків Київщини», під час якого Київську область було визнано найактивнішою областю в Україні з реалізації зазначеного соціального проєкту.

Протягом 2023 року проведено 95 офіційних обласних турнірів – чемпіонатів та кубків Київської області. Вперше у 2023 році проведено офіційні регіональні турніри з видів спорту – фестиваль з бадмінтону, відкритий

чемпіонат Київщини з настільного тенісу (відбувся у новоствореному найбільшому укритті на Київщині), відкритий кубок з фехтування на шпагах, відкритий чемпіонат та кубок з черліденгу.

У загальноосвітніх закладах області проводиться фізична підготовка допризовної молоді, працюють гуртки військово-спортивної підготовки. Вихованці гуртків є активними учасниками військово-спортивних змагань місцевого, обласного та всеукраїнського рівнів.

Пілотним обласним фізкультурно-оздоровчим проєктом «Учнівська ліга «Здорова Україна» було охоплено 25 тис. дітей з числа учнів п'ятих класів, проведено 7 обласних спортивних ігор.

Протягом 2023 року на чемпіонати та Кубки України було відряджено 130 спортивних делегації з олімпійських та 13 – з неолімпійських видів спорту, а також організовано проведення 28 офіційних чемпіонатів та Кубків Київської області з олімпійських видів спорту та 19 з неолімпійських видів спорту і 2 чемпіонати Київської області з видів спорту осіб з інвалідністю з ураженнями опорно-рухового апарату, порушеннями зору, слуху та розумового і фізичного розвитку.

Київська область продовжує займати серед інших областей України 5 місце у рейтингу серед олімпійських та неолімпійських видів спорту. За 2023 рік спортсменами Київщини здобуто 2 516 медалей у змаганнях всеукраїнського та світового рівня з олімпійських, неолімпійських та паралімпійських (дефлімпійських) видів спорту.

До складу збірних команд України в 2023 році входили 311 спортсменів Київщини з олімпійських видів спорту та 215 спортсменів з неолімпійських.

За результатами участі у змаганнях та виконання класифікаційних норм і вимог Єдиної спортивної класифікації було присвоєно почесних спортивних звань: заслужених тренерів України – 14 особам, майстрів спорту України міжнародного класу – 30 особам, майстрів спорту України – 96 спортсменам, кандидатів в майстри спорту – 1068 спортсменам та I спортивного розряду – 514 спортсменам.

Комунальним закладом Київської обласної ради «Київський регіональний центр з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» забезпечувалися розвиток фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю на регіональному рівні та проведення відповідних заходів з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю та їх фізкультурно-спортивної реабілітації.

Розвиток культурного та духовного середовища, туристичного потенціалу

Внаслідок агресії російської федерації проти України та окупації Київської області зазнали руйнувань та пошкоджень 152 об'єкти культури та релігійних споруд, з яких 64 вже відновлено, проводяться капітальні ремонти Бородянського Палацу культури ім. Т. Шевченка, Макарівського селищного Будинку культури. Проведені відновлювальні роботи в Культурно-оздоровчому

комплексі та будинку культури «4 Леви» смт Гостомель, а також клубу у с. Мощун.

У 2023 році в області забезпечено умови для функціонування основної мережі закладів культури, що складається з 784 клубних закладів, 817 бібліотек, 63 шкіл естетичного виховання, 37 музеїв, 2 парків культури та відпочинку, 2 кінотеатрів, Академії мистецтв ім. Павла Чубинського. Професійне мистецтво представлено Київським академічним обласним музично-драматичним театром імені П. К. Саксаганського, Будинком органної та камерної музики, симфонічним оркестром «Академія». З 1 719 закладів культури та мистецтв 14 закладів мають обласне підпорядкування.

Незважаючи на негативні наслідки війни та воєнного стану, культурна спільнота області власною діяльністю забезпечує сталість розвитку культури. Більшість закладів культури реалізують у доступній на даний час формі культурно-мистецькі ініціативи, мистецькі акції, спрямовані на підтримку українського народу, його патріотичного духу в боротьбі проти російської збройної агресії.

Багато закладів культури стали волонтерськими центрами, які організують гуманітарну допомогу переселенцям та воїнам Збройних сил України. У багатьох клубних та бібліотечних закладах територіальних громад створено центри із психологічного розвантаження та відновлення ментального здоров'я мобілізованих військових, членів сімей військових, внутрішньо переміщених осіб. У зазначених центрах проводяться психологічні тренінги, зустрічі з воїнами та їх родинами; організуються майстер-класи з виробів декоративно-ужиткового мистецтва; зазначені групи спонукають до участі в аматорських формуваннях – любителських об'єднаннях, клубах за інтересами, гуртках.

На виконання заходів **Комплексної програми розвитку культури Київської області на 2021-2023 роки**, яка затверджена рішенням Київської обласної ради від 24 грудня 2020 року № 042-01-VIII, передбачені кошти з обласного бюджету на 2023 рік у сумі 3 102,0 тис. гривень. Видатки з обласного бюджету на вказані цілі затверджено у сумі 1 104,8 тис. гривень. Протягом звітного року за рахунок коштів обласного бюджету профінансовано заходи Програми на суму 994,3 тис. гривень.

За рахунок вказаних коштів здійснено фінансування обласних державних заходів, виготовлення дипломів переможцям і учасникам обласного фестивалю-конкурсу дитячої творчості «Дебют», проведено виплату 20 стипендій голови Київської обласної державної адміністрації видатним діячам культури області та 3 мистецьких премій – літературної ім. Г. Косинки, в галузі народного мистецтва ім. П. Верни, в галузі образотворчого мистецтва – ім. І. Сошенка за видатні досягнення у різних галузях мистецтва, забезпечено видання книг, каталогів, збірників, буклетів, альбомів з історії та сьогодення духовного, культурно-мистецького життя Київщини та творчості провідних митців краю, підготовлено і видано 2-й том «Книга Пам'яті загиблих учасників АТО, ООС «Хто як не я...».

Серед проведених у рамках програми обласних культурно-мистецьких заходів найбільш важливими були наступні:

- обласний урочистий захід «З Україною в серці», присвячений Дню Конституції України (селище Бородянка Бучанського району);

- XXXI Обласний огляд-конкурс читців імені Т.Г. Шевченка та Обласна виставка образотворчих та вишитих робіт, пов'язаних з творчістю Тараса Шевченка (м. Бориспіль);

- I Обласний фестиваль сучасної української пісні «Співочі діаманти» (с. Старі Петрівці Вишгородського району);

- VI дистанційний обласний відкритий фестиваль сучасної хореографії «Дзига», організований Київським обласним центром народної творчості та культурно-освітньої роботи;

- Обласна виставка фольклорних колективів Київської області, як носіїв культурної спадщини – «Берегині Київщини моляться за Перемогу».

Крім цього, в територіальних громадах області організовано проведення культурно-мистецьких, виставкових та інших заходів, а саме: з нагоди Дня Конституції України, Дня Української Державності, Дня незалежності України, Дня Державного Прапора України; VII Відкритий художній пленер «Намальований Ірпін» імені Володимира Сидорука за темою «Ірпін: Мистецтво відродження»; створення до 114 річниці від дня народження народної художниці Марії Примаченко спільно з партнерами каталогу «Врятоване мистецтво», в якому зібрано роботи та описи картин, що стали не під силу російським ракетам і вогню; створення у с. Мощун Бучанського району меморіального місця пам'яті «Янголи Перемоги».

Значними подіями у культурному житті Київщини стало проведення на території області церемонії вручення Національної премії України імені Тараса Шевченка лауреатам 2022 та 2023 років за участю заступника керівника Офісу Президента України, голови Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка, виконуючого обов'язки міністра культури та інформаційної політики України; Всеукраїнська конференція «Трипільський код нації» до 130-річчя відкриття Трипільської культури (Ржищівський археолого-краєзнавчий музей); Міжнародний літературний фестиваль письменників-перекладачів «Кочур – фест» до 115-річчя від дня народження видатного поета, перекладача Григорія Кочура (Ірпінська міська публічна бібліотека ім. Максима Рильського)

З метою розвитку галузі культури на Київщині у 2023 році продовжувалась реалізація заходів **Програми підтримки і розвитку театрального та музичного мистецтва Київської області на 2022-2024 роки**, яка затверджена рішенням Київської обласної ради від 16 лютого 2022 року № 208-09-VIII. На 2023 рік передбачені кошти у сумі 29 191,2 тис. грн, з них з обласного бюджету – 10 000,0 тис. грн, з інших місцевих 6 500,0 тис. грн та небюджетних джерел – 12 691,2 тис. гривень. Затверджено з обласного бюджету кошти у сумі 10 000,0 тис. грн, інших місцевих бюджетів – 5 000,0 тис. гривень.

Станом на 01 січня 2024 року проведені касові видатки на загальну суму 18 587,0 тис. грн, у тому числі кошти обласного бюджету – 10 000,0 тис. грн, інших місцевих бюджетів – 5 000,0 тис. грн, позабюджетні джерела фінансування – 3587,0 тис. гривень. У рамках виконання заходів Програми здійснювалося фінансування КП КОР «Київський академічний обласний музично-драматичний театр ім. П. К. Саксаганського, що дозволило йому зберегти діючий репертуар, зокрема, 65 вистав, а також здійснити випуск 12 нових вистав.

Відсутність потреби у фінансуванні у 2023 році заходів Програми на розвиток КП КОР «Симфонічний оркестр «Академія» викликано реорганізацією цієї юридичної особи шляхом її приєднання до КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського» відповідно до рішення Київської обласної ради від 22.09.2022 року № 286-13-VIII.

Мистецькою освітою в Академії мистецтв імені Павла Чубинського охоплено 581 студента, у т. ч. 447 – на денному відділенні та 134 – заочно. У школах естетичного виховання навчаються 16 684 учні, у сільській місцевості – 4 008 учнів. Працюють 1 619 викладачів, з них у сільських школах – 440. У школах функціонують 389 художніх колективів, 22 з них мають почесне звання «зразковий» та 10 колективів викладачів – звання «народний». Творчі колективи та окремі виконавці із шкіл мистецтв та Академії брали участь у найпрестижніших мистецьких проектах національного і міжнародного рівнів та отримали найвищі оцінки та нагороди.

З метою створення умов для всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя на території Київської області, посилення її консолідуючої ролі в українському суспільстві як засобу зміцнення державної єдності, підвищення її ролі в забезпеченні територіальної цілісності та національної безпеки України рішенням Київської обласної ради від 21 березня 2023 року № 533-16-VIII затверджено **Програму розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя у Київській області на 2023-2025 роки**. Вказаною Програмою на 2023 рік передбачено кошти у сумі 2 616,0 тис. грн., з них кошти обласного бюджету – 1 827,0 тис. грн, інших місцевих бюджетів – 789,0 тис. гривень. У зв'язку з відсутністю у затвердженому обласному бюджеті видатків на реалізацію заходів Програми у 2023 році, касові видатки на вказані цілі здійснені з інших місцевих бюджетів у сумі 1 609,4 тис. гривень.

Мережа музейних закладів Київської області складається з 45 музеїв, з яких 6 музеїв обласного підпорядкування. Музеї Київської області протягом 2023 року відвідали понад 34,7 тис. осіб, кількість предметів основного фонду зросла на 200 од. і становить 400,0 тис. од. обліку.

У виконанні просвітницьких та інформаційних функцій провідну роль відіграють 817 публічних бібліотек області, користувачами яких вже стали понад 550 тис. осіб. Парк комп'ютерної техніки в бібліотеках становить 1 026 комплектів. Доступ до мережі Інтернет мають 2 обласні бібліотеки та 275 бібліотек області, створено 756 Інтернет-місць для користувачів, з них

195 – у сільських бібліотеках.

Важливим напрямком роботи є вдосконалення форм співпраці влади і церкви на Київщині, а також задоволення культурних, освітніх та інформаційних потреб національних меншин, що проживають на території Київської області.

В області зареєстровано та функціонує 33 національно-культурних товариства. При національно-культурних товариствах діє 11 художніх колективів та об'єднань, які залучаються до культурно-мистецьких акцій в районах та містах області.

Станом на 01 січня 2024 року на території Київщини зареєстровано статuti 1 978 релігійних організацій, що входять до 40 церков та конфесій. Налагоджено оперативну взаємодію та плідну співпрацю з усіма Церквами та релігійними об'єднаннями, що діють на території Київської області, функціонує Київська обласна Рада церков і релігійних організацій. З керівниками релігійних організацій постійно підтримується зв'язок та проводиться роз'яснювально-профілактична робота щодо недопущення конфліктних ситуацій на релігійному ґрунті. Відбуваються переходи релігійних громад із УПЦ (функціонує 584) до ПЦУ (функціонує 656). У області функціонує 23 монастирі, 9 духовних навчальних закладів, 33 громадські об'єднання національних меншин.

На засіданні Київської обласної ради Церков і релігійних організацій, присвяченому 1035-й річниці хрещення Русі-України та Дню Української Державності, презентовано участь представників релігійних конфесій і організацій, які діють в області у проєкті «Духовний фронт Київщини», та наголошено на важливості роботи спеціальних хабів, створених церквами та релігійними організаціями для сприяння інтеграції вимушених переселенців та їхніх дітей у громади, в яких вони тепер проживають, надання їм психологічної та матеріальної підтримки, адаптації військовослужбовців, які повертаються з війни.

В області вживалися заходи щодо ефективного використання туристичного потенціалу, основою якого є майже 4,0 тис. об'єктів історико-культурної спадщини, з них: 2067 пам'яток археології (25 національного значення), 1353 пам'яток історії (6 національного значення), 169 пам'яток архітектури та містобудування місцевого значення (53 національного значення), 165 пам'яток монументального мистецтва, 15 пам'яток садово-паркового мистецтва, 90 пам'яток науки та техніки.

В області діє **Програма розвитку туризму Київської області на 2021-2023 роки**, затверджена рішенням Київської обласної ради від 24 грудня 2020 року № 043-01-VIII. На фінансування заходів вказаної Програми на 2023 рік передбачені кошти у сумі майже 3 441,2 тис. грн з обласного бюджету. Фактично затверджено з обласного бюджету кошти у сумі 850,0 тис. гривень. Станом на 01 січня 2024 року касові видатки становили 824,5 тис. гривень.

У рамках вказаної Програми продовжувалася реалізація наступних проєктів:

- «Маршрути пам'яті» (встановлено 10 інформаційних стендів в місцях пам'яті наслідків війни, розроблено концепцію та візуалізацію);

- «Світ Бенксі в Україні» (проведено заходи щодо консервації та меморіалізації робіт Бенксі в Київській області, зокрема 4 роботи обладнані броньованим склом та захищені сигналізацією, проведено дослідження стану збереженості робіт реставраторами);

- «Область Героїв» (створено інформаційний контент для однойменного порталу, проведена інформаційна кампанія з розміщенням фото-історій військових на 37 біг-бордах та сіті-лайтах, проведено захід до річниці визволення Київщини в Українському Домі (понад 200 учасників);

- «Дороги вина та смаку Київщини» (продовжується координація проєкту, підтримка та промоція членів еногастрономічної мережі Київської області).

Крім цього, з метою популяризації туристичного потенціалу Київщини реалізовані наступні заходи:

- створено та розміщено на порталі «Мандруй Київщиною» 3D моделі об'єктів та тематичні туристичні маршрути;

- проведено робочі зустрічі з представниками закладів розміщення Київщини, (заклади готові розмістити щонайменше 300 осіб у разі потреби, під час перших хвиль евакуації прихистили більше, ніж 2 000 людей);

- продовжено консолідацію зусиль кіноспільноти на території Київщини з метою популяризації області як туристичної дестинації, забезпечено супровід знімальних процесів на території області (45 зйомок);

- реалізовано культурно-мистецькі та інші проєкти у співпраці з Державним підприємством «Національний центр ділового та культурного співробітництва «Український Дім» (виставки, публічні обговорення щодо збереження культурної спадщини тощо);

- у рамках проєкту «Місця пам'яті» створено маршрут пам'яті, складений з локацій, які приурочені подвигу українського народу в боротьбі з агресором;

- здійснена підготовка Концепції пілотного проєкту меморіалізації місць пам'яті російсько-української війни на Київщини;

- проведена підготовча робота з розроблення проєкту «Київщина. Міста героїв».

Розвиток молодіжної інфраструктури, підтримка соціальних проєктів з розвитку молоді, її національно-патріотичного виховання

Протягом 2023 року забезпечено реалізацію заходів у сфері державної молодіжної політики, спрямованих на створення умов для повноцінної самореалізації молоді, формування громадянської позиції, розвитку неформальної освіти, забезпечення системної взаємодії державних органів з

громадськістю у питаннях молодіжної політики, підтримки волонтерської діяльності.

З цією метою було проведено 155 заходів офлайн і онлайн в сфері молодіжної політики, найбільш важливими серед яких є:

- онлайн-проект «Дайджест можливостей для молоді», який дає можливість молоді одержати інформацію про грантові програми фінансування розроблених нею проектів;

- інформаційно-просвітницький проект «Щоденник історій молоді Київщини, яка вражає» на сторінках у соцмережах Facebook, Instagram;

- проект грантової підтримки молодіжних ініціатив «Ідеятон Активної Молоді»;

- проект «Молодь в безпеці», метою якого є ознайомлення молоді із заходами протипожежної безпеки, правилами поведінки під час загрози або виникнення надзвичайних ситуацій в об'єктах молодіжної інфраструктури, інформування про загальні вимоги до евакуаційних заходів;

- стратегічні сесії щодо створення та підтримки діяльності молодіжних центрів в громадах;

- серія тренінгів, спрямованих на покращення ментального здоров'я молоді;

- два Молодіжних форуми (до Дня молоді та Форум молодіжних центрів регіону);

- 4 молодіжні всеукраїнські обміни за програмою Віднова UA.

Для проведення нетворкінгів щодо запитів та потреб молоді громад, активізації їх участі у прийнятті рішень, адвокації молодіжних ініціатив у територіальних громадах Київської області проведено презентації цифрової платформи ЮНІСЕФ – U-Report. У рамках вказаних презентацій проведені семінари-навчання на тему «Токсичні стосунки – не про мене», на яких молодь мала можливість обговорити проблемні питання щодо запобігання та протидії проявам насильства та булінгу в особистих стосунках.

На базі Комунального закладу Київської обласної ради «Київський обласний молодіжний центр» та Університету Григорія Сковороди у м. Переяслав відкрито регіональне представництво U-point Київської області.

Відповідно до всеукраїнської Програми «Молодіжний Працівник» сертифіковано 100 молодіжних працівників, а за результатами проведених спеціалізованих тренінгів понад 50 молодіжних працівників пройшли підвищення кваліфікації.

Премією голови Київської обласної державної адміністрації за особливий внесок молоді в розбудову Київщини відзначено 25 молодих активістів за напрямками досягнень у молодіжній роботі, освіті і науці, культурі, національно-патріотичному вихованні, професійній діяльності.

Завдяки розширенню мережі молодіжних центрів, просторів і хабів Київщина стала одним з лідерів у цій сфері на загальнодержавному рівні. У 2023 році розпочато діяльність 7 нових молодіжних просторів у Баришівській, Боярській, Бучанській, Васильківській, Петрівській, Ржищівській та Тетіївській

територіальних громадах. Станом на 01 січня 2024 року для потреб молоді функціонують вже 32 об'єкти молодіжної інфраструктури (молодіжні центри, простори, хаби).

На базі закладів молодіжної інфраструктури спільно з Патрульною поліцією Київської області реалізовано програму «Кібербезпека та медіаграмотність в молодіжному середовищі», проведено відзначення Дня захисту дітей.

Загальне охоплення участю в заходах молоді у 2023 році становить 172,3 тис. осіб (за 2022 рік – майже 44 тис. осіб).

Переважна більшість вказаних заходів виконана в рамках реалізації **Програми підтримки та розвитку молоді Київської області на 2022-2025 роки «Молодь Київщини»**, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 16 лютого 2022 року № 209-09-VIII. На реалізацію заходів вказаної Програми у 2023 році було передбачено кошти у сумі 10 214,8 тис. грн з обласного бюджету, планові асигнування затверджено у сумі 5 034,5 тис. гривень. Станом на 01 січня 2024 року профінансовано видатки з обласного бюджету у сумі 5 034,5 тис. грн або 100 % запланованих асигнувань. За вищезазначені кошти забезпечено утримання КЗ КОР «Київський обласний молодіжний центр» у сумі 3 347,0 тис. грн, а на реалізацію інших заходів Програми використано 1 687,5 тис. гривень.

Для створення умов для формування у населення області, насамперед молоді, високої національно-патріотичної свідомості, почуття відданості своїй державі, протягом 2023 року у рамках виконання основних завдань **Програми національно-патріотичного виховання в Київській області на 2022-2025 роки**, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 16 лютого 2022 року № 210-09-VIII було проведено 103 заходи регіонального рівня спільно з партнерами та стейкхолдерами (у 2022 році – 65 заходів).

На реалізацію заходів цієї Програми на 2023 рік було передбачено кошти у сумі 9 133,4 тис. грн з обласного бюджету, планові асигнування затверджено у сумі 5 168,6 тис. гривень. Станом на 01 січня 2024 року профінансовано видатки з обласного бюджету у сумі 5 158,6 тис. гривень. За рахунок вищевказаних коштів здійснювалось утримання комунального закладу Київської обласної ради «Пластовий вишкільний центр» (м. Буча) у сумі 4 475,0, тис. грн, на реалізацію інших заходів Програми спрямовано 683,6 тис. гривень.

Серед ключових заходів сфери можна відзначити захід, спрямований на підтримку та утвердження української національної ідентичності та сприяння розвитку національно-патріотичного виховання молоді в Київській області, співпрацю та взаємодію в зазначеній сфері «PRO НПВ», Молодіжний інформаційно-просвітницький захід «Національна ідентичність», зустрічі з молоддю Київщини на тему: «Мова, ідентичність, історія, як зброя українців», Шевченкіада для пластунів, семінар «Знайомство з Пластом», україномовна військово-патріотична командна інтелектуально-психологічна рольова гра «Диверсант».

З метою формування у молоді оборонної свідомості та готовності до захисту Батьківщини проведено серію навчально-тренінгових занять «Українська ідентичність», обласний семінар-тренінг для виховників Всеукраїнської гри «Сокіл» (Джура), 2 заходи «Школа виховників Джур», Пластова таборівка «Свято Весни 2023», наметова таборівка «Школа виживання», а також пластові сходи, тренінги дійсного членства виховників Пласту та Пластові гутірки.

Під час реалізації заходів було охоплено безпосередньою участю, а також через сторінки в соцмережах та розповсюдження інформаційних матеріалів майже 72,2 тис. осіб (у 2022 році – 65,0 тис. осіб).

У результаті реалізації заходів Київська область стала першим регіоном України, де було створена та почала свою діяльність Координаційна рада з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Київській обласній державній адміністрації.

Протягом 2023 року пройшли відповідне навчання і отримали Посвідку чинного виховника 112 представників закладів освіти і молодіжної інфраструктури, в результаті в кожній із 69 територіальних громад області з'явився виховник Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).

На території Київської області спільно з Міністерством молоді та спорту України проведено три всеукраїнські заходи у сфері національно-патріотичного виховання для фахівців, які працюють у цьому напрямку.

Забезпечення населення якісними комунальними послугами. Підвищення рівня енергоефективності

Протягом 2023 року послуги споживачам з централізованого тепло-, водопостачання і водовідведення надавали 212 підприємств різних форм власності у сфері питного водопостачання та водовідведення та 295 підприємств різних форм власності у сфері теплопостачання.

До централізованого теплопостачання підключено 2 739 житлових будинків, 434 дошкільні заклади, 587 закладів освіти та 1037 закладів охорони здоров'я. Централізованим водопостачанням забезпечено усі 26 міст (100 % від загальної кількості), 29 селищ міського типу (97 %) та 834 села (74 %). Централізованим водовідведенням забезпечені 26 міст (100 %), 25 селищ міського типу (83,3 %) та 58 сіл (5,2 %).

Забезпечення населення області якісною питною водою, централізованим водопостачанням та водовідведенням є однією з пріоритетних проблем, розв'язання яких приведе до збереження здоров'я, поліпшення умов діяльності і підвищення рівня життя населення. З метою державного нагляду за дотримання санітарного законодавства в області, Головним управлінням Держпродспоживслужби в Київській області спільно з ДУ «Київський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ» постійно здійснюється контроль якості питної води джерел централізованого та децентралізованого

водопостачання населених пунктів на відповідність вимогам Державних санітарних норм і правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною». На якість питної води, що подається населенню, негативно впливає стан джерел водозабору, технічний стан водопровідних споруд і мереж.

Відповідно до розпорядження Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 12 травня 2023 року № 352, у населених пунктах Київської області завершено підготовку об'єктів житлово-комунального господарства та соціально-культурного призначення до роботи в осінньо-зимовий період 2023/2024 року. Зокрема, проведено таку роботу:

- у житловому фонді: комплексно підготовлено 7 023 житлові будинки, відремонтовано 627 покрівель, 1 017 опалювальних систем, 1 071 систему холодного водопостачання;

- щодо об'єктів соціально-культурного призначення: підготовлено 582 заклади освіти, 605 дошкільних закладів, 520 закладів охорони здоров'я (лікарні, поліклініки, ФАПІ);

- у водопровідно-каналізаційному господарстві: відремонтовано 253,3 км водопровідних мереж, майже 167,2 км каналізаційних мереж, підготовлено 253 водопровідні насосні станції, 243 каналізаційні насосні станції, 48 водопровідних очисних споруд, 46 каналізаційних очисних споруд, 831 свердловину;

- у тепловому господарстві: підготовлено 1 377 котелень, капітально відремонтовано 74 котельні, замінено 97 котлів, підготовлено 778,6 км теплових мереж, замінено 12,65 км теплових мереж, заготовлено понад 1,0 тис. т вугілля;

- у дорожньо-мостовому господарстві: відремонтовано 431,4 тис. м² вулиць і доріг комунальної власності, підготовлено 321 од. спеціалізованої прибиральної техніки, заготовлено 46,9 тис. т посипкового матеріалу та реагентів.

Під час опалювального сезону 2023/2024 років у Київській області триває в роботі знаходяться 1 377 котелень. До теплопостачання підключено 2 739 житлових будинків, які опалюються централізовано. Також теплопостачання подається до 605 дошкільних закладів, 582 закладів освіти, 520 закладів охорони здоров'я.

На комунальних підприємствах тепло-, водопостачання та водовідведення області створено необхідний обсяг об'єктових матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків можливих надзвичайних ситуацій. Органами місцевого самоврядування створено запас резервних матеріалів та обладнання для безперебійної роботи об'єктів теплопостачання на випадок аварійних відключень електроенергії. Зокрема, заготовлено 153 453,3 м³ деревного палива, необхідного для потреб об'єктів житлово-комунального господарства та бюджетної сфери.

У Київській області триває робота щодо забезпечення об'єктів житлово-комунального господарства та соціально-культурного призначення джерелами

альтернативного живлення. У цілому по області налічується 6 267 одиниць генераторів, які були закуплені самостійно коштом місцевих бюджетів, або отримані в рамках міжнародної допомоги, а також окремих благодійних організацій та фізичних осіб-підприємців. Зокрема, на об'єктах житлово-комунального господарства – 1 855 од., медицини – 782 од., освіти – 2 607 од., в укриттях – 182 одиниці.

Найбільшим боржником з оплати отриманих послуг є населення, борг якого, з урахуванням минулих років, станом на 01.01.2024 становить 1 593,5 млн грн (без урахування заборгованості за електричну енергію і природний газ), що на 179,3 млн грн більше у порівнянні з початком 2023 року.

Станом на 01.01.2024 борг теплопостачальних підприємств за спожитий природний газ, з урахуванням боргів минулих років, становив 3 016,1 млн грн, у тому числі перед НАК «Нафтогаз України» – 488,2 млн грн та ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг» – 2 527,9 млн грн. У структурі боргу перед ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг» 1 095,0 млн грн (43,3 %) складає борг ПрАТ «Білоцерківська ТЕЦ».

Загальний борг підприємств комунальної теплоенергетики за послуги розподілу природного газу перед АТ «Київоблгаз» та ТОВ «Газорозподільчі мережі України» становить 98,7 млн грн.

За інформацією ТОВ «Київська обласна ЕК», протягом 2023 року абонентами області спожито 2 779,8 млн кВт год електричної енергії на суму 5 929,3 млн грн, сплачено – 5 455,7 млн гривень.

Заборгованість усіх споживачів перед ТОВ «Київська обласна ЕК» станом на 01.01.2024 складає 1 251,6 млн грн, зокрема, підприємств житлово-комунального господарства – 57,7 млн грн, державного бюджету – 5,3 млн грн, місцевого бюджету – 2,7 млн грн, населення – 1 185,9 млн гривень. Рівень розрахунків усіх споживачів за спожиту електричну енергію у 2023 році складає 92,0 %, у тому числі підприємств житлово-комунального господарства – 95,6 %.

Наявний багатоквартирний житловий фонд різних форм власності в області складає 7 979 будинків. Для реалізації положень Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» у 1 130 житлових будинках утворені 955 об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ), які здійснюють утримання та управління своїм будинком та прибудинковою територією. Кількість багатоквартирних житлових будинків, співвласниками яких визначено управителя, становить 6 655 одиниць або 83,0 % від їх загальної кількості. Стримує створення ОСББ, перш за все, це військова агресія російської федерації в Україні та брак вільних і ініціативних людей, які зможуть взяти на себе організаційні питання роботи ОСББ як самостійної юридичної особи.

В області щомісячно здійснюється моніторинг оснащення приладами комерційного обліку теплової енергії та гарячої води житлового фонду та об'єктів соціальної сфери. Станом на початок 2024 року рівень оснащення вузлами комерційного обліку теплової енергії в будівлях, приєднаних до зовнішніх інженерних мереж, у тому числі в житлових будівлях (з урахуванням

приватного сектору), становить 83,6 % та нежитлових будівлях – 86,8 %; оснащення вузлами комерційного обліку гарячої води в будівлях, приєднаних до зовнішніх інженерних мереж, у тому числі в житлових будівлях (з урахуванням приватного сектору), – 87,5 %, нежитлових будівлях – 100 %; оснащення вузлами комерційного обліку питної води в будівлях, приєднаних до зовнішніх інженерних мереж, у тому числі в житлових будинках (з урахуванням приватного сектору), – 83,0 % та нежитлових – 98,8 %.

З метою поліпшення стану благоустрою в області ліквідовано 1 099 несанкціонованих сміттєзвалищ (53,3 тис.куб.м сміття), приведено в належний санітарний стан майже 4,8 млн кв.м прибудинкових територій, 427 парків і скверів площею майже 8,7 млн кв.м, впорядковано 980,7 кв.м доріг і вулиць населених пунктів, висаджено близько 57,5 тис. дерев та 32,5 тис. кущів, упорядковано 31,1 тис. м² газонів та квітників.

У 2023 році в області здійснювалася реалізація заходів **Програми підтримки об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та інших житлових багатоквартирних будинків, пошкоджених внаслідок бойових дій в Київській області з впровадженням енергоефективних заходів на 2023-2024 роки**, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 23 грудня 2022 року № 469-15-VIII. Обсяг фінансування Програми на 2023 рік передбачено у сумі майже 108 692,8 тис. грн, затверджено кошти обласного бюджету у сумі 60 000,0 тис. гривень. Станом на 01.01.2024 касові видатки на виконання заходів Програми становили понад 48 026,4 тис. гривень. За рахунок цих коштів капітально відремонтовано 10 багатоповерхових будинків в селищі Ворзель Бучанського району.

З метою комплексного вирішення проблеми підвищення ефективності використання та зменшення споживання енергоресурсів в побутовій та бюджетній сферах, розширення обсягів використання і сфери застосування НВДЕ, використання інноваційних технічних, технологічних, організаційних рішень, створення економічно привабливих умов для реалізації інвестиційних проектів у сфері енергозбереження, розвитку та технічного переоснащення систем енерго-, тепло-, водопостачання та водовідведення для забезпечення населення якісними послугами, передбачені відповідні заходи у **Регіональній програмі розвитку житлово-комунального господарства, енергоефективної трансформації та енергобезпеки Київської області на 2023-2027 роки**, затвердженій рішенням Київської обласної ради від 09 червня 2023 року № 554-18-VII. Обсяг фінансування заходів цієї Програми на 2023 рік передбачено та затверджено з обласного бюджету у сумі 4 231,0 тис. гривень. Станом на 01.01.2024 касові видатки на фінансування заходів цієї Програми становили 4 225,8 тис. гривень.

У рамках вказаної Програми здійснювалось використання спеціалізованого програмного забезпечення ІС «Київщина енергоефективна» для запровадження комплексного енергопланування, аналізу та контролю за споживанням енергетичних ресурсів та роботою енергетичного устаткування на об'єктах генерації і споживання в закладах бюджетної сфери з метою раціонального

використання коштів і уникнення майбутніх необґрунтованих витрат паливно-енергетичних ресурсів. Наразі в системі архівуються та зберігаються дані по споживанню паливно-енергетичних ресурсів близько 2,5 тис. об'єктів бюджетної сфери. За 2023 рік за обслуговування програмного забезпечення проведено видатки на суму 250,0 тис. гривень.

Також профінансовано заходи з розробки проектно-кошторисної документації з капітального ремонту щодо покращення енергоефективності трьох корпусів Комунального некомерційного підприємства Київської обласної ради «Київська обласна клінічна лікарня» в обсязі 3 975,8 тис. грн, а саме: терапевтичного корпусу у сумі 1 497,3 тис. грн, поліклініки – 1 451,6 тис. грн, патоанатомічного корпусу – 1 026,9 тис. гривень.

З метою скорочення споживання паливно-енергетичних ресурсів у жовтні 2023 року між комунальним некомерційним підприємством «Славутицька міська лікарня» Славутицької міської ради Вишгородського району Київської області та ТОВ «ЕНЕРГО-ТЕХ-ІНВЕСТ» укладено енергосервісний договір. Ціна енергосервісного договору складає 30 007,9 тис. гривень. Термін дії договору – 10 років. У рамках укладено договору передбачено проведення ряд енергоефективних заходів до 2033 року.

На території Української міської територіальної громади Обухівського району реалізовано інвестиційний проєкт співфінансування Грантового контракту в рамках реалізації Проєкту Європейської Комісії «Встановлення системи автоматизованого моніторингу енергоресурсів в бюджетних установах міста та термомодернізація будівель ПК «Енергетик» та СК «Енергетик» з використанням джерел відновлювальної енергії».

Протягом останніх років в Київській області спостерігається тенденція до зниження обсягу використання природного газу основними категоріями споживачів. Станом на 01.01.2024 в Київській області обліковується 1 377 котелень загальною потужністю 2025,7 Гкал/год. Обсяг виробленої теплової енергії, крім Трипільської та Білоцерківської ТЕЦ, складає 656,8 тис. Гкал, з яких – 246,3 тис. Гкал теплової енергії вироблено на альтернативних видах палива, включаючи біомасу, вторинні ресурси.

Із загальної кількості котелень 915 – працюють на газі, 45 – на вугіллі, 34 – на електриці, 383 – на альтернативних видах палива (348 – на деревному паливі, 18 – на паливі з відходів сільського господарства, 13 – на вторинних енергетичних ресурсах, 4 – на інших альтернативних видах палива).

Частка сумарної потужності котелень, що працюють на альтернативних видах палива до загальної кількості котелень, становить 17 %. Кількість котелень, які виробляють теплову енергію з установок, переведених на альтернативне паливо, складає 27,8 %. У рамках підготовки до опалювального сезону 2023/2024 року у 2023 році 3 котельні закладів освіти було переведено на альтернативні види палива Робота у даному напрямку триває.

Надання якісних послуг з перевезення пасажирів

У 2023 році тривала робота, спрямована на забезпечення належної якості та безпеки пасажирських перевезень у Київській області. На виконання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 03 грудня 2008 року № 1081 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування» продовжено строк дії 127 договорів про організацію перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування на період дії воєнного стану в Україні і протягом одного року з дня його припинення чи скасування.

Відповідно до Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 року № 176, та Порядку формування, затвердження та ведення реєстру міжнародних, міжміських та приміських автобусних маршрутів загального користування, затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 20 травня 2013 року № 305, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09 липня 2013 року за № 1144/23676, у рамках вдосконалення Реєстру міжміських та приміських (внутрішньообласних) автобусних маршрутів загального користування, організатором яких є Київська обласна державна адміністрація, протягом 2023 року затверджено нові розклади руху автобусів на 239 автобусних маршрутах загального користування та внесені зміни постійного характеру до 43 автобусних маршрутів загального користування в частині змін трас слідувань автобусів.

На початок 2024 року Реєстр міжміських та приміських (внутрішньообласних) автобусних маршрутів загального користування, організатором яких є Київська обласна державна адміністрація, налічує 559 автобусних маршрутів загального користування, з них 338 приміських та 221 міжміський.

Згідно з Законом України «Про автомобільний транспорт», постановою Кабінету Міністрів України від 03 грудня 2008 року № 1081 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування» 18 травня 2023 року проведено конкурс з перевезення пасажирів на 55 автобусних маршрутах загального користування, віднесених до компетенції Київської обласної державної адміністрації. За результатами конкурсу укладено 27 договорів про організацію перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування.

За 2023 рік проведено 27 позачергових виїзних перевірок щодо виконання перевізниками умов договорів про організацію перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, під час яких перевірено 60 автобусних маршрутів. За результатами перевірок було складено 47 актів про порушення перевізниками умов договорів про організацію перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування. Окремо було проведено 27 планових перевірок щодо наявності матеріально-технічних баз, у рамках яких перевірено 21 підприємство та складено 21 акт.

На виконання вимог статті 34 Закону України «Про внутрішній водний транспорт», пункту 2 доручення Прем'єр-міністра України від 19 січня 2021 року № 77/1/1-21, пункту 2 наказу Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 07 липня 2022 року № 493 «Про затвердження Типової форми місцевих правил плавання для малих, спортивних суден і водних мотоциклів та використання засобів для розваг на воді», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 серпня 2022 року за № 913/38249, розпорядженням Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 20 лютого 2023 року № 111 затверджено та оприлюднено Правила плавання для малих, спортивних суден і водних мотоциклів та використання засобів для розваг на воді в Київській області. Зазначені Правила зареєстровано Центральним міжрегіональним управлінням Міністерства юстиції (м. Київ) від 06 березня 2023 року за № 31/889.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 03 січня 2023 року № 27 «Про внесення змін до Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування» відбулася державна реєстрація у Центральному міжрегіональному управлінні Міністерства юстиції (м. Київ) розпорядження Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) «Про внесення змін до розпорядження голови Київської обласної державної адміністрації від 03 жовтня 2018 року № 555», яке зареєстроване 01 вересня 2023 року за № 173/1031.

У 2023 році заходи Обласної цільової програми «Смарт транспорт Київщини (Інтелектуальна транспортна система) на 2021-2023 роки», яка затверджена рішенням Київської обласної ради від 24 грудня 2020 року № 047-01-VIII, не фінансувалися і не виконувалися.

Цифрова трансформація

Одним з пріоритетів розвитку Київської області у 2023 році визначено цифрову трансформацію. У звітному році проведено онлайн-нараду з цифровими лідерами територіальних громад Київської області, після якої був проведений аналіз офіційних сайтів або порталів районних державних (військових) адміністрацій та сільських, селищних і міських рад Київської області відповідно до Вимог до дизайну офіційних вебсайтів (вебпорталів) органів виконавчої влади та офіційних вебресурсів, що пов'язані з діяльністю органів виконавчої влади, та Єдиного вебпорталу Кабінету Міністрів України, затверджених наказом Міністерства цифрової трансформації України від 23 червня 2022 року № 57. У ході аналізу офіційних вебсайтів було виявлено, що 15 офіційних вебсайтів відповідають Вимогам, 37 офіційних вебсайтів потребують невеликого доопрацювання, 21 офіційний вебсайт взагалі не відповідає Вимогам. Було створено ряд рекомендацій, на які варто звернути увагу при модернізації офіційного вебсайту для районних державних

(військових) адміністрацій та сільських, селищних і міських рад Київської області.

За результатами проведеної оцінки стану покриття широкосмуговим інтернетом території Київської області встановлено, що з 1180 населених пунктів 94 залишаються без покриття інтернетом (7,9 % від загальної кількості населених пунктів області). Найбільша кількість населених пунктів без покриття широкосмуговим інтернетом знаходиться у Вишгородському (31 населений пункт) та Білоцерківському (19 населених пунктів) районах.

У рамках проекту «Громада 4.0», який реалізується Міжнародною організацією SocialBoost у партнерстві з Міністерством цифрової трансформації України та за підтримки Програми «U-LEAD з Європою», обрано 8 територіальних громад Київської області (Володарська, Гірська, Зазимська, Миронівська, Славутицька, Таращанська, Тетіївська і Феодосіївська територіальні громади), що візьмуть участь у його реалізації. Серед проектів, які хочуть реалізувати громади, є створення єдиної системи комунальних установ, цифровізація земельних реєстрів, туристичний чат-бот громади, вебпортал для надання е-послуг та інші. Три територіальні громади Київської області презентували такі Концепції проектів цифрової трансформації:

- Таращанська громада – цифровий реєстр земельних ділянок громади з інвестиційними паспортами вільних ділянок;
- Володарська громада – універсальна онлайн-платформа для зручних та доступних публічних послуг;
- Гірська громада – ГеоХаб – мультифункціональний інструмент управління громадою та взаємодії з мешканцями, який допоможе здійснювати більш ефективно управління.

Завдяки співпраці з Урядом Японії та Програми розвитку ООН (ПРООН) у межах проекту «Сприяння безпеці громадян України у відповідь на кризу спричинену війною» отримано та передано 38 портативних джерел живлення малої потужності Goal Zero Yeti 500X Білоцерківській, Бучанській, Ірпінській, Славутицькій, Тетіївській, Українській, Фастівській міським радам та Баришівській і Поліській селищним радам.

Крім цього, від Міністерства цифрової трансформації України отримано та передано пунктам незламності 55 систем Starlink, які забезпечать доступ пунктів незламності до широкосмугового інтернету у разі відсутності стаціонарного інтернет зв'язку.

Стимулювання впровадження Дія QR в освітню сферу здійснюється шляхом проведення онлайн-нарад із закладами загальної середньої освіти та інклюзивно-ресурсними центрами Київської області. Завдяки проведеній роботі було досягнуто створення закладами загальної середньої освіти та інклюзивно-ресурсними центрами Київської області, власного Дія QR для передачі електронних копій цифрових документів.

За результатами опитування стосовно цифрових інструментів в освітньому процесі 44,4 % закладів загальної середньої освіти не використовують електронні щоденники та журнали, 68 % закладів загальної середньої освіти

використовують електронні платформи. У зв'язку з цим проводиться робота над запровадженням системи електронної освіти в усіх закладах загальної середньої та вищої освіти Київської області. Проведено моніторинг наявності wi-fi покриття в укриттях закладів загальної середньої освіти Київської області.

Проведена верифікація територіальних громад Київської області, відповідно до заповнених ними Паспортів індексу цифрової трансформації, які були надані Міністерством цифрової трансформації України.

Відбулася нарада з E-DEM щодо використання їхньої платформи для впровадження елементів е-демократії у роботу територіальних громад Київської області. Станом на 31 грудня 2023 року 75 % територіальних громад Київської області використовують е-петицію, 80 % – е-звернення, 10 % – е-консультацію, 42 % – бюджет участі.

Вживаються заходи щодо популяризації оновленої освітньої платформи «Дія. Цифрова освіта» на офіційних вебсайтах районних державних адміністрацій (районних військових адміністрацій) та територіальних громад Київської області. Усі працівники Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) пройшли курси «Основи кібергігієни», «Кіберняні» та «Обережно! Кібершахраї». Більше 100 тисяч мешканців Київщини зареєструвались на платформі та проходять освітні серіали.

З метою визначення пріоритетних напрямів сфери інформатизації, а також належності бюджетних програм суб'єктів, які беруть участь у формуванні та виконанні Національної програми інформатизації, за участю Міністерства цифрової трансформації проведена нарада з цифровими лідерами громад Київської області.

У звітному році вжиті заходи щодо надання інформаційної підтримки для протидії кіберзлочинам шляхом популяризації онлайн-платформи «МРІЯ» серед районних державних адміністрацій (районних військових адміністрацій) та органів місцевого самоврядування Київської області.

У тісній співпраці з Департаментом контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки Служби безпеки України було виявлено 495 підозрілих потенційних кіберінцидентів, з яких при додатковому аналізі аналітиками безпеки SIEM СЦЗК ідентифіковано 10 кіберзагроз на мережеву інфраструктуру Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) (10 кібератак), які відповідно до Переліку категорій кіберінцидентів поділились на: C2-8, Malicious connection – 2. Виявлені кіберзагрози були вчасно локалізовані, що забезпечило стале та безперебійне функціонування інформаційної інфраструктури.

Для підвищення рівня стійкості до кіберзагроз та обізнаності територіальних громад Київської області щодо діяльності державних уповноважених органів у сфері кібербезпеки була організована офлайн-конференція «Кібербезпека: виклики та протидії». Метою заходу було привернення уваги до важливості кіберзахисту в Україні в сучасних реаліях, огляд основних тенденцій кібервійни та можливі шляхи її розвитку, побудова

системи кіберзахисту у державних органах, врахування кіберзахисту при впровадженні нових цифрових рішень.

З метою продовження виконання заходів з цифровізації в області реалізується **Київська обласна цільова програма інформатизації «Цифрова Київщина» на 2022-2024 роки**, затверджена рішенням Київської обласної ради від 15 листопада 2022 року № 419-14-VIII. На фінансування заходів цієї Програми передбачено та затверджено кошти обласного бюджету у сумі 7 741,4 тис. гривень. Станом на 01 січня 2024 року касові видатки на виконання заходів вказаної Програми становили 7 570,0 тис. грн, за рахунок яких вжиті заходи з модернізації серверної та мережевої інфраструктури, підтримки функціонування систем е-документообігу, впровадження комплексної системи захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційній системі Київської обласної державної адміністрації.

У звітному році забезпечено безперебійну роботу існуючої системи е-документообігу «Megapolis.DocNet» в Київській обласній державній адміністрації. Проведена модернізація серверного обладнання, переналаштування стореджів для оптимізації використання наявних серверних потужностей та стореджів (дискових сховищ для збереження даних).

Продовжено роботу щодо створення єдиної бази даних платформ та офіційних сайтів або порталів, сервісів та систем, а також реєстрів структурних підрозділів Київської обласної державної адміністрації.

Удосконалення системи надання адміністративних послуг

Станом на 01 січня 2024 року в Київській області працює 69 центрів надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП), 3 територіальні підрозділи, 151 віддалене робоче місце та 2 старости, що виконують функції адміністратора. Загалом у Київській області функціонує 225 точок доступу до адміністративних послуг, ЦНАП створені в усіх територіальних громадах. Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації мережі та функціонування центрів надання адміністративних послуг, які надаються в електронній формі» протягом 2023 року розпочали роботу 5 ЦНАПів, утворених органами місцевого самоврядування, що представляють інтереси територіальних громад регіону з населенням менше 10 тис. мешканців, а саме: Калинівської (Броварського району) селищної, Зазимської, Циблівської, Ковалівської, Пірнівської сільських рад.

Для забезпечення адміністративними послугами мешканців Бородянської громади, ЦНАП якої було зруйновано внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України, в смт Бородянка 15 березня 2023 року відбулось урочисте відкриття оновленого центру надання адміністративних послуг. Модульна конструкція для розміщення ЦНАП отримана за сприяння Міністерства цифрової трансформації України у співпраці з Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН).

Крім цього, за підтримки Міністерства цифрової трансформації України, ПРООН, ЄС та Уряду Канади 15 червня 2023 року в Іванківській територіальній громаді відкрився новий сучасний модульний ЦНАП (приміщення, в якому розміщувався ЦНАП Іванківської територіальної громади до початку повномасштабного вторгнення РФ, було повністю зруйновано внаслідок влучання ракети). У липні 2023 року за підтримки шведсько-українського проєкту PROSTO «Підтримка доступності послуг в Україні» ЦНАП Іванківської селищної ради отримав автомобіль та комплект обладнання для «мобільного ЦНАП».

Також ЦНАПи зазначених громад отримали відповідне обладнання для оформлення та видачі паспортних документів.

У серпні 2023 року від проєкту PROSTO Макарівська селищна територіальна громада отримала комп'ютерну та оргтехніку для оснащення ЦНАП.

Десять ЦНАПів Київщини отримали 121 зчитувач безконтактних ідентифікаційних карток, які були придбані та передані UNDP Ukraine/ ПРООН в Україні в межах проєкту «EU4Recovery – розширення прав і можливостей громад в Україні» (EU4Recovery) за фінансової підтримки Європейського Союзу та в партнерстві з Міністерством цифрової трансформації України.

За 2023 рік ЦНАПами надано близько 1 030,0 тис. адміністративних послуг. Наразі у ЦНАП можна отримати 564 види послуг. Найбільш поширеними послугами є:

- реєстрація місця проживання – надано понад 386 тис. послуг;
- державна реєстрація нерухомого майна – надано понад 192 тис. послуг;
- соціального характеру – надано понад 133 тис. послуг.

У зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації збільшилась кількість внутрішньо переміщених осіб. Довідку ВПО можна отримати у 55 ЦНАПах. Станом на 01 січня 2024 року ЦНАПи Київщини видали близько 27,0 тис. довідок ВПО, подано 11 045 повідомлень про пошкоджене нерухоме майно громадян.

Послуги для ветеранів війни, учасників бойових дій та членів їх сімей, визначених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 травня 2014 року № 523-р «Деякі питання надання адміністративних послуг через центри надання адміністративних послуг», запроваджено вже у 61 ЦНАПі, що становить близько 90 % від загальної кількості функціонуючих центрів. Надання відповідних послуг також запроваджено на 124 віддалених робочих місцях ЦНАПів. Протягом 2023 року ЦНАПи надали близько 7,0 тис. послуг ветеранам, членам їх сімей та родинам загиблих.

Разом з цим, у разі звернення ветеранів до ЦНАП, у переліки послуг яких ще не включені адміністративні послуги, визначені вищезазначеним розпорядженням Кабінету Міністрів України, необхідна допомога надається та документи для розгляду приймаються.

Отримати послуги з державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань можна у 53 ЦНАПах, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень – у 60 ЦНАПах.

На території Київської області послуги Державної міграційної служби України з оформлення та видачі паспорта громадянина України у формі ID-картки та паспорта громадянина України для виїзду за кордон у повному обсязі надаються через 28 ЦНАПів. Дев'ять органів місцевого самоврядування, які у 2023 році закупили відповідне обладнання для видачі паспортних документів, вживають заходи для створення комплексної системи захисту інформації автоматизованої системи взаємодії робочих місць з відповідною підсистемою через мережу Національної системи конфіденційного зв'язку та підписання регламентів технічної взаємодії.

Послуги з видачі посвідчення водія та реєстрації транспортних засобів можна отримати у 6 ЦНАПах, які завершили процедуру заміни принтерів Торран CP500 на принтери для двостороннього ретрансферного друку Swiftpro K60 з безконтактним енкодером та подвійним модулем ламінування. Два органи місцевого самоврядування закупили відповідне обладнання для видачі посвідчення водія та реєстрації транспортних засобів. Комплексну послугу «ЄМалятко» можна отримати у 45 ЦНАПах.

З метою підвищення рівня доступності надання адміністративних послуг 38 ЦНАПів забезпечують онлайн-консультування суб'єктів звернення, 28 ЦНАПів надають можливість дізнатись про хід розгляду справи онлайн, 66 ЦНАПів забезпечують доступ відвідувачів до вільного WI-FI, у 37 ЦНАПах наявні місця для самообслуговування відвідувачів. Всі ЦНАПи області забезпечують шеринг документів.

Для опрацювання звернень на призначення (перерахунок) субсидій та пільг 64 ЦНАПи підключено до електронного кабінету, створеного у рамках модернізації системи електронних сервісів Пенсійного фонду України.

Протягом 2023 року організовано участь представників органів місцевого самоврядування, органів державної влади, центрів надання адміністративних послуг у 15 тренінгах та онлайн-нарадах з питань організації надання адміністративних послуг під час дії воєнного стану. Також для підвищення кваліфікації адміністратори ЦНАП активно використовують навчальний модуль Платформи Дія Центрів, а також беруть участь у вебінарах, що проводяться українсько-шведським проєктом PROSTO «Підтримка доступності послуг в Україні».

У травні минулого року було проведено засідання круглого столу на тему «Проблеми органів місцевого самоврядування у сфері адміністративних послуг: створення та розвиток ЦНАП в умовах воєнного і повоєнного стану» за участі представників Міністерства цифрової трансформації України, Міністерства у справах ветеранів України та ЦНАПів.

У серпні 2023 року проведено семінар на тему: «Взаємодія та співпраця відділів державної реєстрації актів цивільного стану Київської області з центрами надання адміністративних послуг щодо надання послуг у сфері

державної реєстрації актів цивільного стану та органами місцевого самоврядування щодо здійснення делегованих повноважень у вказаній сфері» за участі представників Міністерства цифрової трансформації України, Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ), філії міста Києва та Київської області державного підприємства «Національні інформаційні системи».

У приміщеннях ЦНАПів розміщуються інформаційні буклети та плакати з питань розвитку системи надання адміністративних послуг, у тому числі з використання електронних сервісів.

З метою популяризації отримання адміністративних та інших послуг в електронному вигляді у чат-боті Таращанської міської ради на платформі «СВОЇ», створеною швейцарсько-українською Програмою EGAP, що виконується Фондом Східна Європа у партнерстві з Міністерством цифрової трансформації України та фінансується урядом Швейцарії, розміщено інформацію про послуги ЦНАП та перелік необхідних для їх отримання документів, а також щодо замовлення послуг онлайн.

ЦНАПи працюють над покращенням сервісу та якості надання адміністративних послуг, налагоджують співпрацю з партнерами, впроваджують різноманітні сервіси. У 20 ЦНАПах забезпечено організацію надання нотаріусами послуги «Безоплатна консультація нотаріуса». Також у приміщеннях 10 ЦНАПів працюють виїзні відділення Приватбанку.

Не зважаючи на обмеженість фінансових можливостей місцевих бюджетів, громади, за можливості, покращують матеріально-технічне облаштування ЦНАП. Так, за кошти місцевого бюджету, Сквирською міською територіальною громадою було придбано ноутбук та 4 багатофункціональні пристрої на суму понад 80,0 тис. грн, Ташанською сільською територіальною громадою – легковий автомобіль вартістю близько 1 400 тис. грн, 4 ноутбуки для адміністраторів загальною вартістю близько 79,0 тис. гривень.

Вишгородська територіальна громада провела поточний ремонт та придбала обладнання для ЦНАП Вишгородської міської ради. Кожанська селищна рада провела реконструкцію санітарної кімнати з урахуванням потреб осіб з інвалідністю, зокрема тих, що пересуваються на колісних кріслах, та інших маломобільних груп населення, забезпечила розміщення інформаційних табличок (вивісок), які дублюються у тактильному вигляді шрифтом Брайля.

Крім цього, за кошти місцевого бюджету в приміщенні ЦНАПу Ржищівської міської ради виконано заміну вікон, встановлено кондиціонери, облаштовано місце для самообслуговування громадян. Феодосіївська сільська рада провела ремонт приміщення для розміщення робочої станції з оформлення та видачі паспортних документів. З метою покращення умов обслуговування у ЦНАПах відвідувачів з інвалідністю, Томашівська сільська рада замовила та розмістила вивіску з дублюванням шрифтом Брайля.

Розвиток ринку праці для підвищення рівня зайнятості населення

Через складну ситуацію, що склалась у сфері зайнятості та значний вплив працездатного населення з ринку праці, зокрема, до лав Збройних Сил України, сил територіальної оборони, волонтерських організацій, а також внаслідок евакуації в іншу місцевість та за кордон, зростає потреба в максимально раціональному використанні робочої сили та забезпеченні сприятливого рівня адаптивності працездатного населення до змін на ринку праці.

Чисельність безробітних осіб, які скористалися послугами служби зайнятості Київщини, у 2023 році становила 129,1 тис. осіб, з них 36,8 тис. осіб зареєстровано у службі зайнятості (у 2022 році – 55,5 тис. осіб). Станом на 01.01.2024 на обліку перебувало 3,7 тис. осіб, що мали статус безробітних громадян (станом на 01.01.2023 – 9,1 тис. осіб). Серед безробітних жінки становили 77 % (2,8 тис. осіб), молодь віком до 35 років – 27 % (1,0 тис. осіб), особи, які мають вищу освіту – 47 % (1,7 тис. осіб).

Станом на 01.01.2024 з числа безробітних, які перебували на обліку у службі зайнятості, допомогу по безробіттю отримували 2,5 тис. осіб (станом на аналогічну дату 2023 року – 6,5 тис. осіб).

З метою підбору підходящої роботи та сприяння незайнятим громадянам у працевлаштуванні, служба зайнятості проводить активну роботу щодо збору даних про наявні вакансії. Кількість актуальних вакансій станом на початок 2024 року становила 1,8 тис. од., що на 68 % більше порівняно з їх кількістю станом на початок 2023 року.

Рівень укомплектування вакансій у 2023 році становив 60 %. Найвищий рівень укомплектування вакансій спостерігався у таких районних філіях обласного центру зайнятості: Вишгородська – 74 %, Білоцерківська – 68 %, Обухівська – 66 %.

Навантаження незайнятого населення на одне вільне робоче місце становило 2 особи (станом на 01.01.2023 – 8 осіб). Найбільша невідповідність попиту на робочу силу та її пропозиції у професійно-кваліфікаційному розрізі спостерігалася серед помічників вихователя та сторожів (для 100 безробітних осіб пропонується 8 вакансій), менеджерів (управителів) та економістів (для 100 безробітних 7 вакансій), операторів заправних станцій (для 100 безробітних 4 вакансії).

За сприяння служби зайнятості, протягом 2023 року працевлаштовано 12,6 тис. осіб з числа незайнятого та безробітного населення, з них 8,4 тис. осіб – із числа зареєстрованих безробітних. Питома вага працевлаштованих безробітних у загальній чисельності працевлаштованих склала 66 %. Найвищою питома вага була у таких районних філіях обласного центру зайнятості: Бучанська – 83 %, Вишгородська – 79 %, Броварська – 71 %, Обухівська – 70 %.

З метою допомоги незайнятим громадянам у працевлаштуванні, служба зайнятості проводить профорієнтаційну роботу. Профорієнтаційними

послугами у звітному році були охоплені 48,3 тис. осіб, з них 22,3 тис. осіб мали статус безробітного, у тому числі безробітним особам з інвалідністю надано 1,7 тис. послуг, безробітній молоді у віці до 35 років – 6,3 тис. послуг, внутрішньо переміщеним особам – 2,2 тис. послуг, безробітним з числа учасників бойових дій – 277 послуг, особам, що навчаються у навчальних закладах різних типів, – 5,0 тис. послуг.

Для повернення ветеранів війни до мирного життя, яким необхідно знайти застосування собі, набутому військовому досвіду і одночасно відповідати умовам та вимогам сучасного ринку праці, Служба зайнятості пропонує найширший спектр послуг з професійної адаптації, забезпечує супровід і надання практичної та методичної допомоги учасникам бойових дій.

Протягом 2023 року послугами Київської обласної служби зайнятості скористались 286 безробітних осіб з числа учасників бойових дій, з них 75 осіб з інвалідністю. Допомогу по безробіттю отримували 271 безробітна особа з числа учасників бойових дій.

Значна увага приділялася питанню надання послуг внутрішньо переміщеним особам. Так, протягом 2023 року соціальні послуги служби зайнятості отримували 3,2 тис. осіб з числа громадян, які мають довідку про взяття на облік як таких, що перемістилися з тимчасово окупованої території України.

Статус безробітного мали 2,6 тис. внутрішньо переміщених осіб, з початку 2023 року загальна кількість працевлаштованих осіб вказаної категорії з числа зареєстрованих безробітних склала 918 осіб, з них 757 осіб – за сприяння служби зайнятості та 864 особи – відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 331 «Про затвердження Порядку надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні».

Крім цього, 68 осіб отримали мікрогрант на розвиток або створення власної справи відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року № 738 «Деякі питання надання грантів бізнесу».

Також продовжують вживатися заходи щодо сприяння активній інтеграції до суспільного і трудового життя людей з інвалідністю. Так, станом на 01.01.2024 на обліку перебувало 1,9 тис. осіб вказаної категорії, з яких працевлаштовано 420 осіб, професійним навчанням охоплено 47 громадян.

Постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2011 року № 753 врегульовано правові та організаційні засади залучення працездатних осіб до суспільно корисних робіт в умовах воєнного часу, що виконуються під час запровадження трудової повинності. Станом на 01.01.2024 до проєкту «Армія відновлення» у Київській області долучилося 8,4 тис. осіб з числа зареєстрованих безробітних, з них 516 осіб з інвалідністю, 27 учасників бойових дій, 724 внутрішньо переміщених особи. Відповідні договори про організацію та оплату суспільно корисних робіт укладені з 657 комунальними підприємствами.

Київський обласний центр зайнятості (далі – КОЦЗ) надає консультації, зокрема в центрах розвитку підприємництва, претендентам на отримання мікрогрантів щодо порядку формування та подачі документів, розробки і доопрацювання бізнес-планів. У Київській області працюють 4 сервісних майданчики – це Центри розвитку підприємництва у приміщеннях Бучанської, Бориспільської, Білоцерківської філій та Переяславського управління Бориспільської філії КОЦЗ. Послугами центрів скористалися 4,0 тис. осіб працездатного віку, а також 660 суб'єктів підприємництва та роботодавців.

Державна служба зайнятості надає фінансову підтримку у межах активних урядових програм підтримки та мікрогрантів для бізнесу і роботодавців.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 331 роботодавцям компенсуються витрати на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб. Зазначена компенсація у 2023 році була надана 364 роботодавцям, які працевлаштували 864 особи з числа внутрішньо переміщених.

Крім цього, в порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2023 року № 893, роботодавцям надається компенсація за облаштування робочих місць працевлаштованих осіб з інвалідністю. Протягом 2023 року в Київській області прийнято 18 рішень про надання такої компенсації.

Однією з основних проблем, що впливає на добробут громадян, є несвоєчасна виплата заробітної плати. Причинами зростання боргів з оплати праці є призупинення виробничої діяльності, втрата основних ринків збуту продукції у зв'язку з логістичними проблемами, руйнування виробничих приміщень внаслідок бойових дій, нарахування заробітних плат працівникам структурних підрозділів, які перебувають на тимчасово окупованих територіях.

Так, станом на 01.01.2024 сума заборгованості із виплати заробітної плати на економічно активних підприємствах Київщини, порівняно з 01.01.2023, зросла на 39,8 млн грн та обліковувалася на 12 підприємствах області у сумі 97,5 млн грн, з них 6 підприємств державного сектору економіки (сума боргу – 91,6 млн грн), 2 підприємства комунального сектору економіки (2,2 млн грн), 4 підприємства приватного сектору економіки (3,7 млн гривень).

З метою забезпечення погашення заборгованості протягом 2023 року проведено 12 засідань тимчасової комісії Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат.

Крім цього, направлено 9 звернень Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) щодо державних підприємств до центральних органів виконавчої влади, в сфері управління яких перебувають підприємства-боржники.

Для вжиття заходів, спрямованих на погашення заборгованості із виплати заробітної плати на підприємствах, в установах і організаціях області, щомісяця відповідна інформація направлялась Головному управлінню Державної

податкової служби у Київській області, Центральному міжрегіональному управлінню Держпраці, Київській обласній раді профспілок та Київському обласному об'єднанню організацій роботодавців. Також відповідна інформація щомісячно направляється головам районних державних адміністрацій (начальникам районних військових адміністрацій) і сільським, селищним, міським головам для опрацювання та вжиття заходів, спрямованих на погашення заборгованості із заробітної плати.

Розвиток промислового потенціалу та інноваційно-орієнтованих галузей економіки

На початку 2023 року промислові підприємства Київщини продовжували працювати в умовах складної логістики сировини та реалізації продукції, а також обмеження електропостачання внаслідок ракетних ударів російської федерації, що суттєво вплинуло на обсяги виробництва. Індекс промислової продукції Київської області у січні та лютому 2023 року був нижчим рівня відповідних місяців 2022 року. Починаючи з березня 2023 року ситуація з електропостачанням значно покращилася, що дало можливість стабілізувати діяльність працюючих підприємств.

За останніми статистичними даними, за січень-вересень 2023 року індекс промислової продукції склав 120,4 % до відповідного періоду 2022 року (у січні-вересні 2022 року – 69,4 %), в цілому в Україні індекс промислової продукції становив 102,4 % до відповідного періоду 2022 року. За цим показником область посіла 4 місце серед регіонів України.

Обсяг реалізованої промислової продукції за 9 місяців 2023 року склав понад 131,9 млрд грн (у січні-вересні 2022 року – 84,1 млрд грн), що становить 5,6 % від загального обсягу реалізованої продукції в Україні. За вказаним показником Київська область зайняла 5 місце серед регіонів країни.

Протягом 2023 року промислові підприємства намагалися зберегти існуючі обсяги виробництва, розширити ринки збуту, поповнити обігові кошти та залучити грантові кошти.

Використовуючи підтримку міжнародної спільноти, з метою налагодження економічної співпраці з польськими та європейськими компаніями, підприємства Боярської міської територіальної громади взяли участь в Міжнародному економічному форумі, який проходив 28-30 березня 2023 року в режимі онлайн/офлайн у м. Пулава (Польща).

Незважаючи на труднощі в роботі в умовах воєнного стану, підприємства області працюють над впровадженням нових технологічних процесів та інновацій, освоєнням випуску нових видів продукції, що відповідає міжнародним стандартам. Зокрема, в Броварській міській громаді ТОВ «Спецбудмаш» виготовило нові зразки техніки: сміттєвоз на базі шасі Яас N120 із завантаженням бокового типу та дорожню комбіновану машину на базі шасі MAN TGM–18.250, облаштовану снігоприбиральним відвалом власного виробництва з шириною захоплення 3 м, який працює завдяки

спеціальній автономній маслостанції, аварійно-ремонтну майстерню АСАМ-50.2.2 на базі шасі MAN TGM 12.250. Оновлено каналопромивну машину КО-503КП-28, створену на базі шасі JAC-N200.

ТОВ «Київгума» розширило лінію виробів для спорту FITNESSGUMA, встановило сонячну електростанцію загальною номінальною потужністю 671 кВт, поповнило транспортний цех вантажним автобусом, вантажівкою, навантажувачем та придбало нове обладнання – токарно-фрезерний верстат з ЧПУ, гільотину та гумовий подрібнювач. Підприємство представило свою продукцію на виставці ТРАКО 2023 у Польщі та у складі Національного стенду України на виставці країн Балтії у Ризі - Medbaltica 2023.

В Яготинській територіальній громаді ТОВ «Укрстарч» продовжує будувати завод з переробки кукурудзи та виробництва крохмалю. В ході успішної реалізації проєкту в 2024 році заплановано виробництво продукції з кукурудзи, на підприємстві буде працювати до 400 осіб.

Попри наслідки окупації та активних бойових дій, Київщина стала одним із регіонів, де змогли розміститися релоковані підприємства з південних та східних регіонів України. До Київської області в рамках урядової програми було релоковано 77 підприємств. Наразі деякі виробництва лише релокувалися, інші – вже працюють і розвиваються.

Промислові підприємства Київської області беруть активну участь ще в одній державній програмі. У рамках грантової програми щодо стимулювання бізнесу, що займається переробкою, 54 підприємства переробної галузі Київської області отримали позитивне рішення за грантовою програмою «Новий рівень» з початку дії програми Єробота на загальну суму майже 250 млн гривень.

Для посилення спроможності підприємців щодо залучення грантового фінансування в липні-серпні 2023 року проводились відповідні інформаційні та навчальні заходи, зокрема: офлайн-тренінг «Презентація грантових можливостей від Програми USAID» (125 учасників), онлайн-тренінг «Навчання з написання проєктів для одержання гранту MERCY CORPS» для релокованих та постраждалих від війни підприємств (78 учасників), офлайн-тренінг «Як отримати грант? Основні акценти при заповненні грантових заявок» (102 учасника).

У 2023 році велика увага приділялась підтримці проєктної діяльності та сприянню реалізації проєктів на підприємствах, у громадах, в науковій спільноті та в громадянському секторі.

У рамках реалізації партнерського проєкту «Сприяння підвищенню спроможності регіональних органів влади у формуванні стратегії повоєнного відновлення та розвитку промисловості (на прикладі Київської області)», що був підтриманий регіональною владою в I півріччі 2023 року, у жовтні 2023 року відбулось засідання фокус-групи, що складалася з представників органів місцевого самоврядування, структурних підрозділів облдержадміністрації та наукових закладів на тему: «Актуалізація регіональних стратегій розвитку: задачі з відновлення та європейські пріоритети».

Напрацьовані фокус-групою матеріали були використані науковцями Інституту економіки та прогнозування НАН України при підготовці посібника «Рекомендації щодо використання сучасних методів стратегування регіонального розвитку в умовах воєнного стану та високого рівня невизначеності». Посібник було презентовано в листопаді 2023 року на воркшопі для громад «Створення регіональної стратегії: нові підходи для імплементації європейських принципів». У заході взяло участь 50 учасників.

У рамках реалізації партнерського проєкту ГС «Українська Асоціація стартапів» «Підтримка інноваційності та конкурентоспроможності українських малих та середніх підприємств (МСП)», що був підтриманий регіональною владою в I півріччі 2023 року, в листопаді 2023 року у м. Києві відбувся інвестиційний форум, що виступив майданчиком для зустрічі та обміну ідеями між інноваційними підприємцями, інвесторами, представниками влади та донорськими організаціями. Під час форуму українські стартапи презентували свої проєкти перед його учасниками.

З метою долучення до реалізації європейських проєктів Департамент економіки Київської обласної державної адміністрації взяв участь у формуванні консорціуму європейських країн для участі в проєкті «Regional Innovation Valley for Circular economy» за програмою Horizon-EIE-2023-Connect-03 та підготовці конкурсної заявки.

Крім цього, взято участь у формуванні консорціуму ЄЦІХ «Kyiv Hitech», до складу якого увійшли 14 українських учасників, у рамках національного відбору проєктів для участі в європейській програмі Цифрова Європа. Проєкт сприятиме використанню цифрових технологій у діяльності малих та середніх підприємств на шляху подвійного «цифрового» та «зеленого» переходу до стійкого розвитку в рамках Європейського цифрового інноваційного хабу «Kyiv Hitech».

Київщина залишається лідером серед регіонів України за кількістю індустриальних парків. Водночас, з 11 індустриальних парків, зареєстрованих в Київській області, господарська діяльність проваджується всього в кількох парках. Після міжвідомчої наради з функціонування індустриальних парків, що відбулась наприкінці 2022 року, у січні 2023 року представники керуючих компаній індустриальних парків Київської області зібрались на Форсайт-сесію для обговорення перспектив розвитку індустриальних парків на Київщині. Розпочато обговорено ініціативи щодо створення Кластеру індустриальних парків Київщини, який може стати частиною інноваційної екосистеми Київської області.

У листопаді 2023 року проведено опитування керуючих компаній індустриальних парків щодо напрямів державного стимулювання індустриальних парків та механізмів реалізації державної підтримки у 2024 році. Результати опитування узагальнено та надіслано листом Мінекономіки.

У грудні 2023 року проведено вебінар для індустриальних парків з питань залучення інвестицій за участю Агенції регіонального розвитку Київської області та UkraineInvest.

З метою подальшої розбудови в області мережі індустріальних парків забезпечено підтримку щодо включення в Реєстр індустріальних (промислових) парків таких нових індустріальних парків, як ІП «Пачворк: Біла Церква» (м. Біла Церква), ІП «БЦ північно-східний індустріальний парк» (м. Біла Церква), а також Еко-індустріальний парк «Універсал Індастрі» (сmt Рокитне). Наразі ТОВ «Інтергума – 2010» впроваджує проєкт створення індустріального парку «Пачворк: Біла Церква» на території Білоцерківської міської громади, який поки не внесений в Реєстр індустріальних парків.

У липні 2023 року за рішенням Мінекономіки ТОВ «Компанія «Юнівест» набула статусу учасника індустріального парку «Фастіндастрі». На території індустріального парку компанія планує реалізацію інвестиційного проєкту «Будівництво підприємства з виробництва гофрованого паперу та картону, паперової та картонної тари».

Керуючі компанії індустріальних парків багато роблять для просування своїх проєктів серед потенційних інвесторів. Так, представники індустріального парку «Біла Церква» взяли участь у міжнародній виставці-конференції #ReBuildUkraine, яка відбулась 15-16 лютого 2023 року у Варшаві, де презентували учасникам конференції модель виробництва на базі індустріального парку в комплексі з побудованою дорожньо-транспортною інфраструктурою та облаштованими виробничо-складськими приміщеннями. Славутицька міська громада також взяла участь у зазначеній конференції у складі української делегації від ВГО «Клуб мерів». Було презентовано чотири ключові проєкти, серед яких «Створення північноукраїнського ядерного наукового хабу у м. Славутичі» та «Еко-індустріальна спеціальна зона «Славутич» – нова точка росту вільної економіки регіону».

Індустріальні парки Київщини беруть активну участь у заходах UNIDO, зокрема у вебінарі за проєктом «Глобальна програма еко-індустріальних парків в Україні: реалізація на місцевому рівні», що відбувся у листопаді 2023 року, щодо інструментів пошуку джерел фінансування для індустріальних парків.

Представники виконавчого комітету Фастівської міської ради беруть участь у навчальній програмі U-LEAD «Кроки для спеціалістів – Громада, дружня до бізнесу». У лютому 2023 року вони здійснили ознайомчий візит до індустріального парку Вроцлава, де досліджували теми розвитку та фінансування індустріально-технологічних парків, інкубаторів для стартапів, правове регулювання створення та управління індустріальними парками, а також залучення іноземних інвесторів. Вже у березні 2023 року виконавчим комітетом Фастівської міськради організовано конференцію «Відновлення виробничого потенціалу Київщини» за участі народних депутатів, представників УСПП, Агенції регіонального розвитку Київської області, учасників індустріальних парків, де обговорювалися питання підготовки Плану відновлення України, пошуку джерел його фінансування, зокрема для розбудови індустріальних парків.

Білоцерківська міська рада та її Комунальне підприємство «Білоцерківський вантажний авіаційний комплекс» продовжують участь в

пілотному проєкті Глобальної програми з екоіндустріальних парків (GEIPP), що реалізується Організацією Об'єднаних Націй з промислового розвитку (UNIDO) і фінансується Урядом Швейцарії через Державний секретаріат з економічних питань (SECO). Представники Білоцерківської міської ради взяли участь у засіданнях Консультаційної та Наглядової ради зазначеного проєкту, де обговорювалися поточні потреби розвитку потенціалу українського бізнесу та індустріальних парків, зокрема під час воєнного стану в країні, існування політичних передумов в Україні для інтеграції екоіндустріальних парків, можливості та виклики політики екоіндустріальних парків в Україні. У травні 2023 року делегація проєкту GEIPP Ukraine відвідала м. Біла Церква, провела зустріч на базі КП БМР «Агенція стратегічного розвитку» із подальшим візитом до КП БМР «БВАК». Серед учасників делегації були представники Міністерства економіки України, а також програмний менеджер Державного секретаріату Швейцарії з економічних питань (SECO). Делегація відвідала підприємства, які беруть участь у проєкті, та могла оцінити практичний досвід діяльності підприємств з врахуванням аспектів ресурсоефективності та чистого виробництва. У рамках Програми GEIPP Ukraine у Відні (Австрія) в період з 07 по 09 листопада 2023 року пройшов захід, присвячений закриттю 1-го етапу Глобальної програми з екоіндустріальних парків (GEIPP) під назвою «Final Event – GEIPP I and Beyond». Участь у заході від Білоцерківської міської територіальної громади взяв заступник міського голови. Мета заходу – обмін знаннями та досвідом, співпраця, сприяння впровадженню сталих екологічних практик.

На території індустріального парку «Біла Церква» розмістив свої потужності німецький виробник автокомпонентів, що є провідним постачальником технологій у розробленні, виробництві та маркетингу індуктивних компонентів, технології пасивних аналогових схем і мехатронних вузлів в автомобільній промисловості. Також харківська компанія, яка виробляє спеції, скористалася можливістю релокації виробництва та перевезла своє обладнання на територію парку і запустила виробництво.

Білоцерківська міська рада 30 березня 2023 року прийняла рішення № 3659-38-VIII «Про звільнення від сплати земельного податку, яким були звільнені від сплати земельного податку за земельні ділянки, що входять до складу території індустріальних парків, включених до Реєстру індустріальних парків, нормативну грошову оцінку яких проведено, що використовуються ініціаторами створення індустріального парку, керуючою компанією індустріального парку та учасниками індустріальних парків, що сплачуються на території Білоцерківської міської територіальної громади».

На території індустріального парку «Місто скла» (м. Березань) продовжує будуватися завод з виробництва листового скла (методом флоат) потужністю 600т/добу. Реалізує проєкт девелоперська компанія City One Development. У рамках реалізації проєкту отримано дозвіл на початок будівельних робіт, пройдено оцінку впливу на довкілля (екологія), фінансову модель верифіковано PwC, пройдено державну будівельну експертизу, отримано рішення базового

інжинірингу проєкту, розроблено Детальний інжиніринг проєкту, сплачено аванс за критично важливе обладнання.

На території Калинівської громади Фастівського району компанія «Кроноспан УА», яка є найбільшим виробником листових матеріалів на основі деревини – ламінованих і шліфованих ДСП, побудувала логістичний хаб, що дозволило створити близько 100 робочих місць. У липні 2023 року компанія Kronospan представила свій проєкт на конференції «FURNITURE CLUSTER», організованій UkraineInvest та Рівненською обласною державною адміністрацією.

Регіональна влада сприяє поширенню інформації про проєкти, які реалізують або планують до реалізації керуючі компанії індустріальних парків серед профільних міністерств, таких як Мінстратегпром, Мінінфраструктури, МЗС, Держенергоефективності. Зазначеним міністерствам надіслано інформацію про проєкти індустріальних парків «Фастіндастрі», «ПАТОН», «Місто скла», «Біла Церква», «Мироцьке», «Пачворк: Біла Церква» для представлення потенційним інвесторам та донорам.

Керівництвом Київської обласної державної адміністрації проведено зустрічі з корейською міжнародною агенцією KOICA щодо обговорення можливостей фінансування інвестиційних проєктів індустріальних парків «Біла Церква» та «Фастіндастрі».

На виконання завдань державних та регіональних стратегічних документів щодо сприяння створенню кластерів і підтримки кластерних ініціатив здійснювались заходи щодо регіональних кластерних досліджень з метою визначення пріоритетних напрямів створення кластерів у сфері промисловості та підтримки найбільш перспективних проєктів. У лютому 2023 року відбулась презентація результатів такого аналізу кластерного середовища Білоцерківської міської територіальної громади, який був проведений зовнішніми експертами в рамках реалізації проєкту «EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП» (GIZ). Учасники зустрічі обговорили перспективи створення в Білій Церкві меблевого та авіаційного кластеру, а також інноваційного ХАБу. Білоцерківська міська рада за підтримки вищезазначеного проєкту GIZ у колі стейкхолдерів громади провела кілька круглих столів, обговорюючи концепцію Інноваційного хабу «Креативний простір».

З метою інтернаціоналізації кластерів учасники регіональних кластерних ініціатив взяли участь 29-30 березня 2023 року в європейському онлайн-форумі EC KOSICE CLUSTERS MEET REGIONS. Також взято участь у серії вебінарів EU Clusters Talk, зокрема «30 years and counting: Clustering in the EU Single Market».

Для ознайомлення з досвідом створення інноваційних систем, зокрема у формі хабів, забезпечено участь в європейському проєкті «4InnoPipe», що підтримується Європейським інститутом інновацій і технологій у напрямі впровадження інновацій у харчовій та фармацевтичній галузях.

Промислові підприємства Київщини продовжують брати участь у профільних виставках та конференціях разом із галузевими асоціаціями.

У лютому 2023 року підприємства легкої промисловості області («Валтекс» та ін.) взяли участь у галузевій виставці Kyiv Fashion-2023, а також у тематичній дискусії «Галузевий бізнес під час війни». У липні 2023 року на цій виставці свою продукцію представляли ТОВ «К.Текс», ПрАТ «Трикотажна фабрика «Роза», ТОВ «Ріто», ФОП Алаторських, ТОВ «АВС-креатив».

Наприкінці березня 2023 року підприємства хлібобулочної галузі (ТОВ «Київський торговий дім» та ін.) взяли участь у бізнес-зустрічі «Хлібопекарський бізнес», а також виставці Word Food Ukraine, де були представлені стенди підприємств Київщини – ТОВ «Актілайф нутрішн», ТМ ZINKA, ТМ СІКЕРА, BIOLOGIST та інші.

У листопаді 2023 року на національній виставці Word Food Ukraine представлені стенди підприємств Київщини: ТОВ «Елікатні продукти» (м. Яготин), ТМ ZINKA (с. Усівка), ТМ Natruel melanin-Ukraine (с. Мала Солтанівка), ТМ Пірнівська діжка (с. Пірново, ФОП Березин), ТМ Health hunter (Бучанський район), ТМ Sparrow mill (с. Зазим'я Броварського району), ТМ O'GRANOLA (Бориспільський район), Богуславський завод продтоварів, КПК (м. Обухів), ТМ СІКЕРА (м. Бровари).

У квітні 2023 року відбувся круглий стіл з обговорення сфери смарт-спеціалізації Київської області «Біоактивні речовини та фармацевтика для здоров'я та краси людини» з стейкхолдерами косметичної галузі (група КВЕД 24.5 виробництво мила та миючих засобів, парфумерних та косметичних засобів). Зацікавленими стейкхолдерами представлено потенційні напрями інноваційного розвитку косметичної галузі Київщини. У заході взяли участь представники підприємств-виробників парфумерних та косметичних засобів, мила та миючих засобів, зубної пасти, гігієнічних товарів, а також науковці, експерти, представники територіальних громад, інші заінтересовані особи. Обговорено ідею створення кластеру в парфумерно-косметичній індустрії.

У червні 2023 року відбулась виставка «Косметика України», співорганізатором якого виступила Асоціація «Парфумерія та косметика України» – партнер кластерної ініціативи «Косметичний кластер Київщини». На виставці представлена продукція косметичних підприємств Київщини: АТ «Фабрика «Комбі», ПП «Юнікс», компанія VESNA (ФОП Скаржинська).

Наприкінці травня 2023 року відбулась Міжнародна науково-практична конференція «Промисловість та крафт для NoReCa в туризмі: досвід, проблеми, інновації», організована Національним університетом харчових технологій за підтримки МОН. Для участі в демо-гастротурі залучено крафтових виробників Київщини: ФГ «ТЕТЯНА 2011» ТМ Zinka (с.мт Згурівка), ФГ «Агроравлик» (с. Митниця), Медоварня «Медовий Спас» ТМ «Сікера» (м. Бровари).

У жовтні 2023 року проведено Форум «Інноваційні підходи в промисловому та крафтовому виробництві: виклики та можливості» за партнерства Національного університету харчових технологій. У конференції взяло участь близько 200 учасників у форматі офлайн та онлайн, 30 підприємців представили свою продукцію на виставці-презентації з дегустацією крафтових харчових продуктів, 8 спікерів представили свої

доповіді, а група учасників із 30-ти осіб здійснила industry visit на підприємство харчової галузі ТОВ «Фудреформ». Тому 20 кращих підприємців відзначено грамотами Департаменту економіки Київської обласної державної адміністрації та пам'ятними сувенірами.

Послідовно здійснюється підтримка локальних та крафтових виробників, які поставляють продукцію в крупні торговельні мережі. У листопаді 2023 року виробники твердих сирів (ТМ ZINKA, ТМ RORI, ТМ Mother) взяли участь у Форумі локальних виробників України, організатором якого виступила компанія АШАН, в презентували своє виробництво та продукцію.

З метою представлення Київської області у закордонних, міжнародних, національних, регіональних іміджевих та маркетингових заходах з 21 по 24 лютого 2023 року у місті Познань відбулась виставка «Meble Polska 2023», що створена для представлення меблів із різних куточків світу. На виставці були представлені зразки й українських меблевиробників, зокрема представлено 6 підприємств Київської області. Спільна експозиція організована командою Furniture of Ukraine Business Expo від Української Асоціації Меблевиків. Підтримка участі меблевиків у міжнародних виставках з боку регіональної влади здійснюється в рамках укладеного Меморандуму про співпрацю між Київською облдержадміністрацією, Українською асоціацією меблевиків, Національного університету біоресурсів і природокористування України щодо створення меблевого кластера на Київщині.

На виставці меблів у червні 2023 року Imm Cologne в Кельні (Німеччина) свою продукцію представляли ТОВ «Київський стандарт», ПП «Комфорт меблі», ТОВ «Дорос». Підтримка Київської обласної державної адміністрації відзначена подякою Української асоціації меблевиків.

20-22 вересня 2023 року косметичні підприємства Київщини презентували свою продукцію на XXI Міжнародній виставці індустрії краси InterCharm-Україна 2023, зокрема, АТ «Фабрика «Комбі» (с. Пірново Вишгородського району), ТОВ «РЕМОС» (с. Рославичі Обухівського району), ТОВ «МАРІ ФРЕШ КОСМЕТИКС» (м. Буча), косметична фабрика ТМ VESNA (м. Буча), косметична фабрика ТМ Nutritive Cosmetiks (м. Вишгород).

27-28 вересня 2023 року на міжнародній виставці «BEAUTYISTAMBUL» у складі Національного стенду українських виробників косметики взяли участь 8 учасників, серед яких три з Київщини: ТОВ «ВТФ «ЕКМІ», ТОВ «Фармацевтичний науково-дослідний центр «Альянс краси», ПП «Юнікс». Загалом у виставці «BEAUTYISTAMBUL» взяло участь 845 компаній-учасників з 62 країн світу.

Розвиток високотехнологічного сільськогосподарського виробництва

Одним із пріоритетних напрямів роботи у 2023 році є забезпечення продовольчої безпеки регіону. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 червня 2022 року № 738 «Деякі питання надання грантів

бізнесу» за 2023 рік надавалась державна підтримка агропромислового комплексу за такими грантовими програмами:

- гранти для садівництва, ягідництва та виноградарства – погоджено гранти 24 підприємствам Київщини в сумі 97,4 млн грн (2 місце по Україні);

- гранти для тепличного господарства – погоджено гранти 5 підприємствам Київської області в сумі 20,0 млн гривень.

Загальна площа заявників під закладення садів та теплиць складає майже 374 га (по садах – 368,8 га та по теплицях – майже 5,2 га), а саме: плодово-ягідні та овочеві культури – майже 4,8 га (теплиці), квіти та декоративні рослини – 0,4 га (теплиці), фундук та волоський горіх – 201,0 га, лохина та чорниця – 40,9 га, яблуня – 65,6 га, малина – 25,9 га, обліпіха – 15,0 га, суниця садова – 15,3 га, порічка – 1,0 га, ожина – 3,1 га, смородина – 1,0 га.

Сума виплачених грантів за 2023 рік становить 97,4 млн грн, з них для садівництва – 84,4 млн грн, тепличного господарства – 13,0 млн гривень.

За 2023 рік 1 029 сільськогосподарських товаровиробників Київської області одержали 13,1 млрд грн банківських кредитів на розвиток господарств. Зокрема, у рамках державної програми «Доступні кредити 5-7-9» 826 аграріїв регіону отримали 4,2 млрд грн кредитних коштів.

У звітному році в області реалізувалася **Комплексна програма розвитку сільського господарства та сільських територій Київської області на 2021-2023 роки «Дієвий аграрій – успішна громада»**, затверджена рішенням Київської обласної ради від 24 грудня 2020 року № 037-01-VIII. Заходи цієї Програми спрямовані на надання підтримки розвитку галузі тваринництва та розвиток виставково-ярмаркової діяльності в області. Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми у 2023 році, становить 4 380,0 тис. грн, у тому числі кошти обласного бюджету – 3 150,0 тис. гривень. Обласним бюджетом на 2023 рік затверджено кошти у сумі 3 000,0 тис. гривень. Станом на 01 січня 2024 року проведено видатки на фінансування заходів Програми з обласного бюджету у сумі 795,0 тис. гривень. За рахунок вказаних коштів 166 фізичних осіб отримали дотацію за утримання корів на територіях, на яких велися бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією. Поголов'я, на яке було нарахована дотація, становить 265 голів (3 000 грн на 1 голову).

З метою збільшення обсягу виробництва продукції сільського господарства вживаються заходи щодо проведення в оптимальні строки необхідного комплексу польових робіт. Станом на 01 січня 2024 року усіма категоріями господарств зібрано всього сільськогосподарських культур (зернових, зернобобових, олійних та нішевих культур) на площі 1 137,6 тис. га.

Завдяки зусиллям аграріїв по всіх категоріях господарств Київської області зібрано зернових та зернобобових культур 3 608,6 тис. т врожаю (100 % до посіяного). Збір проведено на площі 545,2 тис. га з урожайністю 66,2 ц/га, у тому числі: пшениці (озимої та ярої) обмолочено 186,8 тис. га, намолочено – 1 057,4 тис. т з урожайністю 56,7 ц/га (озимої пшениці) та 55,4 ц/га (ярої пшениці); ячменю (озимого та ярого) обмолочено 60,1 тис. га, намолочено –

227,8 тис. т з урожайністю 42 ц/га (озимого ячменю) та 37,4 ц/га (ярого ячменю); жита обмолочено 7,0 тис. га, намолочено 20,2 тис. т з урожайністю 28,9 ц/га; вівса обмолочено 5,0 тис. га, намолочено 12,6 тис. т з урожайністю 25 ц/га; проса обмолочено 4,8 тис. га, намолочено 8,8 тис. т з урожайністю 18,3 ц/га; гороху обмолочено 6,0 тис. га, намолочено 16,5 тис. т з урожайністю 27,6 ц/га; гречки обмолочено 10,3 тис. га, намолочено 13,8 тис. т, з урожайністю 13,4 ц/га; кукурудзи обмолочено 262,8 тис. га, намолочено 2 247,6 тис. т з урожайністю 85,5 ц/га.

Крім цього, агровиробники області провели збір олійних та інших нішевих культур, зокрема ріпаку (озимого та ярого) на площі 61,3 тис. га, намолочено 184,0 тис. т з урожайністю 30 ц/га (озимого ріпаку) та 22 ц/га (ярого ріпаку), соняшника зібрано на площі 193,9 тис. га, намолочено 556,0 тис. т з урожайністю 28,7 ц/га, сої обмолочено 136,3 тис. га, намолочено 344,0 тис. т з урожайністю 25,2 ц/га.

Цукрових буряків викопано на площі 19,8 тис. га (100 % до прогнозу), накопано 734,5 тис. т солодких коренів з урожайністю 371,0 ц/га. Для переробки цукрових буряків задіяно 6 цукрових заводів, а саме: у Білоцерківському районі – ТОВ «Шамраївський цукор» з плановою потужністю переробки 3,0 тис. т за добу, ТОВ «Узинський цукровий комбінат» – 1,7 тис. т за добу, АТ «Городище-Пустоварівський цукрозавод» – 5,0 тис. т за добу, ПрАТ «Саливонківський цукровий завод» – 6,8 тис. т за добу, ТОВ «Призма - 14» – 6,0 тис. т за добу та у Броварському районі – ТОВ «КРАЄВИД» з потужністю переробки 2,0 тис. т за добу.

Крім цього, в області завершено збір овочевих культур та картоплі на площі 121,4 тис. га (100 % до посіяного). Валовий збір врожаю становив 2 205,8 тис. т, у тому числі накопано 1 517,8 тис. т картоплі на площі 83,4 тис. га з урожайністю 182 ц/га.

За попередніми даними, всіма категоріями господарств під урожай 2024 року посіяно озимих сільськогосподарських культур на площі 207,2 тис. га, у тому числі озимої пшениці посіяно 140,5 тис. га (100 % до прогнозу), озимого ячменю – 10,2 тис. га, (118 % до прогнозу), жита – 6,0 тис. га (92,3 % до прогнозу) та ріпаку – 50,5 тис. га (84,2 % до прогнозу).

Станом на 28.12.2023 площа сільськогосподарських угідь, в рамках гуманітарного розмінування по Київській області, що потребувала обстеження на предмет розмінування, становила 10 410 га, площ, що готова до використання, – 2445,5 га, площа, що використовувався, – 801,4 га.

У господарствах області усіх категорій станом на 01.01.2024 чисельність великої рогатої худоби становила 108,7 тис. голів (на 4,6 % менше у порівнянні з відповідним показником на початок 2023 року), у тому числі корів – 48,9 тис. голів (на 6,3 % менше у порівнянні з аналогічним показником на 01 січня попереднього року).

Поголів'я свиней становило 623,8 тис. голів (на 2,3 % менше у порівнянні з відповідним показником на початок 2023 року). Поголів'я птиці в області становило 21 882,7 тис. голів (на 3,5 % більше у порівнянні з 01 січнем 2023 року).

Реалізовано на забій сільськогосподарських тварин у живій масі по всіх категоріях господарств за 2023 рік 190,8 тис. т (на 13,6 % більше у порівнянні з попереднім роком), виробництво молока становило 302,4 тис. т (на 2,9 % більше, ніж за 2022 рік), виробництво яєць – 2 262,6 млн шт. (на 5,7 % менше у порівнянні з 2022 роком).

Створення умов для розвитку малого та середнього підприємництва та збільшення інвестицій в економіку області

Не зважаючи на всі труднощі, викликані повномасштабною війною, протягом 2023 року поступово підвищується ділова активність суб'єктів малого та середнього бізнесу. Так, за результатами опитування суб'єктів підприємницької діяльності Київської області, проведеного у листопаді 2023 року Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, встановлено, що на рівні понад 75 %-99 % працювали понад 65 % підприємств області (по Україні – 45 %), на рівні 50 %-74 % – 22 % підприємств (по Україні – 28 %) і лише 9 % підприємств регіону працювали на рівні 25 %-49 % порівняно з довоєнним рівнем виробництва (10 % – показник по країні). Також не зафіксовано опитуваних, які повідомили б про зупинку роботи підприємства (по Україні – 1 %).

Найбільшими проблемами для бізнесу Київської області залишаються складнощі з перевезенням сировини чи готових товарів територією України, небезпека для роботи, зростання цін на сировину/матеріали/послуги, зменшення попиту на продукцію або послуги підприємств, брак обігових коштів, палива, робочої сили.

За даними Головного управління Державної податкової служби у Київській області, кількість зареєстрованих суб'єктів підприємницької діяльності за 2023 рік у порівнянні з їх кількістю у 2022 році зросла на 13,8 тис. од. або на 7,0 % і склала 208,9 тис. суб'єктів господарювання. Кількість фізичних осіб-підприємців збільшилась на 11,8 тис. од. або на 10,4 % та становила 124,5 тис. осіб.

Суб'єктами мікро-, малого та середнього підприємництва за 2023 рік сплачено до бюджетів усіх рівнів 34,9 млрд грн податків і зборів, що на 26,9 % більше, ніж за 2022 рік. Частка надходжень від суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва становила 68,8 % від загальної суми мобілізації коштів до бюджетів усіх рівнів.

У звітному році продовжувалася робота щодо пошуку шляхів розв'язання проблем, з якими зіткнувся бізнес в умовах війни, зокрема, питання щодо застосування дієвих фінансових інструментів підтримки бізнесу в Київській області. У приміщенні Київської обласної державної адміністрації організовано зустріч з бізнесом «Фінансові можливості для бізнесу Київщини» за участі державних банків України. За результатами було підписано Меморандум про співпрацю між Київською обласною державною адміністрацією та державними банками України, зокрема Ощадбанк, ПриватБанк, Укргазбанк та JSC

Ukreximbank. Даний меморандум став першим в Україні, підписаним між обласною військовою адміністрацією та всіма державними банками країни.

Для підтримки та розвитку жіночого лідерства в економічній сфері Київською обласною державною адміністрацією (Київською обласною військовою адміністрацією) спільно з «Business Woman Club» за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України» було проведено перший жіночий бізнес-форум на Київщині «Жіноче лідерство в часи викликів. Київщина», який зібрав впливових спікерок та експерток для обговорення ролі жінок у відновленні економіки країни та став важливою платформою для обміну думками, досвідом та ідеями.

За ініціативи начальника Київської обласної військової адміністрації утворено Раду жінок-підприємниць при Київській обласній державній адміністрації та проведено 2 її засідання, на яких було визначено пріоритетні напрямки для реалізації проєктів та ініціатив. Крім цього, у рамках вказаної Ради вже діє інвестиційна група з активних жінок-підприємниць, яка працює у напрямку надання допомоги в залученні інвесторів для реалізації проєктів на території громад Київської області, як інвестиційного, так і соціального спрямування.

За участі представників Міністерства економіки України, Київського обласного центру зайнятості, Головного управління Державної податкової служби у Київській області, Регіонального відділення Фонду Державного майна України по Київській, Чернігівській та Черкаській областях для підприємців Київщини проведено тренінг щодо сприяння створенню можливостей для підтримки та розвитку бізнес середовища шляхом залучення до співпраці фахівців та експертів для підготовки заявок, бізнес планів та інших документів, необхідних для одержання грантів.

Для обміну досвідом, обговорення можливостей підтримки й зростання економіки області, налагодження фінансової підтримки національної безпеки та стимулювання створення взаємовигідної співпраці в реаліях сьогодення організовано та проведено форум бізнесу «Економіка, яку не зупинити», який відбувся у м. Біла Церква. У заході взяли участь Перша віце-прем'єр-міністр України – Міністр економіки України, представники комітетів Верховної Ради України, Міністерства економіки України, Міністерства цифрової трансформації України, Міністерства освіти і науки України, органів місцевої влади, а також українського бізнесу. Всього у Форумі взяли участь понад 400 учасників.

З метою інформування щодо можливих інструментів підтримки суб'єктів малого та середнього бізнесу підготовлено та розповсюджено щомісячні дайджести актуальних грантових програм. Спільно з Київським обласним центром зайнятості проведено вебінар щодо напрацювання механізмів інформування всіх бажаючих отримати грант на створення або розвиток власної справи та втілити в життя свою бізнес-мрію. Крім цього, організовано тренінг «Як отримати грант? Основні акценти при роботі з заповненням грантових заявок» для представників органів виконавчої влади, органів

місцевого самоврядування та представників бізнес середовища за участю фахівців міжнародної неурядової організації Mercy Corps.

Для створення умов для підвищення конкурентоспроможності та створення додаткових конкурентних переваг за рахунок ефективного використання інвестиційного потенціалу регіону, розвитку промисловості, стимулювання активізації інноваційної діяльності, сприяння підвищенню ділової активності суб'єктів малого та середнього бізнесу, реалізується Комплексна програма «Конкурентоспроможна Київщина» на 2022-2024 роки, затверджена рішенням Київської обласної ради від 16 лютого 2022 року № 213-09-VIII. На виконання заходів зазначеної Програми на 2023 рік передбачено кошти у сумі 35 300,0 тис. грн, з них кошти обласного бюджету – 35 000,0 тис. грн, місцевих бюджетів – 300,0 тис. гривень. Затверджено обласним бюджетом кошти у сумі 29 211,0 тис. гривень. За 2023 рік касові видатки проведено у сумі 16 029,953 тис. гривень. У рамках виконання вказаної Програми забезпечено інституційну підтримку діяльності Агенції регіонального розвитку Київської області, проведення спеціалізованих тематичних публічних заходів, супроводження інтерактивного порталу інвестиційних можливостей Київської області.

З метою виконання заходів вищевказаної Програми розпорядженням Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 21 березня 2023 року № 196 утворено експертну комісію використання коштів, передбачених в обласному бюджеті для забезпечення додаткового відшкодування (компенсації) частини відсотків шляхом зниження розміру компенсаційної процентної ставки до рівня 0 % річних за наданими уповноваженими банками кредитами суб'єктам мікро-, малого та середнього підприємництва в рамках Державної програми «Доступні кредити 5-7-9 %» (далі – експертна комісія). Підписано Договір з Фондом розвитку підприємництва (далі – Фонд) та між Фондом та 11 уповноваженими банками.

Протягом 2023 року відбулося три засідання експертної комісії, за результатами яких затверджено два реєстри ММСП на додаткове відшкодування (компенсацію) частини відсотків за інвестиційними кредитами суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва Київської області, наданими уповноваженими банками в рамках Державної програми «Доступні кредити 5-7-9%». У 2023 році кошти на вищезазначене додаткове відшкодування отримали 210 суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва Київської області на загальну суму близько 11,8 млн гривень.

Київська область залишається у першій п'ятірці лідерів з реалізації програми «Доступні кредити 5-7-9%». З початку її дії станом на 18.12.2023 підписано 4 394 кредитних договори на загальну суму кредитного портфелю понад 17,7 млрд грн (на майже на 7,6 млрд більше у порівнянні з початком 2023 року).

Для надання можливості проведення оцінки визначення шкоди та збитків максимальною кількістю постраждалих суб'єктів підприємницької діяльності регіону, відповідно до затвердженої Методики рішенням Київської обласної

ради від 21 березня 2023 року № 526-16-VIII затверджені зміни до Комплексної програми «Конкурентоспроможна Київщина» на 2022-2024 роки, якими передбачено захід з часткового відшкодування витрат на оплату робіт з проведення незалежної оцінки шкоди та обсягу збитків з обласного бюджету та Порядок надання часткового відшкодування. Для реалізації цього заходу розпорядженням Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 06 квітня 2023 року № 249 створена відповідна комісія, оголошено про збір заявок від постраждалих суб'єктів господарювання області.

З метою підтримки бізнес ініціатив здійснюють діяльність на території області 4 агенції розвитку підприємництва, зокрема: Агенція регіонального розвитку Київської області (далі – АРРКО), КП «Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви», КУ Бучанської міської ради «Бучанська агенція регіонального розвитку», КП Славутицької міської ради «Агентство регіонального розвитку».

АРРКО стала першим партнером Української Федерації Банків Продовольства у Київській області шляхом підписання Меморандуму про співпрацю, що сприятиме розвитку регіону на різних рівнях: інформаційному, економічному, інвестиційному.

Для розширення мережі міжнародних партнерів і консолідації дій задля розвитку Київщини, представники АРРКО взяли участь у робочій зустрічі в UN House з представниками Програми ООН з відновлення та розбудови миру від Європейського інвестиційного банку UNDP Ukraine / ПРООН в Україні. Під час зустрічі обговорено майбутню співпрацю, можливості відновлення та будівництва інфраструктурних об'єктів, які забезпечують повноцінне життя.

Підписано Меморандум між АРРКО та компанією Global Development Holding. Метою співпраці є розроблення плану з розбудови мережі індустріальних парків Київської області, що є одним із ключових завдань до 2030 року.

АРРКО долучилась до міжнародних заходів задля відбудови та розвитку регіону, зокрема до участі у ReBuild Ukraine 2023, що відбулось у м. Варшава (Польща). Наприкінці травня 2023 року відбулося спільне засідання одного з комітетів промислово-торгівельної палати АНК Ukraine та АРРКО, а також представників німецького бізнесу, який вже працює в області та такого, що має наміри виходу на український ринок.

Спільно з АРРКО за участі представників Міністерства аграрної політики та продовольства України, Ukrainian Institute for International Politics, Інституту луб'яних культур НААН, Концерну «Ярослав» проведено круглий стіл з обговорення ситуації на ринку та перспектив створення кластера луб'яних культур. За результатами заходу були визначені наміри виробників та дорожня карта створення кластеру.

АРРКО подано три грантові заявки: проєкт «План розвитку біогазової галузі Київської області» до ГО «Екоклуб» та ГО «Екодія», проєкт «Дім-

робота» на Фонд Східна Європа, ідея Школи підприємців від Міністерства молоді України.

У травні 2023 року АРРКО отримала фінансування на реалізацію проєкту в сфері «зеленої» енергетики. Проєкт передбачає розробку комплексного плану розвитку біогазової сфери в Київській області. Саме вона стане основою для поступового та збалансованого розвитку «зеленої» енергетики у громадах. У рамках проєкту АРРКО проведе серію тренінгів для всіх районів Київської області та профінансує 1 детальний концепт біогазового проєкту.

На початку серпня 2023 року у м. Фастів у рамках проєкту «План розвитку біогазової галузі Київської області» відбувся біогазовий форум Фастівщини, під час якого презентовано концепт біогазового проєкту, що містить аналіз сировинного потенціалу, розробку попереднього технологічного концепту біогазової станції, баланси по сировині, дигістату, теплу, газу та електроенергії, економічну доцільність проєкту будівництва біогазової станції, потенційне місце розташування.

АРРКО стала партнером міжнародної компанії Egis Ertle Engineering та української Portalgroup. У рамках підписаного меморандуму домовились працювати у напрямку підтримки та сприяння у проєктній діяльності.

Для підтримки розвитку підприємництва області АРРКО впроваджено чат-бот в соціальній мережі telegram для територіальних громад Київщини для автоматизації комунікацій з мешканцями громади в сферах соціальних послуг, бізнесу, інфраструктури. З метою підтримки розвитку місцевих крафтових виробників та стимулювання розвитку аграрного та ремісничого сектору в Київській області триває робота над створенням електронного Каталогу крафтовиків Київщини.

У Київській області задля навчання, допомоги та підтримки локального бізнесу функціонує центр підтримки підприємців Дія.Бізнес у м. Буча, в якому відбулася зустріч з представниками бізнесу Київщини «Консолідуємо зусилля» за участю заступника Міністра економіки України. Про власні грантові програми для підтримки малого та середнього бізнесу розповіли представники організацій - міжнародних партнерів України: UNDP Ukraine/ПРООН в Україні, проєкту у Київській області IOM Ukraine Міжнародної організації з міграції, Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України». Презентовано можливості для українського бізнесу в межах тристороннього партнерства між Дія.Бізнес, Uksibbank BNP Paribas Group та Mastercard.

Відтепер у центрі «Дія.Бізнес» підприємці громади зможуть отримати інформацію про фінансові рішення для розвитку бізнесу в спеціальних консультаційних зонах від UKRSIBBANK BNP Paribas Group та Mastercard.

Для стимулювання розвитку підприємництва, підтримки малого та середнього бізнесу за участі Київського обласного центру зайнятості відбулось відкриття Центру розвитку підприємництва при Бориспільському міськрайонному центрі зайнятості. Продовжують працювати Центри розвитку підприємництва у Києво-Святошинському районному, Білоцерківському

міськрайонному та Переяслав-Хмельницькому міськрайонному центрах зайнятості.

Київщина знаходиться серед регіонів, що мають найбільшу кількість схвалених заявок на отримання мікрогрантів. Всього з початку року в області прийнято 747 позитивних рішень на видачу мікрогрантів. Це дозволить створити 1 637 нових робочих місць переважно в таких сферах, як переробна промисловість, тимчасове розміщення й організація харчування, освіта.

Крім цього, обласна державна адміністрація сприяє реалізації в області нової програми надання грантів для ветеранів та членів їх сімей на створення або розвиток власного бізнесу («Грант для ветеранів та членів їх сімей»). За цією програмою вже 21 заявник отримає кошти на створення або розвиток власної справи, на суму понад 9,3 млн гривень. Це дозволить створити 50 нових робочих місць.

Відбувся воркшоп «Візія відновлення від економічних лідерів регіонів», організований за підтримки Проєкт USAID «Економічна підтримка України» у співпраці з Київською обласною державною адміністрацією. Захід зібрав понад 30 представників органів місцевого самоврядування та державних органів влади-керівників департаментів економіки з усієї України. Метою було обговорення проблем та перспектив відновлення економічного розвитку України за умов воєнного стану, а також обмін досвідом та кращими практиками між регіонами.

У Центрі підтримки підприємців «Дія.Бізнес» у Бучі організовано воркшоп «Місія відновлення. Виклики та перспективи» для органів місцевого самоврядування з метою їх ознайомлення з новими підходами до стратегування, сучасними інструментами підтримки бізнесу та основними аспектами необхідних умов для залучення інвестицій в громаду.

Через збройну агресію російської федерації на території області призупинено реалізацію більшості значних інвестиційних проєктів. Водночас у 2023 році завершено реалізацію наступних проєктів:

- введено в експлуатацію виробничо-складську будівлю у м. Біла Церква, який забезпечує створення 28 нових робочих місць;

- завершено будівництво комплексу для відвантаження цементу (м. Вишневе) компанією SEMARK, яка входить до групи CRH – світового лідера у виробництві будівельних матеріалів. Щорічно комплекс зможе приймати, зберігати та відвантажувати автотранспортом 450 тис. т цементу. Передбачена також автоматизована лінія пакування та палетизації. Відкриття терміналу дозволить створити 80 нових робочих місць. Загальна сума інвестицій складає 34 млн євро;

- побудовано логістичний центр у с. Калинівка Фастівського району Групою Kronospan, завершено основний етап інвестицій (інвестовано понад 20 млн євро), наразі логістичний центр розміщується на 15 га площі, має у своєму розпорядженні об'єкти та потужності, які може надати партнерам;

- завершено будівництво офісного комплексу компанії Kaercher у с. Гатне Фастівського району. Крім офісних приміщень у ньому будуть діяти

найбільший в Україні Kaercher Центр, інноваційний навчальний центр Kaercher Академія та сервісний центр для обслуговування техніки відомого виробника. Сума орієнтовних інвестицій становила 171,3 млн грн, створено до 150 робочих місць;

- завершено будівництво зернопереробного заводу ТОВ «Лімері» на території с. Мала Каратуль Ташанської територіальної громади;

- завершено реконструкцію бійні під м'ясопереробний комплекс ТОВ «Антонівський м'ясокомбінат» у с. Мала Антонівка Білоцерківського району, вартість проєкту склала 50 млн гривень;

- розширено виробничі площі на підприємстві ТОВ «Гама БЦ», загальна вартість проєкту становила 48 млн грн, створено 100 робочих місць;

- побудовано заклад громадського харчування підприємством з іноземними інвестиціями «МАКДОНАЛЬДЗ ЮКРЕЙН ЛТД», що запустив свою роботу в червні 2023 року в с.Крюківщина Бучанського району, а також у с. Стоянка Бучанського району (створено 70 робочих місць);

- проведено реконструкцію бійні під м'ясопереробний комплекс у с. Мала Антонівка Білоцерківського району за кошти ТОВ «Антонівський м'ясокомбінат», вартість проєкту склала 50 млн гривень;

- організовано нове харчове виробництво готової продукції та страв на базі колишнього підприємства ТОВ «Ідекс продакшн» (с. Супоївка) підприємством з Миколаївської області ТОВ «Елікатний смак», створено 10 нових робочих місць;

- проведено реконструкцію з розширенням частини майнового комплексу ТОВ «ВК «ПОЛПЛАСТ», завершено будівництво виробничо-офісної будівлі ПП «ЕНЕРГЕТИК» у м. Бровари.

Протягом 2023 року на стадії реалізації знаходилися наступні інвестиційні проєкти:

- будівництво фабрики з виготовлення засобів особистої гігієни, шампунів і гелів для душу під брендами Dove, Ахе, TRESemmé і Clear ТОВ «Юнілівер». Орієнтовна вартість проєкту становить 20 млн євро, передбачається створити близько 100 нових робочих місць;

- розширення виробничих та складських потужностей ТОВ «Епіцентр» на території Калинівської громади, загальна сума інвестицій оцінюється у 150 млн євро. При цьому буде створено щонайменше нових 1000 робочих місць;

- будівництво заводу з виробництва листового скла флоат методом у м. Березань Броварського району на території індустріального парку «Місто Скла» (орієнтовна вартість – 3 485 млн грн), підключення до зовнішніх мереж електро- та газопостачання індустріального парку «Місто Скла» (80 млн грн), будівництво енергогенеруючої станції потужністю 10 МВт на біоетанолі на території індустріального парку «Місто скла» (400 млн грн). Загальна орієнтовна вартість проєктів становить 3,9 млрд грн. Термін реалізації – 2022-2024 роки. Очікуваний результат реалізації – створення 500 нових робочих місць. До реалізації цього проєкту долучилася потужна девелоперська

компанія City One Development. З початку впровадження проєкту обсяги інвестицій склали 7,3 млн гривень;

- будівництво заводу з виготовлення обладнання для водопідготовки ТОВ «ДІФРАНО ЮНІОН», торгівельна марка «ORGANIC» (Україна) у м. Буча, орієнтовний розмір інвестицій 120 млн грн, планується створення до 500 робочих місць;

- будівництво заводу з переробки будівельних матеріалів Beni & Zvika Group Ltd. (Ізраїль), торгівельна марка GREENMIX, орієнтовний розмір інвестицій 150 млн грн, очікується створення 60 робочих місць (BTG, ІП «Мироцьке»);

- будівництво заводу з органічних рідин в смт Кожанка Фастівського району (виробництво біоетанолу, барди після спиртової сухи, сивушного масло);

- будівництво заводу ТОВ «Укрстарч» з переробки кукурудзи потужністю 100,0 тис. т на рік на базі потужностей цукрового заводу в м. Яготин. Очікується створення близько 400 нових робочих місць. Крім цього, ТОВ «Укрстарч» здійснює будівництво електричної підстанції ПС 110/10 кВ з заходами КЛ-110 кВ у м. Яготин, проводиться встановлення обладнання;

- будівництво автозаправочного комплексу ТОВ «БАГГІ» (Калинівська громада Броварського району), вартість проєкта 110,0 млн грн;

- реконструкція комплексу з відгодівлі свиней СП «Петрівське» з проєктною потужністю 1 800 голів;

- будівництво комбінату з виробництва комбінованих добрив зі складськими та офісними приміщеннями ТОВ «ШИБАС» в смт Велика Димерка (об'єкт на стадії проєктування будівництва).

Триває участь Білоцерківської міської ради та її комунального підприємства «Білоцерківський вантажний авіаційний комплекс» в якості пілотного проєкту в рамках Глобальної програми з екоіндустріальних парків (GEIPP), що реалізується Організацією Об'єднаних Націй з промислового розвитку (UNIDO) і фінансується Урядом Швейцарії через Державний секретаріат з економічних питань (SECO).

За останніми статистичними даними, за січень-червень 2023 року підприємствами Київщини освоєно майже 12,2 млрд грн капітальних інвестицій. Найвагомішу частку капітальних інвестицій (95,6 % загального обсягу) освоєно у матеріальні активи, з яких найбільше у будівлі та споруди – 46,3 % усіх інвестицій, в машини, обладнання, інвентар і транспортні засоби – 38,5 %.

У структурі капітальних інвестицій за джерелами фінансування найбільшу частку становили власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у січні-червні 2023 року освоєно 64,0 % від загального обсягу капітальних інвестицій. Кошти населення на будівництво житла становили 13,4 %, бюджетні кошти – майже 4,0 %, банківські кредити – 0,8 %, кошти інвесторів-нерезидентів – 0,2 %, інші джерела фінансування – 17,5 %.

За видами економічної діяльності найбільшу частку інвестицій було спрямовано в розвиток промисловості (майже 32,6 % від загального обсягу капітальних інвестицій), будівництво (майже 30,0 %), сільське, лісове та рибне господарство (майже 18,6 %), а також в оптову торгівлю, крім торгівлі автотранспортними засобами та мотоциклами (майже 10,5 %).

Надходження до бюджетів усіх рівнів

За 2023 рік надходження доходів до бюджетів усіх рівнів області складають 67 250,9 млн грн, що на 19 360,4 млн грн або на 40,4 % більше у порівнянні з попереднім роком.

До зведеного бюджету області з урахуванням міжбюджетних трансфертів з державного бюджету (без внутрішніх міжбюджетних трансфертів) за 2023 рік надійшло 40 497,2 млн грн доходів, у тому числі до загального фонду – 35 709,5 млн грн, спеціального – 4 787,7 млн грн. У порівнянні з 2022 роком загальна сума надходжень збільшилась на 9 985,8 млн грн або на 32,7 %.

До загального та спеціального фондів зведеного бюджету Київської області (без урахування офіційних трансфертів) надійшло 30 813,0 млн грн доходів, у тому числі до загального фонду – 28 281,7 млн грн (на 5 841,4 млн грн або на 26,0 % більше, ніж за 2022 рік), спеціального – 2 531,3 млн грн (на 1 345,6 млн грн. або на 113,5 % більше). У порівнянні з 2022 роком надходження зросли на 7 187,0 млн грн або 30,4 %.

До загального фонду бюджетів територіальних громад Київської області надійшло 23 926,5 млн грн, що на 4 951,8 млн грн або на 26,1 % більше порівняно з 2022 роком.

Основним бюджетоутворюючим податком у складі доходів загального фонду місцевих бюджетів є податок та збір на доходи фізичних осіб, питома вага якого становить 65,3 %. За 2023 рік надходження податку становили 18 466,7 млн грн. Порівняно з 2022 роком надходження цього податку збільшились на 2 965,0 млн грн або на 19,1 %.

Єдиного податку надійшло 3 990,9 млн грн, що на 817,9 млн грн або на 25,8 % більше у порівнянні з 2022 роком. Надходження земельного податку та орендної плати за землю становили 1 849,2 млн грн, що на 548,7 млн грн або на 42,2 % більше, ніж за 2022 рік. Акцизного податку надійшло 1 865,3 млн грн. Порівняно з 2022 роком надходження цих платежів збільшились на 881,3 млн грн або на 89,6 %.

Надходження міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам області за 2023 рік становили 9 684,2 млн грн або 74,3 % до затверджених показників на рік, що на 2 798,8 млн грн або на 40,6 % більше, ніж у 2022 році, у тому числі:

- субвенцій з державного бюджету надійшло 8 053,7 млн грн або 70,6 % до затверджених показників на рік, що на 1 579,2 млн грн або 24,4 % більше, ніж у 2022 році;

- дотацій з державного бюджету надійшло 1 630,5 млн грн або 101,2 % до затверджених показників на рік, що на 1 219,6 млн грн або майже у 4 рази більше, ніж у 2022 році.

За даними казначейського звіту, надходження доходів до загального та спеціального фондів державного бюджету від області за 2023 рік надійшло 26 753,7 млн грн, що на 9 374,6 млн грн або на 53,9 % більше у порівнянні з 2022 роком.

До загального фонду державного бюджету від області надійшло 24 222,9 млн грн. доходів, що на 7 060,7 млн грн або на 41,1 % більше, ніж за 2022 рік. Надходження реверсної дотації становило 1 285,6 млн гривень.

До спеціального фонду державного бюджету від області надійшло 2 530,8 млн грн доходів, що на 2 313,9 млн грн або в 11 разів більше у порівнянні з 2022 роком.

За 2023 рік видатки зведеного бюджету області, без урахування внутрішніх трансфертів та кредитування, становили 39 303,1 млн грн, у тому числі видатки загального фонду – 28 219,0 млн грн, що становить 92,4 % до уточнених річних планових показників, спеціального фонду – 11 084,1 млн грн, що становить 61,0 % до кошторисних призначень на рік з урахуванням внесених змін. У порівнянні з 2022 роком загальна сума видатків збільшилась на 12 046,1 млн грн або на 44,2 %.

Із загального обсягу видатків загального фонду на фінансування закладів і заходів державного управління та соціально-культурної сфери спрямовано 20 967,9 млн грн, що складає 74,3 % загального обсягу проведених видатків загального фонду.

Видатки на оплату праці з нарахуваннями працівників бюджетної сфери за 2023 рік склали 14 237,7 млн грн, що на 5,7 % більше, ніж за 2022 рік.

Видатки із проведення розрахунків за спожиті бюджетними установами області енергоносії за звітний рік становили 1 767,8 млн грн, що у порівнянні з 2022 роком більше на 15,3 %.

Загальна сума податкового боргу до зведеного бюджету області за 2023 рік зменшилась на 625,6 млн грн, або на 6,2 %, і станом на 01 січня 2024 року становила 9 486,1 млн грн, у тому числі до Державного бюджету зменшилася на 617,9 млн грн (або на 7,4 %) та становила 7 779,5 млн грн, до місцевих бюджетів Київської області сума податкового боргу зменшилася на 7,6 млн грн (або на 0,4 %) та становила 1 706,6 млн гривень. Податковий борг без урахування боргу платників податків, що перебувають у процедурах банкрутства, становить 9 318,7 млн гривень.

Розвиток міжнародного співробітництва

В області продовжується робота щодо налагодження міжнародної співпраці. У 2023 році Київщину відвідала 141 іноземна делегація, до складу яких увійшли вищі посадові особи іноземних держав-партнерів, представники різних урядових та неурядових організацій, міжнародних ЗМІ, бізнесу, діячі

культури та мистецтва, а також багато меценатів, волонтерських організацій і благодійних фондів, які прагнуть допомогти Київщині. Серед візитерів є багато тих, хто відвідує Київщину повторно. Найбільш значимі для області візити здійснили Президенти Австрії, Чехії, Словаччини, Естонії, Південної Кореї, Президентка парламентської делегації НАТО, Прем'єр-міністри Ісландії, Латвії, Ірландії, Міністр економіки Латвії, Румунії, Міністр інфраструктури Молдови, Швеції, Литви, Міністри закордонних справ Німеччини, Ізраїлю, Бахреїну, Естонії, Міністри оборони Македонії та Норвегії, Естонії та Міністр освіти Словаччини.

Метою проведення візитів є висвітлення трагічних наслідків російської збройної агресії та військових злочинів на території Київської області. Візити було організовано у співпраці з Офісом Президента України, Міністерством закордонних справ України, Верховною Радою України, Міністерством оборони України, Посольствами іноземних держав, міжнародними організаціями і такими організаціями, як UNITED 24, Ялтинська Європейська Стратегія (YES), Генеральна дирекція з обслуговування іноземних представництв тощо. Загальна кількість проведених зустрічей керівництва Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) з представниками іноземних держав та організацій, включаючи протокольний супровід іноземних делегацій в області, складає 210, зокрема, протягом 2023 року в приміщенні Київської обласної державної адміністрації проведено 69 робочих зустрічей з представниками іноземних делегацій. Також було проведено 24 робочих онлайн нарад з представниками міжнародних організацій та муніципалітетів.

Між Київською областю та французьким регіоном Іль-де-Франс було укладено меморандум про взаєморозуміння. Надано сприяння в укладанні угод про побратимства Бучанській, Ірпінській, Бородянській, Макарівській, Боярській, Броварській, Білогородській, Білоцерківській, Славутицькій, Коцюбинській, Обухівській, Димерській територіальним громадам.

Київська обласна державна адміністрація (Київська обласна військова адміністрація) веде активну співпрацю із міжнародними організаціями. На даний час кількість організацій, які надають гуманітарну допомогу, перевищує 70. Серед важливих партнерів: Міжнародна організація з міграції (МОМ ООН), Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН), Дитячий фонд ООН (UNICEF), Товариство Червоного Хреста України, Програма розвитку ООН (ПРООН), Угорська екуменічна служба допомоги, Лікарі без кордонів, Агентство США з міжнародного розвитку (USAID), Міжнародний фонд «Партнерство за сильну Україну» (PFRU), Oxfam GB, Global Empowerment Mission (GEM), Project HOPE, Карітас, Турецька агенція зі співробітництва та координації (ТІКА), Японське агенство міжнародного співробітництва (JICA).

Вказані гуманітарні організації здійснюють діяльність у 14 секторах, включаючи відбудову пошкодженої інфраструктури, продовольчу безпеку, охорону здоров'я, захист дітей і родин, діяльність з розмінування територій,

освітню діяльність, координацію роботи гуманітарних хабів та управління ними, відновлення мереж та евакуаційну логістику в надзвичайних ситуаціях, передачу спеціальної техніки, автомобілів в комунальну власність громад.

Загалом за 2023 рік за кошти міжнародних партнерів Київської області було повністю або частково відновлено 2 767 об'єктів, серед них: 149 багатоповерхівок, 2 571 приватний будинок, 21 заклад середньої освіти, 15 закладів дошкільної освіти, 11 закладів охорони здоров'я. Найбільшими міжнародними проектами є відновлення дитячого садочку «РУТА» в м. Ірпінь за кошти Литви (орієнтовна вартість 4,4 млн євро), відновлення ліцею № 3 в м. Ірпінь за кошти UNICEF та інших міжнародних партнерів (орієнтовна вартість 4,8 млн євро), проведення капітального ремонту школи в смт Бородянка (орієнтовна вартість 4,8 млн євро); проведення капітального ремонту двох багатоповерхових будинків у м. Ірпінь за сприяння МОМ ООН (орієнтовна вартість 1,2 млн євро).

Київська обласна державна адміністрація (Київська обласна військова адміністрація) спільно із іноземними посольствами координує процес допомоги територіальним громадам із розміщенням внутрішньо переміщених осіб та родин, які втратили власне житло внаслідок російської збройної агресії шляхом встановлення в містах та селах модульних будинків. Відповідні модульні містечка працюють в Бучанській, Ірпінській, Бородянській, Макарівській та інших територіальних громадах, що зазнали руйнувань. У співпраці із Посольством Фінляндії в Україні було встановлено 51 будинок на території Ірпінської, Дмитрівської та Бородянської громад. Також в координації з Посольством Литви в Україні відкрито нову секцію модульних будиночків в смт Бородянка.

Міжнародними партнерами передано понад 2 093 ноутбуків школярам з області, надано допомогу в облаштуванні бомбосховищ в закладах освіти. Французькі партнери із регіону Іль-де-Франс надали для закладів освіти та центрів надання адміністративних послуг Київщини понад 6000 планшетів.

У Тарасівці на Київщині відкрили першу чергу «Містечка Хансена». Будівництво фінансує благодійна організація To Ukraine With Love. Основний інвестор цього проекту – Делл Лой Хенсен. Ключі від квартир отримали 80 родин, які втратили житло через агресію Російської Федерації. Їх здаватимуть у безоплатну оренду терміном на 5 років. У перші готові будинки заселились понад 300 переселенців, серед яких 104 діти.

У березні 2023 року було організовано та проведено загальнообласну міжнародну конференцію «Рік незламності. Разом до перемоги» із залученням представників іноземних посольств та міжнародних організацій. Учасникам заходу було продемонстровано відеофільм про рік повномасштабної війни росії проти України, презентовано проекти з відбудови області, що вже були реалізовані спільно з міжнародними партнерами, та пропозиції проектів із відбудови та підвищення енергоефективності закладів до спільної реалізації. Результатом проведення заходу стала активізація міжнародних партнерів, які вже працюють на території Київської області та підвищення їх зацікавленості

до реалізації нових гуманітарних проєктів спільно з Київською обласною державною адміністрацією і територіальними громадами області.

У вересні 2023 року управління міжнародного співробітництва Київської обласної державної адміністрації було залучено до організації проведення заходу щодо імплементації Формули миру Президента України Володимира Зеленського за участі представників іноземних посольств.

У рамках програми «Реалізація регіональної політики – польські добрі практики» Академії публічної адміністрації Східного партнерства представники Київської обласної державної адміністрації разом з Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України відвідали Республіку Польща. Під час цього студійного візиту експерти Міністерства фондів та регіональної політики Польщі поділилися досвідом з підготовки до вступу в Європейський Союз в контексті регіональної політики та ефективного використання європейських фондів.

Наприкінці квітня 2023 року іноземним партнерам, серед яких представники Комітету регіонів ЄС, Конгресу місцевих і регіональних влад Ради Європи, які прибули в Україну в рамках першого Міжнародного саміту міст та регіонів, було презентовано Регіональний офіс міжнародного співробітництва (далі – РОМС). РОМС утворено як консультативно-дорадчий орган відповідно до розпорядження Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 05 травня 2023 року № 341, затверджено положення про нього та посадовий склад.

Головними напрямками його діяльності є гуманітарна і соціальна допомога, а також відновлення пошкодженої та знищеної інфраструктури, перезапуск економіки Київської області шляхом систематизації даних, супроводження проєктів та координації міжнародного співробітництва між усіма сторонами, які представлені в регіоні.

Відповідно до посадового складу РОМС Агенцію регіонального розвитку Київської області (далі – АРРКО) визначено його виконавчим органом. На початку липня 2023 року відбулася робоча нарада РОМС за участю представників структурних підрозділів Київської обласної військової адміністрації, органів місцевого самоврядування та АРРКО. Метою зустрічі було обговорення питання налагодження взаємодії місцевих та регіональної влади з міжнародними партнерами, які прагнуть співпрацювати на рівні області та територіальної громади, та подальше напрацювання переліку проєктів, що можуть бути представлені та запропоновані для реалізації за повним або частковим фінансуванням міжнародних партнерів.

АРРКО в липні 2023 року укладено меморандум про співпрацю з Ukrainian Marshall – інтернаціональною командою, яка працює над підтримкою відновлення країни. Компанія проводить масштабні дослідження, аналізуючи інвестиційні можливості у галузях виробництва, логістики, сільського господарства, нерухомості та будівництва, зеленої енергетики, роздрібною торгівлі. Також Ukrainian Marshall надає всебічний консалтинг та аналітичний

супровід інвестиційним фондам, приватним інвесторам з ряду Європейських країн.

Представники АРРКО у серпні 2023 року долучились до загальної координаційної зустрічі представників Київської обласної державної адміністрації та агенції ООН й інших міжнародних організацій, що надають допомогу Україні. Під час заходу учасники представили звітність щодо діяльності своїх відомств та організацій, розглянули нагальні виклики, які виникли у гуманітарній сфері, ознайомили кластери із актуальними проблемами і змогли створити спільну візію потреб у Київській області.

Продовжується реалізація **Програми розвитку міжнародного співробітництва Київської області на 2022-2025 роки**, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 23 грудня 2022 року № 470-15-VIII. На реалізацію її заходів на 2023 рік передбачені та затверджені кошти з обласного бюджету у сумі 1 550,0 тис. грн, касові видатки станом на 01 січня 2024 року склали 249,4 тис. гривень.

Через складну економічну ситуацію в країні внаслідок військової агресії російської федерації, втрату ринків збуту товарів загальний обсяг експорту зовнішньої торгівлі товарами у 2023 році порівняно з 2022 роком зменшився на 12,3 % і становив 1 837,5 млн дол. США (по Україні – 4 місце). Обсяг імпорту товарів збільшився на 26,0 % та становив 4 561,6 млн доларів США (по Україні – 4 місце).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту становив 0,40 (у 2022 році – 0,58). Суб'єкти господарювання області здійснювали зовнішньоторговельні операції з партнерами з 178 країн світу.

У товарній структурі експорту домінуючою залишається частка продовольчих товарів (70,2 %), тоді як основу імпорту області становлять непродовольчі товари (83,3 %).

Основу товарної структури експорту області становили продукти рослинного походження (24,9 % від загального обсягу експорту товарів), продукти тваринного походження (20,4 %), жири та олії тваринного або рослинного походження (14,6 %), готові харчові продукти (10,3 %), машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання (6,7 %), вироби з недорогоцінних металів (4,2 %), продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості (3,8 %), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 2,9 %, деревина і вироби з деревини (2,5 %).

У структурі імпорту області частка засобів наземного транспорту, літальних апаратів, плавучих засобів становить 19,9 % від загального обсягу імпорту товарів, машин, обладнання та механізмів; електротехнічного обладнання – 15,2 %, продукції хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 14,4 %, полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них – 7,1 %, недорогоцінних металів та виробів з них – 7,1 %, мінеральних продуктів – 6,2 %, продуктів тваринного походження – 5,8 %, готових харчових продуктів – 5,4 %, продуктів рослинного походження – 5,3 %.

Містобудівна діяльність

В області продовжується робота у напрямку забезпечення територій Київської області містобудівною документацією регіонального і місцевого рівня, складання та ведення містобудівного кадастру, здійснення містобудівного моніторингу для системної реалізації державної і регіональної політики, створення безбар'єрного простору.

Протягом 2023 року організовано проведення 13 засідань архітектурно-містобудівної ради, на яких за зверненням місцевих рад і районних державних (військових) адміністрацій розглянуто 33 проекти містобудівної документації (генеральні плани 10 населених пунктів, плани зонування 2 населених пунктів, 21 детальний план окремих територій).

На виконання положень Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та за зверненням місцевих рад і районних державних (військових) адміністрацій підготовлено 72 листи із зазначенням переліку державних інтересів, які необхідно врахувати під час розроблення містобудівної документації, в тому числі для Комплексних планів просторового розвитку територій 8 громад, а також програм комплексного відновлення території Фастівської міської територіальної громади та територій Іванківської, Кожанської і Козинської селищних територіальних громад, Дмитрівської і Томашівської сільських територіальних громад та про врахування інтересів Чернігівської, Полтавської, Вінницької та Житомирської областей під час розроблення Програми комплексного відновлення суміжних областей.

У рамках реалізації експериментального проекту відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2023 року № 382 «Про реалізацію експериментального проекту щодо відновлення населених пунктів, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації» (далі – Постанова), Київська обласна державна адміністрація (Київська обласна військова адміністрація) відповідно до своїх повноважень вживає всі необхідні підготовчі заходи для забезпечення відновлення смт Бородянка і с. Мощун, визначених Постановою в межах території Київської області.

Відповідно до розпорядження Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 01 липня 2022 року № 368 розроблена Програма комплексного відновлення та розвитку території Київської області на 2023-2027 роки, яка затверджена рішенням Київської обласної ради від 17 жовтня 2023 року № 726-21-VIII. Вказаною Програмою визначена технічна можливість, економічна доцільність відновлення населених пунктів (територій), їх інженерно-транспортної інфраструктури, що зазнали руйнувань, розроблено загальні підходи і пропозиції щодо комплексного відновлення, розвитку території області та заходи для їх реалізації. Реалізацію її заходів передбачається здійснювати шляхом фінансування обласних комплексних і цільових програм за кошти державного бюджету у вигляді цільових капітальних субвенцій та коштів Державного фонду регіонального розвитку, обласного та місцевих бюджетів (за узгодженням) у межах видатків,

що передбачені для головних розпорядників бюджетних коштів, відповідальних за їх виконання, інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Одночасно здійснюється супровід розроблення Програм комплексного відновлення деокупованих територій Бородянської і Макарівської селищної та Дмитрівської сільської територіальних громад.

Продовжується робота з підтримки Геопорталу містобудівного кадастру Київської області, доступ до якого на період воєнного стану обмежено. Для забезпечення складання та ведення містобудівного кадастру і містобудівного моніторингу на території Київської області за період 2023 року оброблено та зареєстровано інформацію щодо топографо-геодезичних вишукувань в М 1:500 для проєктування і будівництва 296 об'єктів містобудування, топографо-геодезичних вишукувань в М 1:2000 – 10, для розроблення 4 генеральних планів населених пунктів і 4 детальних планів значної за площею території.

В області діє **Програма проведення інвентаризації та нормативної грошової оцінки земель державної власності на 2022-2024 роки**, затверджена рішенням Київської обласної ради від 16 лютого 2022 року № 212-09-VIII. Програмою передбачено та затверджено з обласного бюджету на 2023 рік кошти у сумі 3 000,0 тис. гривень. За звітний рік фінансування заходів Програми не здійснювалось у зв'язку з необхідністю отримання вихідних даних та інформації щодо несформованих земельних ділянок державної власності на території Київської області.

У сфері земельних відносин здійснено розгляд клопотань Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», Міністерства оборони України, підпорядкованих йому підрозділів, інших державних підприємств, установ та організацій, та підготовлено відповідні розпорядження Адміністрації.

За результатами розгляду клопотань Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» та його структурних підрозділів з питань щодо оформлення права постійного користування земельними ділянками лісгосподарського призначення на території Київської області Київською обласною державною адміністрацією (Київською обласною військовою адміністрацією) видано 227 розпоряджень.

За участі Головного управління Держгеокадастру у м. Києві та Київській області проведено державну інвентаризацію земель лісгосподарського призначення та земель оборони загальною площею майже 7235,9 га. Здійснено реєстрацію права державної власності на сформовані земельні ділянки.

Відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу», постанови Кабінету Міністрів України від 19.08.2023 № 870 «Про реалізацію експериментального проєкту щодо проєктування Національного військового меморіального кладовища» Київською обласною державною адміністрацією (Київською обласною військовою адміністрацією) спільно з Державною установою «Національне військове меморіальне кладовище» та іншими центральними органами виконавчої влади опрацьовується механізм реалізації будівництва Національного військового меморіального кладовища на території

Гатненської сільської територіальної громади Фастівського району, зокрема питання щодо відведення земельних ділянок.

Безбар'єрність наразі є одним з пріоритетних напрямків у відбудові об'єктів Київської області. Реалізація вказаного пріоритетного завдання здійснюється згідно з Планом заходів з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Київській області на 2023-2024 роки, затвердженим розпорядженням Київської обласної державної адміністрації (Київської обласної військової адміністрації) від 01 травня 2023 року № 328.

Відповідно до зазначеного Плану органи місцевого самоврядування продовжують вживати заходи щодо пристосування громадських будівель, зокрема будівель і приміщень органів державної влади/місцевого самоврядування, для використання особами з інвалідністю та іншими маломобільними групами населення (облаштування пандусів, сходів з поручнями з обох боків, запровадження рішень для обслуговування осіб з вадами слуху та зору). У 35 територіальних громадах прийнято місцеві програми або плани заходів з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Триває утворення місцевих комітетів доступності (комітети створені у 8 громадах). Кожна територіальна громада Київської області визначила відповідальну особу за комунікацію з громадськістю по питанням безбар'єрності.

Налагоджено ефективну співпрацю між громадськими організаціями осіб з інвалідністю та органами місцевого самоврядування. У рамках цієї роботи проведено понад 30 семінарів, на яких розглядалися практичні шляхи подолання проблем, що гальмують створення безбар'єрного простору у територіальних громадах області.

У Київській області проведено моніторинг та оцінку ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю. Обстеження проводили уповноважені органи містобудування та архітектури, власники (балансоутримувачі), орендарі або інші управителі об'єктів, що несуть відповідальність за їх експлуатацію. У процесі цієї роботи проведено обстеження 4 450 об'єктів, за підсумками якого визначено, що серед обстежених об'єктів безбар'єрними є 22 %, частково безбар'єрні – 37 %, бар'єрні – 41 %.

Серед типів об'єктів найбільш доступними для маломобільних груп населення є заклади охорони здоров'я, з яких 39 % – безбар'єрні та 39 % – частково бар'єрні; ЦНАПи, з яких 34 % – безбар'єрні і 51 % – частково бар'єрні; модульні містечка, в яких розміщені внутрішньо переміщені особи (42 % – безбар'єрні і 33 % – частково бар'єрні).

У рамках діяльності Комітету забезпечення доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури при Київській облдержадміністрації ініційовано попередній перегляд проєктно-кошторисної документації об'єктів будівництва на предмет визначення наявності розділу по інклюзивності і проєктних рішень,

якими передбачена можливість безперешкодного користування усіма групами населення.

За результатами цієї роботи проєктувальними організаціями переглянуто 30 проєктів відбудови, до яких внесені корективи до моменту передачі проєктів для проходження експертизи.

Київська обласна державна адміністрація (Київська обласна військова адміністрація) розпочала впровадження флагманського проєкту «Мережа інклюзивної професійної освіти». Метою проєкту є створення навчальних курсів перекваліфікації для вільного доступу до якісної освіти ветеранів війни та маломобільних груп населення на базі діючих закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Для реалізації проєкту важливо:

- пристосувати заклади професійної освіти для створення інклюзивного освітнього середовища і забезпечення потреб осіб з інвалідністю;
- підготувати викладацький персонал закладу, розробити відповідні програми для здобуття максимально практичних навичок;
- встановити необхідне обладнання у закладах.

Мережа інклюзивної професійної освіти включатиме 8 закладів професійно-технічної освіти у Київській області державної та комунальної форми власності. Для цього обрано освітні заклади в містах Українка, Васильків, Бориспіль, Бровари, Біла Церква, смт Бородянка і с. Катюжанка.

Спільно з Національною Асамблеєю людей з інвалідністю України, Спілкою громадських організацій осіб з інвалідністю Києва та громадською спілкою «Ліга сильних» розроблено Методичні рекомендації щодо особливих вимог до планування безбар'єрності під час відбудови (капітального ремонту та реконструкції чи нового будівництва) багатоквартирних будинків.

На постійній основі проводиться висвітлення необхідної та актуальної інформації на офіційних сайтах територіальних громад, у соціальних мережах в рамках інформаційної кампанії «Україна без бар'єрів».

Екологічна безпека, удосконалення системи поводження з твердими побутовими відходами

Одним з пріоритетних напрямків роботи у сфері охорони навколишнього природного середовища у 2023 році залишається упорядкування та розвиток мережі природно-заповідного фонду Київської області. На загальнодержавному рівні область посідає 7 місце за площею природно-заповідного фонду. На території регіону розташовано 304 території та об'єкти природно-заповідного фонду фактичною площею майже 296,2 тис. га (10,5% від адміністративної площі області), з них 25 об'єктів загальнодержавного значення та 279 – місцевого значення.

Протягом 2023 року загальна площа природоохоронних територій області збільшилась на 3 078 га. Для забезпечення екологічної рівноваги та розвитку мережі природно-заповідного фонду Київської області протягом звітного року відповідними рішеннями Київської обласної ради створено 28 нових територій

та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення загальною площею 3 136,2 га, а саме:

- у Білоцерківському районі: ботанічний заказник місцевого значення «Галайківський пагорб» (1,1 га), ботанічні пам'ятки природи місцевого значення «Гута» (12,2 га), «Богуславський» (28,5 га), заповідне урочище «Лісова балка» (22,8 га), ландшафтні заказники місцевого значення «Синявський» (11,6 га) та «Чарівні луки» (6,1 га);

- у Бучанському районі: ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Пісківський дуб» (0,001 га), ландшафтний заказник місцевого значення «Річка-Герой Ірпін» (майже 55,4 га) та регіональний ландшафтний парк «Приірпіння» (340,0 га);

- у Бориспільському районі: ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Три кургани біля села Пологи-Вергуни» (0,8 га) та регіональний ландшафтний парк «Студениківський» (2104,0 га);

- у Вишгородському районі: парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Лебедівський» (224,6 га), заповідне урочище місцевого значення «Лісова казка» (0,1 га) та ландшафтний заказник місцевого значення «Чарівні луки» (24,7 га);

- в Обухівському районі: ботанічні пам'ятки природи місцевого значення «Сосни гори Афона» (0,1 га), «Дуб Межовий» (0,01 га), «Дуб Чумацький» (0,01 га), «Біла балка» (6,8 га), «Боднарів ліс» (27,2 га), ландшафтні заказники місцевого значення «Зелена балка» (3,2 га), «Казковий яр» (169,6 га), «Планерна гора» (31,0 га) та «Денисенків яр» (майже 43,4 га);

- у Фастівському районі: ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Сонячна галявина» (0,1 га), парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк ім. Т. Шевченка» (12,55 га) та «Парк Перемоги» (5,15 га), ландшафтний заказник місцевого значення «Орхідейні луки» (5,1 га).

У 2023 році змінено межі ландшафтного заказника місцевого значення «Бурковиця» у Бучанському районі (зменшено площу на 18,5 га) у зв'язку із втратою заповідної цінності території та ботанічного заказника місцевого значення «Сухоліський» у Білоцерківському районі (збільшено площу на 6,3 га) за рахунок виявлених цінних територій, де поширений об'єкт заповідання.

Також скасовано статус ботанічних заказників місцевого значення «Лісовичі» та «Глибокий ліс» та ботанічної пам'ятки природи місцевого значення «Високопродуктивні соснові насадження».

На території Київської області здійснюється комплекс робіт і заходів, пов'язаних з розчищенням територій від відходів руйнувань на місці їх утворення в результаті збройної агресії російської федерації. На території Баришівської, Великодимерської, Бородянської, Бучанської, Дмитрівської, Ірпінської, Макарівської, Іванківської, Поліської, Глевахівської територіальних громад розміщено понад 278 тис. т відходів від руйнувань, які зберігаються на 31 місці тимчасового зберігання даних відходів.

Для відновлення територій, які зазнали руйнувань від збройної агресії російської федерації, здійснюється впровадження проєкту міжнародної

технічної допомоги «Проект екстреного відновлення та реконструкції», що фінансується Урядом Японії через Японське агентство міжнародного співробітництва (JICA) та реалізується на території Ірпінської міської територіальної громади. Завдяки його реалізації вже отримано 19 одиниць спецтехніки із 30 одиниць, поставка яких передбачається в рамках вказаного Проєкту.

З метою формування екомережі розроблено та затверджено рішенням Київської обласної ради від 21 березня 2023 року № 524-16-VIII оновлену Регіональну схему екологічної мережі в Київській області.

В області продовжувалася реалізація **Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2023-2026 роки** (затверджена рішенням Київської обласної ради від 23 грудня 2022 року № 472-15-VIII), обсяг фінансування заходів якої у 2023 році передбачений у сумі 36 400,0 тис. грн, з них кошти обласного бюджету – 18 200,0 тис. грн, місцевих бюджетів – майже 18 000,0 тис. грн, небюджетні джерела – 200,0 тис. гривень. Затверджений обсяг фінансування з обласного бюджету становить 18,2 млн гривень.

У 2023 році відповідно до вказаної Програми та Переліку природоохоронних заходів на 2023 рік, що фінансуються за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, розроблено 6 проєктів землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду місцевого значення, придбано 3 машини для збору та транспортування відходів для Іванківської, Макарівської та Зазимської територіальних громад, 678 контейнерів для роздільного збору побутових відходів для населених пунктів Макарівської, Білогородської, Немішаївської, Бориспільської, Калинівської (Фастівського району), Бишівської, Тетіївської та Бучанської територіальних громад. На впровадження зазначених заходів освоєно 17 491,5 тис. грн з обласного бюджету.

Крім цього, за рахунок місцевих бюджетів (коштів місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища) проведено заходи з:

- озеленення населених пунктів Броварської, Вишневої, Переяславської, Тетіївської, Яготинської, Васильківської, Української, Фастівської, Великодимерської, Калинівської (Броварського району) територіальних громад на загальну суму 17 030,5 тис. гривень;

- ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ на території Вишгородської, Зазимської, Ірпінської, Української, Сквирської, Калинівської (Броварського району) територіальних громад на суму 2 124,6 тис. гривень.

Проведено заходи з підвищення обізнаності з управління відходами населення області. Так, школам та дошкільним навчальним закладам територіальних громад передано настільні ігри «Вчимося сортувати сміття» та проведено позакласні заходи щодо належного поводження з побутовими відходами.

Слухачам курсів підвищення кваліфікації викладаються спецкурси на теми: «Реалізація наскрізних змістових ліній «Екологічна безпека та сталий

розвиток», «Здоров'я і безпека», «Формування ціннісних екологічних орієнтацій як ключової компетентності учнів», «Формування екологічної компетентності учнів на уроках географії та природознавства», «Формування екологічної компетентності школярів» тощо.

На території Фастівської та Бориспільської міських територіальних громад планується будівництво двох сміттєпереробних комплексів у складі механічної частини (сортувальні лінії) та біологічної частини, що складається із групи аеробних тунелів, з можливістю розширення потужностей для облаштування зони виготовлення твердого відновлювального палива (RDF). Будівництво комплексу дозволить приймати та сортувати до 100 тис. т відходів на рік.

Проведено наради щодо підписання Меморандуму про співпрацю та партнерство між Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, Київською обласною державною (військовою) адміністрацією, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування Броварського, Бориспільського, Фастівського районів.

Відповідно до **Програми державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря зони «Київська» на 2021-2025 роки** (затверджена рішенням Київської обласної ради від 16.02.2022 № 214-09-VIII) та Переліку природоохоронних заходів на 2023 рік, що фінансуються за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, проведено процедуру закупівель по обслуговуванню автоматизованих пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря у Київській зоні, але у зв'язку з неможливістю усунення виявлених порушень законодавства у сфері публічних закупівель її було відмінено.

На впровадження заходів вказаної Програми на 2023 рік було передбачено кошти у сумі 33 244,0 млн грн, з них з державного бюджету – 22 544,0 тис. грн, з обласного бюджету – 10 700, 0 тис. грн, затверджено кошти з обласного бюджету у сумі 10 500,0 млн грн (кошти обласного фонду охорони навколишнього природного середовища), проте, у звітному році кошти не освоювались.

Продовжується реалізація заходів, спрямованих на захист територій і населених пунктів від шкідливої дії вод, будівництво та реконструкцію гідротехнічних та берегоукріплювальних споруд, збереження і відтворення водних ресурсів, у рамках **Обласної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на 2022-2029 роки**, яка затверджена рішенням Київської обласної ради від 22 вересня 2022 року № 324-13-VIII. На 2023 рік передбачено кошти у сумі 213 320,0 тис грн, у тому числі з державного бюджету –132 470,0 тис. грн, обласного бюджету – 24 800,0 тис грн, місцевих бюджетів – 5 100, тис. грн, позабюджетні кошти – 50 950,0 тис. гривень. Затверджено кошти обласного бюджету у сумі 5 000,0 тис. грн. Станом на 01 січня 2024 року касові видатки з обласного бюджету становили 5 000,0 тис. гривень.

У 2023 році робота Басейнового управління водних ресурсів середнього Дніпра була спрямована на відновлення інженерної мережі, зруйнованої

внаслідок збройної агресії Російської Федерації, збереження і утримання державної меліоративної мережі і споруд у технічно справному стані.

На міжгосподарській мережі виконано земляних робіт в об'ємі 73,7 тис. куб. м, у т.ч. очистки 44,5 тис. куб. м, очищено від мулу 26,5 км каналів, проведено обкошування на каналах та дамбах – 2 334,4 км/2 270,6 га, вирубано чагарникової рослинності 347,5 км/299,1 га. Відремонтовано 1 099 од. гідротехнічних споруд, 32 од. насосно-силового обладнання, 22 гідропости, встановлено 15 водомірних рейок.

Укладено договорів на подачу води на полив сільгоспкультур на площі 9,7 тис. га (11 договорів), на регулювання водноповітряного режиму – на площі 15,0 тис.га (36 договорів). Фактично надано послуг з регулювання водного режиму на площі 16,2 тис. га на суму 800,8 тис. грн. На зрошенні агрофірмами полито фізичної площі 10,5 тис. га на суму 6 200,0 тис. грн. Гектарополиви склали 28,4 тис. га. Подано води на зрошення 2 611,7 тис. м².

З метою стабільного функціонування водогосподарського комплексу виконано робіт з поточного ремонту споруд на загальну суму 1 300 тис. грн. Зокрема, підготовлено 14 насосних станцій, 48,7 км трубопроводів, відремонтовано 23 гідротехнічні споруди, очищено 1,0 тис. куб. м каналів. На осушенні забезпечено виконання основних показників на площі 103,0 тис. га. Підготовлено 7 насосних станцій, 13 од. насосно-силових агрегатів, відремонтовано 422 гідротехнічні споруди, очищено 21,7 тис. куб. м каналів, а також відремонтовано 23 гідропости.

Планом виконання заходів по напрямках та об'єктах, що фінансуються з державного бюджету за програмою 2707070 «Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області», по Київській області Держводагентством України на 2023 рік було передбачено кошти на виконання природоохоронних заходів у сумі 6 182,4 тис. грн. Фактично за вказаною програмою протягом 2023 року реалізовано 2 природоохоронних заходи у сумі 6 058,8 тис. грн, а саме:

- відновлення гідрологічного режиму та екологічного стану річки Безименної на території с. Мирівка Кагарлицького району Київської області (4 969,9 тис. гривень);

- капітальний ремонт шлюза-регулятора № 3 (ПК282+00) на р. Остер поблизу селища Козелець Чернігівського району Чернігівської області (1 088,9 тис. гривень).

Протягом 2023 року частину об'єктів, які були зруйновані або пошкоджені внаслідок вторгнення Російської Федерації, відновлено за рахунок коштів спецфонду Басейнового управління водних ресурсів середнього Дніпра (русловий шлюз № 4 на р. Жерева Іванківської дільниці; центральна виробнича база Ірпінської дільниці – с. Стоянка, 21 км Житомирського шосе).

За кошти резервного фонду Кабінету Міністрів України відремонтовано частково пошкоджений шлюз № 12 Державної осушувально-зволожувальної

системи р. Здвиж між населеними пунктами Андріївка та Червона Гірка Бучанського району.

Крім цього, за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища завершено ремонт руслового шлюза-регулятора РШ № 4 на р. Ірпінь поблизу с. Мощун Гостомельської територіальної громади Бучанського району.

У звітному році на території Київської області постійними лісокористувачами, що належать до сфери управління Держлісагентства, забезпечено проведення робіт, спрямованих на відтворення лісів на площі 1974 га та висаджено 18,5 млн сіянців. Роботи щодо відновлення торфовищ, лучних, водно-болотних та інших антропогенно-змінених екосистем не проводились.

За інформацією землекористувачів, переважна більшість (близько 90%) територій та об'єктів природно-заповідного фонду не постраждала внаслідок воєнних дій, проте, до значної частини з них доступ на сьогодні обмежений (близько 10 %) у зв'язку із замінуванням.

Науковцями проводяться експертизи, на основі яких буде можливо визначити розміри збитків, завданих Чорнобильському радіаційно-екологічному біосферному заповіднику і національному природному парку «Залісся», які найбільше постраждали внаслідок воєнних дій.